

Årsrapport 2009

Fylkesmannen i Telemark

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 3
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer	Side 7
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 13
Kongehuset	Side 13
Miljøverndepartementet	Side 13
Landbruks- og matdepartementet	Side 22
Kunnskapsdepartementet	Side 32
Barne- og likestillingsdepartementet	Side 44
Justis- og politidepartementet	Side 47
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 50
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	Side 56
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 58
Statens Helsetilsyn	Side 73
Samferdselsdepartementet	Side 76
Utenriksdepartementet	Side 76
Kultur- og kirkedepartementet	Side 77
Fomyings- og administrasjonsdepartementet	Side 77

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket – generelt

Tilstanden i embetet - generelt

Fylkesmannen i Telemark har 4 fagavdelinger: Sosial- og helse, Barnehage- og utdanning, Miljøvern og Landbruk. I tillegg har embetet en administrativ enhet og en stab. Etter en intern O&U prosess ble beredskapsfunksjonen flyttet fra Barnehage- og utdanningsavdelingen til fylkesmannens stab med virkning fra 1 september 2009.

I ledergruppa er det gjennomført nytilsetting i stillingen som direktør for Landbruksavdelingen.

Vi gjennomfører årlige arbeidsmiljøundersøkelser. For 2009 bekrefter undersøkelsen at arbeidsmiljøet er godt med et lavt sykefravær; 3,7%. I samarbeid med SSØ utvikler vi våre budsjett- og styringsdokumenter. Som resultat av dette har vi innført et nytt felles Kvalitetssystem for hele virksomheten med tilhørende elektronisk kvalitetshåndbok og dokumenthåndteringssystem. I Kvalitetssystemet er embetets risikostyring integrert.

Tilstanden i Telemark - generelt.

Telemark følger stort sett trender som landet for øvrig, hva gjelder demografi, levekår og helse, næringsliv m.v. Det er imidlertid grunn til bekymring knyttet til rus og psykisk helse, vinningskriminalitet, frafall i videregående opplæring og arbeidsuførhet i ung alder.

Telemark opplever en befolkningsvekst i sentrale områder, mens perifere områder har lav befolkningsvekst. Ved årsskiftet var 168120 personer bosatt i Telemark. Dette er en oppgang på 572 i løpet av 2009. Folketallet har således økt med 0,34% mot 1,15 på landsbasis. 10 av fylkets 18 kommuner har hatt en økning i folketallet siste år.

Hovedtyngden i befolkningen er bosatt i Grenland med over 100000 innbyggere.

Kommuneøkonomien er gjennomgående svak. Tall for 2008 viser et negativt netto driftsresultat på i gjennomsnitt minus 2,6 % mot minus 0,6% som landsgjennomsnitt. Telemark hadde i 2009 1 kommune innmeldt i ROBEK.

For industrien i Telemark har også 2009 vært et år preget av endringer på grunn av finanskrisen. Flere bedrifter har lagt ned produksjonen, mens andre har tydd til permitteringer. Enkelte større bedrifter har lagt planer om nyetablering og andre investeringer på is. Dette har ført til usikkerhet i næringslivet i fylket. Arbeidsledigheten har vært stabil med 3,1 % ledige på slutten av året.

1.2 Rapportering på ressursbruk

1.2.1 Embetet som helhet

Budsjett 2009

Regnskapet for ordinært driftsbudsjett viser et mindre forbruk på kr 943 509. I 2009 har vi hatt god kontroll med budsjettoppfølgingen, og resultatet var varslet tidlig.

Regnskapsoppstilling for Fylkesmannen i Telemark 2009 (tall i kroner)

Kap 1510 post 01/kap 4510 refusjonsposter mv.

Bevilgning på kap 1510 post 01 i tildelingsbrevet 2009	51 254 000
--	------------

Overførte midler fra 2008, jf brev av 16.3.09 fra FAD	2 261 000
Lønnsoppgjør 2009, jf brev av 8.10.09 fra FAD	411 000
Inntekter kap 4510 post 15 – refusjon arbeidsmarkedstiltak 648	35
Inntekter kap 4510 post 16 – refusjon fødselspenger	340 087
Inntekter kap 4510 post 17 – refusjon lærlinger	0
Inntekter kap 4510 post 18 – refusjon sykepenger	376 489
Sum bevilgninger og refusjoner	54 678 224
Utgiftsført beløp post 01 – driftsutgifter	54 100 583
Inntektsført beløp kap 4510 post 02 – ymse inntekter	365 868
Sum mer-/mindreutgifter post 01	943 509

Fylkesmannen i Telemark følger FAD's retningslinjer for administrative kostnader av 29.5.06.

Fylkesmannen i Telemark følger også FAD's retningslinjer for bruk av interimskonto. Det vises til brev av 22.5.07 og 2.5.08. Pr 31.12.09 har embetet kr 260 000 som er ført på interimskonto. Dette er eksterne midler fra Akershus Kraft som skal brukes til bygging av laksetrapp. Akershus Kraft betaler inn kr 50 000 pr år.

Forberedelse til ressursrapportering 2010

Informasjon og opplæring i forbindelse med ressursrapporteringen fra 2010, er gitt til embetsledelse og avdelingsledelse.

Antall ansatte og årsverk pr. 01.01.2010

Pr. 01.01.2010 hadde Fylkesmannen i Telemark til sammen 93,5 årsverk fordelt på 109 ansatte. Embetets ansatte er fordelt slik på de ulike fagavdelingen og stabsenhetene

	Faste ansatte	Midlertidige ansatte	Sum ansatte	Av disse er i permisjon	Sum brutto årsverk
Embetsledelsen	2		2	0	2,0
Stab	5		5	0	5,0
Adm.enhet	16		16		14,8
Landbruk	21	3	24	3	18,2
Miljøvern	21	4	25	1	22,6
Sosial- og helse	24	3	27	1	21,8
Barnehage-/					
Utdanning	9	1	10		9,1

Ressursrapportering pr departementsområde i ukeverk

Departement	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Kongehuset	1		1	0
Miljøverndepartementet	595	169	595	169
Landbruks- og matdepartementet	749		749	0
Kunnskapsdepartementet	198	170	198	170
Barne- og likestillingsdepartementet	212		212	0
Justis- og politidepartementet	223		223	0
Kommunal- og regionaldepartementet	315	0	315	0
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	100	79	100	79
Helse- og omsorgsdepartementet	188	151	188	151
Statens Helsetilsyn	143	46	143	46
Samferdselsdepartementet	2	2	2	2
Utenriksdepartementet	3	3	3	3
Kultur- og kirkedepartementet	8		8	0
Fornyings- og administrasjonsdepartementet	0		0	0
Administrasjon	661	661	661	661
Embetsledelse	90	90	90	90
Sum:	3488	1371	3488	1371

1.2.2 Det administrative området

Forvaltningsreformen

Organisasjonene har gitt uttrykk for at medvirkningen i prosessen har vært god. Arbeidsgiver har informert godt og vært pådriver i prosessen. Prosessen har vært håndterbar og foregikk i et rolig tempo. Alle har kunnet følge med i prosessen.

Mållova

Embetet benytter nynorsk til de kommuner som har dette som hovedmål. Vi besvarer også brev i den målform de blir mottatt. Vi har dette som fokusområde som blir innarbeidet i embetets nye kommunikasjonsstrategi.

Administrative årsverk

Område	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Embetsledelse (FM og ass. FM)	90	90	90	90
Administrativ ledelse (adm sjef el. tilsvarende)	90	90	90	90
Arkiv	211	211	211	211
Regnskap og lønn	90	90	90	90
Personal	67	67	67	67
IKT	90	90	90	90
Informasjon	9	9	9	9
Ekspedisjon/forværelse	90	90	90	90
Statens hus (vaktmester, kantinge, sentralbord, renhold mm)	12	12	12	12
Landsdekkende oppgaver på administrativt område	2	2	2	2
Sum:	751	751	751	751

1.3 Andre forhold

Innkjøp

Fylkesmannen i Telemark fikk ingen merknader fra Riksrevisjonen for innkjøp foretatt i 2008. I løpet av året har vi ferdigstilt innkjøpsrutiner og det er inngått et formelt innkjøpssamarbeid med fylkeskommunene i Buskerud og

Telemark, BTV –innkjøp.

Samarbeidet innebærer at fylkesmannen er formelt medlem av BTV-innkjøp, og kan nyte godt av den kompetansen denne organisasjonen har. De bistår med råd og veiledning og kan gjennomføre anbudsrunder om vi ønsker det.

Uavhengig av dette samarbeidet vil innkjøp fortsatt kreve kompetanse og tid hos oss. I samarbeid med BTV-innkjøp er det gjennomført kurs for saksbehandlere og ledere om kravene i lov om offentlig anskaffelser og gjennomgang av våre interne rutiner. Innkjøpskoordinator sammen med andre saksbehandlere har deltatt på kurs i regi av Difi. Disse rutineene, kompetanseheving og samarbeidet med BTV-innkjøp sikrer at vi bedre foretar offentlige anskaffelser i tråd med gjeldende regelverk. Vi har brukt mye tid på dette i 2009. Det er viktig at vi fortsatt har fokus på riktig innkjøp i tiden fremover.

Miljøtiltak - Gjennomføring av regjeringens handlingsplan for miljø – og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser

Fylkesmannen i Telemark etablerte november 2009 en styringsgruppe med deltagere fra Høyskolen i Telemark, Telemark politidistrikt, NHO, KS Telemark, og Telemark fylkeskommune. Senere ble det også besluttet å utvide styringsgruppa med en Rådmann.

Grenlands kommunenes innkjøpsenhet ble valgt som knutepunkt. Skien kommune er vertskommune for dette samarbeidet. Det opprettes en prosjektlederstilling som lyses ut februar 2010.

Det er utarbeidet en prosjektplan. Prosjektets målgruppen i Telemark er offentlig forvaltning som innkjøpere, og det private næringslivet som tilbydere. I 2010 vil styringsgruppa støtte opp om aktiviteter som fører til at kommunale rådhus kan bli sertifisert til miljøfyrtårn. Øvrige aktiviteter skal drøftes i styringsgruppa i mai forhåpentligvis med prosjektleder på plass.

I og med at styringsgruppa har valgt å tilsette en prosjektleder vil de midlene som fylkesmannen får tildelt ikke være tilstrekkelig til å dekke lønnskostnader og administrative kostnader. For å dekke lønn og kostnader til aktiviteter må prosjektet finansieres med andre midler. Fylkesmannen ber departementet merke seg dette

Sakshandsaming og rettstryggleik

Lov om sosiale tjenester Fylkesmannen viser til tertialvis rapportering til KRD ”Systematisk sammenligning” og til særskilt rapportering innenfor sosial og helsetjenesteområdet til Statens Helsetilsyn.

I embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn er det et krav at 90% av klager etter Lov om sosiale tjenester skal behandles innenfor 3 måneder. Fylkesmannen behandlet 93% av disse sakene innenfor fristen. Det var også i 2009 en økning i innkomne klagesaker på området.

Lov om barnevern Saksbehandlingstiden for klage på enkeltvedtak er alle behandlet innen vår egenpålagte frist om 3 mnd fra vi mottok saken.

Tilsynsklager/beklagelser er i gjennomsnitt - behandlet innen 3 mnd fra mottak. Dette til tross for at vi i disse sakene er avhengige av å innhente dokumentasjon fra den lokale barneverntjenesten det klages på. Når det gjelder disse beklagelsene, har alle vært behandlet. Vi har en lav – om noen – terskel når det gjelder å gå inn i sakene motivert ut fra et rettsikkerhetsaspekt.

Helsetjenestelovgivningen I embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn er det et krav at 90% av alle sakene som behandles av helsetilsynet i fylket etter pasientrettighetsloven og kommunehelsetjenesteloven (rettighetssaker) skal behandles innen 3 måneder. For klagesaker som gjelder nødvendige reiseutgifter mellom hjem og behandlingssted, skal median saksbehandlingstid være 3 måneder.

Helsetilsynet i Telemark behandlet 14 saker i 2009, og saksbehandlingstiden ble overholdt.

Pasienter som mener helselovgivningen er brutt ved den behandlingen de har fått i helsetjenesten, kan anmode helsetilsynet i fylket om en vurdering av forholdet.

Helsetilsynet oppretter på bakgrunn av slike anmodninger tilsynssak overfor påklaget helsepersonell/helsetjeneste for å vurdere forholdet (tilsynssaker). I embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn er det satt krav til median saksbehandlingstid på 5 måneder. Helsetilsynet i Telemark overholdt kravet til median saksbehandlingstid i 2009.

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgåver. Fornyning av offentleg sektor

De kommunerettede samordningsoppgåvene er formalisert gjennom en systematisk og planlagt kommunedialog. Sentrale begivenheter i denne dialogen er kommunekonferanser knyttet til kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, en årlig Tilstandsrapport, samt fylkesmannens dialogmøter med de interkommunale samarbeidsregionene.

Fylkesmannen blir grundig oppdatert på tilstanden i fylket gjennom møter med regionråd og enkeltkommuner. Informasjon av betydning for statlig politikk videreformidles til sentrale myndigheter.

Skjønnsmidlene er det viktigste virkemidlet i arbeidet med utvikling og modernisering av kommunal forvaltning. Vi har i særlig grad vektlagt utvikling som skjer i regi av interkommunalt samarbeid.

Embetets tilsynsområder, inkludert helsetilsynet, er samordnet i en tilsynskalender som sikrer effektiv gjennomføring av tilsyn, og hindrer unødig dobbelbelastning i kommunene.

Øvrige regionale statlige tilsynsetater er informert av fylkesmannen om nødvendige samordningsrutiner etter kommuneloven kap.10A. Det er etablert et opplegg for varsel og samordning av tilsyn, samt rutiner for melding til fylkesmannen om vesentlige tiltak fra tilsynsmyndighetene overfor kommuner. Fylkesmannen savner imidlertid oppslutning fra tilsynsetatene. Det blir jobbet videre med dette i 2010. Fylkesmannen bruker fortsatt betydelige ressurser på samarbeid med NAV og kommunenes sosialtjeneste. Vi har særlig vektlagt opplæring av de kommunalt ansatte og bidratt til utvikling av en felles arbeidskultur.

Fylkesmannen bruker mye tid på råd og veiledning om forvaltningsrett, offentlighetslov og kommunalrett. På forespørsel har vi besøkt flere kommuner med opplæring av politikere og ansatte.

Vi har etablert et godt samarbeid med KS. Dette samarbeidet vil bli formalisert gjennom et fast møteopplegg i 2010.

2.2 Velferd, helse og personleg tenesteyting

Tilsyn

Tilsyn har bare blitt gjennomført som systemrevisjon. Vi er derfor positive til at Statens helsetilsyn nå har utarbeidet fleire veiledere som åpner for andre måter å føre tilsyn på. Erfaringen er at vi påpeker avvik ved nesten alle våre systemrevisjoner både i kommuner og spesialisthelsetjenesten., og vi erfarer også at virksomhetene ser positivt på tilsyn. Vi etterspør plan for retting av avvikene, men hva skjer i praksis ? Hvilken læringseffekt gir tilsynene til andre virksomheter eller avdelinger innenfor samme kommune, er spørsmål vi stiller oss, og dreier vår oppmerksomhet mot. Målet vårt er å få til varig effekt av rettingen av avvikene.

Tilbakemelding fra en av de største kommunen i Telemark er at de opplever at tjenesten og tilsynsmyndighetene har det samme og rette fokus. De sier at de benytter tilsynsrapporten til å gi kraft og mandat til å utarbeide prosedyre/retningslinjer, og til å øke kompetansen på en systematisk måte innefor alle virksomheter. Virksomhetene ser imidlertid et problem i at offentligheten rundt tilsyn blir veldig negativ og derved kultur nedbrytende.

Vi tror nok at ledelsen har gode intensjoner om å styre virksomhetene for å sikre kvalitet og pasientsikkerhet, men å få dette gjennomsyret i hele organisasjonen, er utfordring.

Ved noen tilsyn har vi etterspurt brukererfaringer, og intervjuet brukere. Det vi her ser tendenser til, grenser opp til mer å være et etisk dilemma. Det synes som om det blir forskjellsbehandling på yngre brukere som stiller krav til tjenestene, i forhold til eldre brukere som er ”fornøyd med alt”. Krav om en mer forutsigbar og likeverdig tjeneste, eksempelvis antall hjelpere, tidspunkt for hjelpen, osv., ses her som en utfordring

Overformynderiene

Fylkesmannen har prioritert arbeidet på dette området i 2009. Det vises til egen rapportering på resultatområde 51.2.

Til nå har det vært en begrenset gruppe mennesker som har hatt behov for hjelpevergeordningen. Tre vilkår må være oppfylt for at en skal kunne få oppnevnt hjelpeverge, jf. vergemålsloven § 90a.

De siste par årene kan det synes som det er kommet til en ny gruppe mennesker som søker om hjelpeverge, disse er ofte unge og mange er gutter. De kan ha diagnoser som f.eks. ADHD. Felles for den nye gruppa er at et av deres problem er at de har kaos i sin personlige økonomi. For overformynderiene som får meldt behovet for hjelpeverger i slike tilfelle, kan det være vanskelig å skille mellom hva som er overformynderiets ansvar og hva som skal ivaretas av andre som f.eks. sosialtjeneste/barnevern?

Handlingsplan mot kjønnslemlesting

I Telemark har vi utviklet en samarbeidsarena der både Høyskole, offentlige og frivillige aktører deltar. På denne arenaen har vi også tatt med enkeltbrukere, fordi ikke alle grupperinger går inn i større organiserte grupper. Samarbeidet med Regionalt senter for vold og traumatisk stress deltar også i arbeidet.

Vi har prøvd ut ulike tiltak ovenfor en gruppe kvinner, med tett oppfølging fra Høyskolen i Telemark.

Aktuelle fagområder hos Fylkesmannen samarbeider tett om denne oppgaven, og vi ser alt arbeidet under et.

Opptrappingsplanen for psykisk helse

I 2008, siste år i Opptrappingsplanen for psykisk helse, fikk Telemark kommunene overført til sammen 125 mill. til sitt psykiske helsearbeid. Det var i brukerorganisasjoner og i deler av fagmiljø mye bekymring om tjenestetilbudet ville bli opprettholdt når det tidligere øremerka tilskuddet fra 2009 skulle gå inn i rammetilskuddet til kommunene. Mange hevdet at når summene ikke kunne etterspores, ville særlig ikke-lovpålagte tilbud være utsatt. En rask rundspørring til rådmennene i mai-juni -09 resulterte i en tilbakemelding om at tilbudene i de aller fleste kommuner ville bli opprettholdt. Et endelig bilde vil først tegne seg når kommunene nå i februar rapporterer om ressursbruk i form av årsverk til psykisk helsearbeid i 2009 og dette samles hos fylkesmennene og sendes Helsedirektoratet innen 15.04.2010.

En vil ha til sammenlikning tilsvarende innrapportering fra 2007 og 2008. Telemark-kommunene meldte for 2008 om ressursbruk i psykisk helsearbeid på 543 årsverk i tiltak for voksne og 152,5 årsverk i tiltak for barn og unge.

Pasientrettighetslovens kap 4A

Pasientrettighetsloven kapittel 4A – tvungen helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen. Trådte i kraft 01.01.2009.

Det er av stor betydning for pasientenes rettssikkerhet at helsetjenesten har god forståelse for regelverket, og hvilke avveininger som må gjøres før pasientens selvbestemmelsesrett kan lovlig kan tilsidesettes. Etter omfattende opplæring i den nye lovgivningen høsten 2008, valgte vi å fokusere på veiledning i enkeltsaker i 2009. Ved forespørsel har vi også holdt undervisning, bl.a. for ca 90 ansatte ved undervisningspsykehjemmet i Telemark, St. Hansåsen.

Mot slutten av 2009 erkjente vi at det i tillegg er behov for mer systematisert opplæring. Vi har derfor i 2010 stilt spørsmål til alle kommuner og øvrig relevant helsetjeneste om hvilke planer som foreligger for å implementere regelverket. Vi har informert om at vi kan tilby opplæring hvis det er ønskelig. Responsen har ikke latt vente på seg.

Folkehelsepolitikken

Ved nyttårskiftet 2009-2010 ble det første Folkehelseprogram for Telemark avsluttet. Programmet var en

oppfølging av St.m. 16 (2002-03) ”Resept for et sunnere Norge”, og fylkestinget i Telemark vedtok en satsing med fokus på partnerskap og helsefremmende arbeid. Barn og unge har vært en viktig målgruppe. Sunt kosthold og tilstrekkelig fysisk aktivitet har vært hovedbudskap. Fylkeskommunen og fylkesmannen har delt sekretariatet, og 11 av 18 kommuner har fått egen folkehelsekoordinator. Evalueringa av programmet viser en stor bredde i innsatsområder og høy aktivitet, men foreslår samtidig å spisse framtidig satsing.

Med den nye folkehelseloven i hånd tar Telemark fylkeskommunen nå initiativ og er pådriver til å etablere et nytt folkehelseprogram for 2010-2013.

Kompetanse og kvalitet i sosialtjenesten

Rettsikkerhet for brukere av sosialtjenesten og forberede nytt lovverk

I 2008 opphevet Fylkesmannen 7.8 % av klagene som var på økonomisk sosialhjelp, og i 2009 var dette økt til 12.2%. Denne økningen kan skyldes at det i kommunene har kommet flere nye personer på området, disse har ikke har erfaring fra sosialtjenestområdet.

Ved inngangen til 2009 hadde 13 av Telemarks 18 kommuner etablert NAV-kontor. I løpet av 2009 har etableringsprosessen blitt slutført, og alle kommunene i Telemark har nå NAV-kontor. I Telemark har de fleste NAV-kontorene tatt inn flere kommunale tjenester enn det som er minimumsløsningen. Kommunale tilleggstjenester som er tatt inn i NAV-kontorene i Telemark er blant annet støttekontakt, avlastningstjeneste, omsorgslønn og flyktingtjeneste.

For at alle som jobber ved et NAV-kontor skal kunne ha kjennskap til de kommunale tjenestene som blir forvaltet av NAV, har vi gjennomført omfattende opplæring i 2009. Vi har lagt vekt på å gi en grundig innføring i de obligatoriske kommunale tjenestene i NAV, og forsøkt å se disse tjenestene i sammenheng med kommunens øvrige tjenestetilbud. Opplæringen har vært tilpasset slik at både saksbehandlere uten kjennskap til sosialtjenesteloven og erfarne saksbehandlere har hatt nytte av tilbudet. Ut over planlagt opplæring, har vi besøkt flere NAV-kontor som har ønsket egen opplæring ved deres kontor.

NAV-kontorene har i 2009 gjennomført omfattende opplæring innenfor mange fagfelt, i tillegg til stor arbeidsmengde. Vi har derfor lagt stor vekt på å imøtekomme kontorene i forhold til hvordan det enkelte NAV-kontor har ønsket opplæring innenfor de kommunale tjenestene.

All opplæring har vært samordnet med NAV-fylke. I Telemark er det et veldig godt samarbeid mellom NAV-fylke og fylkesmannen på flere nivåer.

Gjennom Fylkesmannens oppfølging av det boligsosiale arbeidet i kommunen, kom det også fram at det var behov for kompetanseheving blant ansatte som jobbet med booppfølging. Dette var utgangspunktet for utviklingsprosjektet ”Metodisk boligsosialt arbeid i Telemark”.

Målet for utviklingsprosjektet var at brukerne skulle utvikle mer kunnskap om hvordan de kunne styrke sin kompetanse i mestringsfremmende prosesser. Hvordan de kunne mestre hverdagen bedre, og utvikle sine ”boevner”, gjennom bedret interaksjon med omgivelsene.

For deltakerne (boveilederne) var målet å utvikle kunnskap om hvordan de stimulerer brukernes mestringsfremmende prosesser. Det ble lagt til rette for systematisk innhenting av kunnskap om hvordan de arbeider med sine brukere, samt integrere teori og praksis på en meningsfull måte.

Metodeutviklingsprosjektet ble godt forankret i ledelsen på den enkelte arbeidsplass, noe vi anser som en suksessfaktor. Prosjektet videreføres i 2010.

2.3 Oppvekst, barnehagar, utdanning og likestilling

Barnehage

I 2009 ble retten til barnehageplass innført. Telemark har hatt full barnehagedekning i flere år, men en kommune hadde i 2009 ikke full dekning før i november. Kommunene er opptatt av å oppfylle retten og gi barna barnehageplass med god kvalitet. I noen kommuner ser en nå en overkapasitet mens andre er i gang med å erstatte midlertidige plasser med permanente.

Kommunene som har kommunale og private barnehager ser fram til at den nye tilskuddsordningen skal komme på plass. Likeverdig behandling aksepteres av kommunene. Fra Fylkesmannens side ønsker en likevel å løfte fram at kommunene har ansvar for full dekning mens private barnehager ikke er forpliktet til å gi barn med rett til plass en plass før barn i eget opptaksområde får plass. Det medfører at kommunene må ta risikoen. Å ta risiko koster. Det er derfor nødvendig at regelverkset tar høyde for kostnadene ved kommunens risiko.

Skole

I Telemark ser vi at en stor andel av kommunene vi fører tilsyn med får avvik. Det drøftes om tilsyn har ønsket effekt. Det er derfor svært positivt at Utdanningsdirektoratet har satt dette på dagsorden og vurderer hvordan framtidig tilsynsarbeid skal legges opp.

Varig system for videreutdanning har fått svært blandet mottagelse i Telemark. Flere av kommunene innvender at ordningen medfører at færre lærere tar videreutdanning nå enn tidligere. Før ordningen ble innført tok lærerne videreutdanning med noe økonomisk hjelp fra kommunen. Når de økonomiske rammebetingelsene er blitt mer krevende for kommunene å håndtere, klarer de ikke å gi støtte til like mange lærere. Antallet som tar videreutdanning har derfor gått ned i noen kommuner. Fylkesmannen har også erfaring for at det i enkeltkommuner forhandles med fagforeningene for å få til et alternativt system for videreutdanning. Fylkesmannen forventer derfor at antall søkere til ordningen vil gå ned i 2010.

For undervisningspersonalet ved skoler som er godkjent etter privatskoleloven, gjelder de kompetansekravene som følger av § 10-1 i opplæringsloven med tilhørende forskrifter. Flere av de private skolene i Telemark har ansatte som ikke har den faglige og/eller pedagogiske kompetansen som kreves. Dersom det ikke er tilgang på personell som fyller kravene til kompetanse åpner privatskoleloven § 4-2 tredje ledd for midlertidig tilsetning. Siden det ikke er krav om offentlig utlysning i privatskoleloven, kan skolene velge en forenklet utlysning, for eksempel å lyse ut i menighetsblad eller forbundsblad – og det er dette enkelte av skolene gjør. Dette fører i sin tur til at skolene ikke får kvalifiserte søkere og at personer uten den nødvendige faglige og/eller pedagogiske kompetansen, blir tilsatt.

2.4 Arealdisponering og byggjesaker

Vi meiner at nasjonal arealpolitikk stort sett blir formidla og praktisert på ein god måte. Til vanleg er vi tidleg inne i planprosessen, og har fokus på prioriterte omsyn (strandsone, (kyst og innland), villrein, landskap, biologisk mangfald, barn og unge, samfunnstryggleik, kjøpesenter, jordvern og inngrepsfrie naturområde.

Det er lagtein del innsats i innføring av ny Plan- og bygningslov i 2009, eit arbeidet som er planlagt ført vidare i 2010.

Praksis når det gjeld klimaomsyn i arealplanar er førebels ikkje godt nok utvikla i embetet. Vi planlegg å få ei betre hand om dette i 2010. Det gjeld mellom anna å identifisere konkret kva det er riktig å ta tak i, og ikkje minst nivå for når motsegn skal nyttast.

Statlege forventningar blir for det meste formidla på ein grei måte til kommunene, ikkje minst gjennom dei konkrete sakene, noko ein ikkje skal undervurdere. Samordning i høve til regionale statsetatar og Fylkeskommunen er tilfredstillande på nokre områder, men elles svak.

Vi vurderer arealplansaker i høve til rikspolitiske retningsliner for samordna areal- og transportlegging, mellom anna ved å følgje opp gjeldande senterstrukturplan for Telemark.

Det er fortsatt stor pågang for å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen. Vi meiner å følgje opp innstramma i den statlege politikken, både i plansaker og i dispensasjonar. Det same gjeld bygging nærare innsjøar og vassdrag enn 50-100 meter.

Omsyn til nærmiljø, leikeplassar og grøntstruktur og tettstader og byar, jfm. Rikspolitiske retningsliner for barn og unge blir vurdert i alle arealplansaker. Motsegn blir brukt.

Omsynet til truga artar og naturtyper blir vurdert i alle arealplansaker. Der omsynet ikkje er utreda/vi ikkje har

tilgang til dokumentasjon, og det er grunn til å tru at det kan vere en konflikt, blir det stilt krav om kartlegging. Når planar trugar areal med regional eller nasjonal verdi blir det reist motsegn.

Telemark ha del i tre villreinområder saman med nabofylka, i tillegg til at vi har to villreinområde innan fylket. Konflikt i høve til villrein er eit kjent tema, der handteringa er systematisk og etter måten streng. Vi tar del i planprosessen for to regionale planar for villrein (Hardangervidda og Setesdal). Telemark representerer fylkesmennene i styret for Norsk Villreinsenter.

Vi meiner og at klagehandsaminga på Plan- og byggesaksområdet er rettsriktig og i samsvar med plan- og bygningslovgivinga og nasjonale interesser. Vi slit med for lang sakshandsamingstid i desse sakene, sjølv om området blei styrka i 2008. Det er det usikkert om vi kommer ned på tre månadar i første halvår 2010. Det er lite innsats i arbeidet med god kvalitet i det bygde miljø ut frå omsyna til klimautfordringar, nye energikrav og prinsippa om universell utforming.

Vi er med i Kystsonenettverk for Oslofjorden-Skagerrak, der vi mellom anna har jobba med harmonisering av klage- og plansaker for fylkene i nettverket. Det har også vært eit samarbeid med Agderfylkene med bistand frå MD om praksis i bygger. Vi er samarbeidspartner i arbeidet med Grenlandsstandarden.

Plan- og byggesaksaktiviteten har auka di siste åra, og er det einskildområdet i embetet som krev mest ressursar

Det er handsama 255 plansaker. Det er reist motsegn til 29 planer. Dei fleste motsegnene blir løyst ved at kommunane etterkomer motsegna eller ved drøfting. Tre meklingar er gjennomført. To større plansaker er avgjort i MD. Vi reknar med at det bli sendt minst to saker til MD i 2010.

2.5 Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Arbeidet med å stanse tap av naturmangfold er prioritert opp i 2009, og ressursbruken er auka. Tre forvaltningsplanar er levert DN til godkjenning. Mange planar er satt i gang, og vil etter planen bli levert i 2010. Planane har konkrete mål og tiltaksplanar med kostnadsberekning. I tillegg kjem forvaltningsplanar for Hardangervidda nasjonalpark og Brattefjell – Vindeggen Landskapsvernområde som det er arbeidd med over fleire år. Det ligg an til at begge planane kan leverast til DN i 2010.

Arbeidet med vannforvaltninga har gått som planlagt. Tiltaksplanar for to vannområde (Børsesjøvassdraget og Tokke-Vinje vassdraget) er til godkjenning i Regjeringa. Arbeidet i vannområde Siljan-Farrisvassdraget er starta opp, og innledande organisering i resten av vannområda er sett i gang. Overvåkinga av vannmiljø er samordna.

Fase 1 i arbeidet med handlingsplan for sinoberbille, som er den eine arten vi førebels har hovudansvar for, er gjennomført etter planen. Fase 2 med ferdig plan blir gjort i 2010.

Vi er ikkje nøgde med status for kartlegging av naturmangfold og kvalitetssikring av data. Det blei gjort en ekstra jobb i 2009, men det må vidareførast i 2010. Dette heng mellom anna på kapasitet til kartteknisk arbeid.

Signalkrepsen i Brevik (framand art) er sanert. Endeleg dokumentasjon på at det var vellukka gjerast i 2010. I 2009 er det tildelt midlar til utrydding av utsette framande fiskeartar i to vatn i Porsgrunn. Gjennomførast i 2010. Å stoppe spreinga av gjedde opp mot Vest-vatna i Skiensvassdraget er fokus vidare.

Det er arbeidd en del for å betre oppgangen av vill-laks i nedre del av Skiensvassdraget, men framdrifta er ikkje så god som vi ynskjer. Det same gjeld gytstrekningar for storaure i dei store innsjøene lenger oppe i vassdraget (mellom anna Seljordvatn).

Fylkesmannens oppgåver i rovviltforvaltninga er gjennomført. Det gjeld og oppfølging av rovviltnemnda. Erstatningssakene kjem på slutten av året og gjev ein markert arbeidstopp som krev overtidsgodtgjerle.

Telemark tek del i programmet Naturarven som verdiskaper. Vi er aktiv deltakar og sit i styringsgruppa. Vi er nøgd med at dei økonomiske føresetnadene er følgd opp i statsbudsjettet for 2010.

På klimaområdet er arbeidet under utvikling. Vi gjev råd til kommunale klima- og energiplanar, sjølv om det kunne vore meir inngåande. Både i 2009 og 2010 er klima eit hovutema i tilstandsrapport og

kommunekonferanse. Intern klimagruppe blir etablert. Vi tar sikte på meir systematisk oppfølging konsekvensutgreiingar og i arealplanar med bruk av motsegner. Klimaomsynet er ein del av handsaming av saker som gjeld avfallshandtering.

Vi har auka tilsynet på forureiningsområdet vesentleg, og ligg over kravet om ressursbruk. Koordinerte tilsynsaksjonar er gjennomført som planlagt. Det er og gjort nokre tilsyn etter eige initiativ. Tilsynet er rapportert til Klif i eige system. Undersøking av praktisering av miljøløyvet i to kommunar er gjennomført. Blir vidareført med nye undersøkingar i 2010.

Sakshandsamingstida for ein del utsleppsaker er for lang, men situasjonen har betra seg i løpet av året.

Arbeidet med forureina sediment (Rein fjord Grenland) går som planlagt. I 2011 skal naudsynte utgreiingar vere på plass slik det kan takast stilling til om ei storstilt tildekking i Grenlandsfjordane skal gjennomførast. Prøvetildekking er gjennomført i 2009, og områdene blir følgd opp grundig for å dokumentere resultat. Vi er nøgde med at arbeidet blir følgd opp med statleg finansiering.

Oppdatering av miljødata kunne vore betre. Opplysningar om nye verneområdet blir lagt inn etter kvart som saker blir levert. Det er gjort ein innsats med forureiningsdatabasen, og kvalitet og volum er no betre. Dette arbeidet blir vidareført i 2010. Arbeidet er og tatt inn som ein del av kvalitetssystemet i embetet. Data for overvåking av vannmiljø blir levert. Elles er det ein del manglar.

Miljøstatus Norge er oppdatert i 2009.

Det er lagt mange miljøraker på heimesida i 2009 - omlag to saker i veka. Dei fleste sakene gjeld spesifikke saker eller tilhøve i fylket.

2.6 Samfunnstryggleik og beredskap

Hovedområde er aktiviter overfor kommunene med fokus på arealplaner inkl klimatilpassing og utarbeidning av ROS-analyser, veiledning, "tilsyn", øvelser og seminar. Fylkesmannen har god kontakt med andre statsetater eks politi, sivilforsvaret, Mattilsynet.

Fylkesmannens krisestab er øvet i f.m. øvelse "Tyr", politiets samvirkeøvelse. En god del ressurser er brukt i f.m. årets pandemi.

Kapittel 3 - Resultatområder

00.2 Tildeling av ordener og medaljer

H.M. Kongens fortjenstmedalje

Vi har behandlet 20 saker.

17 innvilget sølvmedalje

3 avslag.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 00.1 og 00.2	1		1	0
Sum:	1	0	1	0

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Naturen mangfold og friluftsliv

Innsatsen på naturvern og biologisk mangfold er trappet en del opp.

Hovedinnsatsen på naturvernområdet ble i 2009 lagt på frivillig skogvern og utarbeidelse av forvaltningsplaner for viktige verneområder. Det er levert forslag til vern av til sammen 30 000 daa skog. Første halvår 2010 kan ca. 22 000 daa legges ut på høring. For videre arbeid i 2010 ligger det an til ca. 38 000 daa. Arbeidet med Oslofjordverneplanen er videreført. Det er utarbeidet forvaltningsplaner for tre verneområder. Et større antall planer vil komme i 2010. Det ble startet arbeid med forvaltningsplaner for en rekke andre verneområder som vil komme i 2010. Samarbeidet med Statens Naturoppsyn er godt, og rutiner følges.

Supplerende naturtypekartlegging i dårlig kartlagte kommuner har fortsatt i 2009. Det gjenstår fortsatt kvalitetssikring av datasett fra flere kommuner.

Det er et samarbeid mellom miljøvernavdelingen og landbruksavdelingen på området ”utvalgte kulturlandskap”.

Innsatsen på hjortevilt (med unntak av villrein) har vært begrenset til det mest nødvendige. Viltfondsmidler er fordelt, og hensyn til trua arter er ivarettatt i arealplaner.

Vi gjennomførte fase 1 i handlingsplanen for sinoberbille. Videreføres og gjøres ferdig i 2010.

På rovviltområdet er oppgavene utført. Har deltatt i alle møtene til rovviltnemnda.

Hensynet til friluftsliv blir systematisk fulgt opp i arealplaner med spesiell fokus på strandsonen ved kysten. Ekstra bevilgninger til skjærgårdsparken er fordelt og følges opp.

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Hovedinnsatsen på naturvernområdet ble i 2009 lagt på frivillig skogvern og utarbeidelse av forvaltningsplaner

for viktige verneområder.

Når det gjelder frivillig skogvern, omfatter det arealer både på privat grunn, på Statskog SFs grunn og Opplysningsvesenets fond sine skoger. I februar ble tilrådning om vern på 2 områder på privat grunn og ett område på Ovfs skoger sendt DN. I mars leverte vi tilrådning til vern på 7 områder i Statskog SFs skoger. Framdriften har gått som planlagt. Ett område på privat grunn, ett av områda på Statskog SFs grunn i Tinn og prestegårdsskogen i Vinje, kom ikke med i fredningsvedtaket av juli 2009. To av områdene regner vi med blir fredet ved en senere anledning. Statsskogområdet ble tatt ut i forbindelse med vurdering i forhold til gjenkjøpsavtaler som det jobbes med i kommunen.

Fylkesmannen sendte på høring tre områder i juli 2009. Ett område var bare privat grunn, mens to områder i Ovfs skoger hadde private tilgrensende areal med. Tilrådning til DN på disse tre områdene er sendt den DN 9. desember 2009. Arbeidet med utvidelse av Mørkvassjuvet naturreservat fortsetter, og forhandlingene er ved årsskiftet inne i sluttfasen.

Regjeringsadvokatens representanter forhandler også i fem andre områder som tilfredsstillende krav for vern av skog. Nye områder som er tilbudt for frivillig vern av skog er undersøkt med tanke på miljøkvaliteter i sommer og høst. Flere av disse områdene vil bli aktuelt å gå videre med i 2010. Arealoversikt skogvern 2009:

• Levert verneforslag privat, første halvår	17 347 daa
• Levert verneforslag Statskog, første halvår	14 134 daa
• OVF/privat, levert verneforslag 2 halvår	2 910 daa
• Slutført forhandling - klart for høring første halvår 2010	21 810 daa
• Arealer under forhandlinger - videre arbeid 2010	29 548 daa
• Andre private arealer for videre arbeid i 2010:	8 810 daa

Arbeidet med oppfølging av Oslofjordverneplanen gjennom saker ved jordskifteretten har blitt videreført. Ved årsskiftet gjenstår nå kun ett område, Storkollen i Kragerø. Fylkesmannen bistår også i erstatningsoppgjøret som utføres av Regjeringsadvokaten. Det er utarbeidet forvaltningsplaner for Ørstvethalvøya, Tangendammen og Hellås, alle i Porsgrunn. Det ble startet arbeid med forvaltningsplaner for en rekke andre verneområder. Samarbeidet med Statens Naturoppsyn er godt, og rutiner følges.

Det er i flere år arbeidet med revisjon av forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark. Planen har vært på høring og innstilling til DN skjer i 2010 (FMHO). Det har vært en krevende prosess for alle tre Fylkesmenn og har trukket betydelige ressurser. Grunneiersiden har medvirket aktivt, og det er ikke til å legge skjul på at for noen tema det er betydelige avstand mellom dem og det som nå er på høring. Konfliktnivået vurderes derfor som lite endret, eller antagelig noe forsterket.

Vi har medvirket aktivt i arbeidet for å få Telemarksdelen av Hardangervidda inn i verdiskapningsprogrammet Naturen som verdiskaper. Vidda Vinn er godt planlagt, det er bra kompetanse i kommunene (Tinn og Vinje), og det ligger derfor an til resultater. Det forutsetter at staten stiller med sin andel økonomisk (ca. 2,5 mill. kr pr. år i kommende fireårsperiode). Tildelingen for 2010 er tilfredsstillende.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser

Supplerende naturtypekartlegging i dårlig kartlagte kommuner har fortsatt i 2009. Det gjenstår fortsatt kvalitetssikring av datasett fra flere kommuner. Det er et samarbeid mellom miljøvernavdelingen og landbruksavdelingen på området "utvalgte kulturlandskap".

Innsatsen på hjortevilt (med unntak av villrein) har vært begrenset til det mest nødvendige. Viltfondsmidler er fordelt, og hensyn til trua arter er ivarettatt i arealplaner.

Oppgavene på rovviltområdet er utført. Gaupejakta er administrert, det samme gjelder søknader om skadefellingstillatelser. Tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader er fordelt og det ble behandlet 111 søknader om erstatning for tap av sau til fredet rovvilt innen medio desember. Vi har deltatt i alle møtene til rovviltnemnda.

I forbindelse med oljevernaksjonen etter "Full City"-havariet har Fylkesmannen hatt en tett oppfølging av berørte verneområder, i samarbeid med SNO. Særlig prioritet er gitt til Stråholmen landskapsvernområde og Stråholmen naturreservat som er et regionalt viktig rasteområde for trekkende vade- og andefugler. I Steinvika naturreservat

er innspill til sanering som ivaretar de geologiske verneverdiene oversendt IUA fra regiongeologen. I flere verneområder med forekomster av rødlistede lavarter på kalkfjell har Fylkesmannen kommet med innspill til metode for sanering.

01.3 Fremmede arter og GMOer

Signalkreps i Porsgrunn hadde høy prioritet i 2008 og 2009. Saneringen vurderes som vellykket, men vil bli endelig dokumentert i 2010. I 2009 er det gitt tilskudd til sanering av fremmede fiskearter i biologisk viktige dammer Porsgrunn. Vil bli gjennomført i 2010. Videre vil stans av spredning av gjedde til Vest-vatna i Skiensvassdraget bli prioritert.

01.4 Friluftsliv

Innsatsen har vært begrenset i 2009. Hovedinnsatsen har vært gjennom arealplaner, byggesaker og deltakelse i kystsonenettverket. Vi har utført tilsyn/kommuneundersøkelse i to kystkommuner i forhold til stengsler og ferdselshindringer. Arbeidet med etablering av interkommunalt friluftsråd er ikke fulgt opp. Ekstra bevilgninger til skjærgårdsparken er fordelt og følges opp. Samarbeidet med Skjærgårdstjenesten går bra. Dispensasjonssaker følges opp, men vi har problemer med å holde tidsfristene. En del saker som berører særlige allmenne interesser knyttet til strandsone er påklaget.

Tilrettelegging for jakt og fiske er nedprioritert.

Resultatområde 02 Bevaring av kulturminner

Telemark Fylkeskommune gjør en god jobb på kulturminneområdet. Utover en viss samhandling på arealplanområdet, kulturlandskap (se område 01) og sammenhengen med tradisjonsbasert næringsutvikling, blir det ikke jobbet med disse oppgavene hos Fylkesmannen.

02.3 Kulturmiljø

Resultatområde 03 Rent hav og vann og giftfritt samfunn

Arbeidet med vannforvaltningen går som planlagt. Tiltaksplanen for to vannområder i Telemark (Børsesjøvassdraget og Tokke-Vinje vassdraget) har vært på høring og er vedtatt av Fylkeskommunen. Vannregionmyndigheten har sendt Forvaltningsplan og tiltaksprogrammet over til regjeringen. Arbeidet i vannområde Siljan-Farrisvassdraget er startet opp i samarbeid med Fylkesmannen i Vestfold. Det er tilsatt prosjektleder i dette vannområdet i 2009.

Overvåkingen av vannforekomstene i Telemark er samordnet. Vi har overvåking knyttet til de store vassdragene gående på et akseptabelt nivå. Dette er koordinert med overvåkingen i forbindelse med vannforskriftarbeidet i de vannområdene som er startet opp. Vi har også en overvåking av kalkingslokalitetene i fylket. Dette er samordnet med den øvrige overvåkingen i det vi har en felles anbudsrunder.

På avløpsområdet har vi fortsatt arbeid med oppfølging av kontrollaksjonen i 2008, men er nå i slutfasen. Videre oppfølging uavhengig av kontrollaksjon 2008.

Oljeforurensning var spesielt i fokus i sommer og utover høsten. Oppfølgende arbeid pågår fortsatt. Vi har deltatt i aksjonsledelse i "Full city" aksjonen og vært godt påkoblet aksjonen. Dette har vært krevende og selvfølgelig virket ressursdrenende fra andre oppgaver. Alt i alt har arbeidet gitt mye nyttig erfaring og vi kan oppsummere med at miljødeleggelsene ikke har vært så store i Telemark som man kunne frykte. Blant annet var det relativt lite fugl i området i det aktuelle tidsrommet og det ble gjennomført en stor rydde aksjon i det regionalt viktige rasteområde for trekkende fugl ved Stråholmen. Vi er likevel bekymret for langsiktige skader i viktige beiteområder for sjøfugl ved Stråholmen, noe lite bruk utover høsten 2009 er en indikasjon på. Det er brukt i overkant av et halvt årsverk på Full City. Videre arbeid med revisjon av beredskapsplan i regi av IUA, organisering med mer vil også kreve innsats i 2010.

Arbeidet med forurenset sjøbunn gjennomføres i henhold til embetsoppdraget i tett samarbeid med SFT. Arbeidet nådde en viktig milepæl høsten 2009, ved at det ble gjennomført feltforsøk med tildekking av ulike masser i tynne sjikt i Grenlandsfjordene. Det forventes at resultatene fra dette forsøket vil gi vesentlig grunnlag for å kunne beslutte om tiltak i stor skala. Vi følger arbeidet tett.

Oppfølgingen av skipsverftene går greit, bortsett fra i ett tilfelle der vi ikke får inn de forventede leveransene.

Avfallsområdet er fulgt opp som forutsatt. Det er gitt tillatelser til 4 deponier som skal drive videre. Ett deponi fikk tillatelse til å drive ut året. Ellers har vi gitt dispensasjoner fra deponiforbudet for disse deponiene. Det har vært to klagesaker til SFT knyttet til videre drift av deponi og dispensasjon fra deponiforbudet. Begge sakene er avgjort og fylkesmannen vedtak er stadfestet. Arbeidet med avslutnings og etterdriftstillatelser er startet opp og to står nå foran slutføring. Siden en medarbeider har gått ut i fødselspermisjon har vi hatt en liten periode med noe svakere oppfølging på området, men vi har fått inn vikar for raskt å kunne være i god drift igjen.

03.1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

Tiltaksplanen for to vannområder i Telemark (Vannregion Vest Viken) har vært ute på høring. Nærmere 50 høringsuttalelser er innkommet til regionplanen. Vi har etablert kontaktmøter med Telemark Fylkeskommune som også deltar i vannregionenes arbeidsutvalg. Tiltaksplanen for to vannområder i Telemark (Børsesjøvassdraget og Tokke-Vinje vassdraget) har vært på høring og er vedtatt av Fylkeskommunen. Vannregionmyndigheten har sendt Forvaltningsplan og tiltaksprogrammet over til regjeringen. Vi har startet opp arbeidet i vannområde Siljan-Farrisvassdraget i samarbeid med Fylkesmannen i Vestfold. Det er tilsatt prosjektleder i dette vannområdet i 2009.

Overvåking er satt bort til Norsk institutt for Vannforskning og Vestfoldlab AS etter forhandling av anbud for 2009. Det vil bli forhandlet rammeavtale med leverandører i 2010 i samarbeid med den nye Vannregionmyndigheten. Overvåkingen i 2009 har omfattet generell regional overvåking, vannprøver i forbindelse med vassdragskalking og overvåking i vannområdene: Børsesjøvassdraget og Tokke – Vinjevassdraget, samt Siljanvassdraget. Resultater foreligger pr. januar 2010 og vil bli overført til Vann-miljø.

Framdriftsplan for miljøfaglig oppfølging av Vanndirektivet: Oppdraget skal avklares med vannregionmyndigheten. Arbeidet følger plan. Vannregionmyndighetens arbeidsutvalg møtes 9. februar 2010. Framdriftsplanen avklares med ny vannregionmyndighet (VRM) og de respektive Fylkeskommuner. I Telemark har Fylkesmann og Fylkeskommune gjennomført kontaktmøter i de nye vannområdene som skal starte opp tidlig i 2010.

Vi deltar i arbeidet med Vann-nett og Vannportal, erfaringssamlinger, revisjon av veiledningsmateriale, utprøving av klassifiseringssystemer og lignende.

Arbeidet med forvaltningsreformen er i rute. Vi har gjennomført kontaktmøter med Fylkeskommunen vedrørende oppgavefordelingen.

Innføring av nytt Vannmiljøsystem: Deltar i arbeidet og deltok på Vannmiljøseminar 16-17 september (superbrukerkurs).

Overvåkingsdata som framskaffes gjennom myndighetsbruk eller egen overvåking blir lagret i Vannmiljø.

03.2 Overgjødning og nedslamming

Det er lagt opp til videreføring av arbeidet med undersøkelse av kommunenes forvaltning av miljølovgivningen på

avløpsområdet. Vi har valgt ut to kommuner Tokke og Vinje. Arbeidet er planlagt og forberedende møte med kommunene er gjennomført, men selve undersøkelsen er ikke foretatt.

Forøvrig ligger det enda arbeid i oppfølging av tidligere års (2008) tilsyn med kommunale avløpsanlegg.

Flere avvik forventes lukket vinter 2010, men det blir en videre oppfølging av Notodden kommune og Tinn kommune der vi tar sikte på å gi nye utslippstillatelser for 2 kap 14 – renseanlegg. I det ene tilfellet er det en sterk kobling til oppfølging av galvanoaksjonen 2009 i forhold til Becromal.

03.3 Oljeforurensning

Oljeforurensning var spesielt i fokus i sommer og utover høsten i forbindelse med havariet av Full City. Oppfølgende arbeid pågår fortsatt. Vi har deltatt i aksjonsledelsen, og har vært godt påkoblet aksjonen. Dette har vært krevende og selvfølkelig virket ressursdrenende fra andre oppgaver. Alt i alt har arbeidet gitt mye nyttig erfaring og vi kan oppsummere med at miljødeleggelsene ikke har vært så store i Telemark som man kunne frykte. Blant annet var det relativt lite fugl i området i det aktuelle tidsrommet og det ble gjennomført en stor rydde aksjon i det regionalt viktige rasteområde for trekkende fugl ved Stråholmen. Vi er likevel bekymret for langsiktige skader i viktige beiteområder for sjøfugl ved Stråholmen, noe lite bruk utover høsten 2009 er en indikasjon på. Det er brukt i overkant av et halvt årsverk på Full City. Videre arbeid med revisjon av beredskapsplan i regi av IUA, organisering med mer vil også kreve innsats i 2010.

03.4 Miljøgifter

Miljøgifter har hovedfokus i tilsynsarbeidet, ved behandling av utslippsaker og oppfølging av forurenset grunn lokaliteter. Generelt er arbeid med å redusere utslipp av miljøgifter det som legger en overordnet føring for prioritering av arbeidet på forurensningsområdet. Tilsynsarbeidet er mer omtalt under resultatområde 7 og i noen grad i kap. 3.5.

Vi har i flere år gjort et omfattende og systematisk arbeid innen forurenset sjøbunn. Arbeidet er gjort i tett samarbeid med Klif. Tiltaksplan for Grenlandsfjordene er den mest omfattende aktiviteten. Prosjektet BEST er etablert med formål å etablere et beslutningsgrunnlag for tiltak mot forurenset sjøbunn i Grenland. Det potensielle tiltaksområdet strekker seg over flere titalls kvadratkilometer og byr på utfordringer også i forhold til dyp. En viktig milepæl ble nådd høsten 2009 ved oppstart av tildekkingsforsøk på to lokaliteter i grenlandsfjordene. Feltesten ivaretas av prosjektene Thinc (finansiert av Norsk Hydro) og Opticap (finansiert av NFR samt en rekke partnere, deriblant Norsk Hydro og KLIF). Feltesten gir vesentlig kunnskap tilbake til BEST om metodikk for utlegging av tildekkingsmasser på ulike dyp, egnethet av ulike tildekkingsmasser, effekten av nytt substrat på bunnfauna og massenes evne til å redusere utlekking av miljøgifter. I tillegg til aktivitetene innenfor Opticap og Thinc pågår det en rekke supplerende aktiviteter direkte under BEST. Disse aktivitetene sørger for at prosjektet kan levere en anbefaling om tiltak basert på et mest mulig komplett beslutningsgrunnlag om tiltak hvor både positive og ønskede effekter, mulige negative økologiske konsekvenser, mulighet for gjennomføring og kostnader, samt nytteverdi, er lagt til grunn. Eksempel på disse aktivitetene er undersøkelser av naturtyper, sammenstilling og kartfesting av kjent kunnskap, miljøregnskap for bruk av ulike tildekkingsmasser og beregninger av tilførsler fra Skienselva til grenlandsfjordene. Prosjektet BEST skal avsluttes ved årsskiftet 2010/2011.

03.5 Avfall og gjenvinning

Det er fire deponier i Telemark som skal drive videre, alle er kontrollert i 2009. Det er gitt fem nye tillatelser (en tillatelse gjelder ut 2009). Det er gitt sju dispensasjoner for midlertidig deponering av nedbrytbart avfall. To dispensasjoner er forlenget midlertidig og det er gitt avslag på en annen søknad. Avslaget er påklaget og oversendt Klif. Arbeid med avslutning- og etterdriftstillatelser er påbegynt (to er snart ferdig).

Vi har gjennomført kontroller ved alle de 4 deponiene som skal drive videre etter deponiforbudet trådte i kraft. Kontrollrapporter er sendt og vi avventer nå tilbakemelding på disse.

Telemark har pt. Ingen rene forbrenningsanlegg for avfall. Det planlegges etablering av et anlegg knyttet til Langmoen avfallsanlegg, Nissedal kommune. FMTE venter på søknad. Ved Norcems sementfabrikk i Brevik benyttes mye farlig avfall og næringsavfall som energikilde i produksjonen. Denne avfallsforbrenningen kommer til erstatning for bruk av kull som energikilde

Det er gjennomført en undersøkelse i kommunene om oppfølging av krav til avfallsplan i bygg- og riveprosjekter. Undersøkelsen viste at det er svært varierende oppfølging. Det er imidlertid slik at i pressområdene i de tettest befolkede kommunene så er oppfølgingen bedre enn i de mer griseområdene.

Grenland Havn har i samarbeid med de store industrihavnene i området utarbeidet egen plan for håndtering av avfall fra skip. Denne renovasjonsordningen er satt i drift for flere år siden. I Kragerø havn som er en betydelig mindre havn er det også i drift en renovasjonsordningen, men det er ikke utarbeidet noen egen plan.

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft

Arbeidet med klima er under utvikling i embetet. Vi gir råd til kommunale klima- og energiplanar. Koordineringa blir gjort av landbruksavdelinga. Både i 2009 og 2010 er klima eit hovutema i tilstandsrapport og kommunekonferanse. Intern klimagruppe blir etablert. Vi tar sikte på meir systematisk oppfølging av konsekvensutgreiingar og i arealplanar med bruk av motsegner. Klimaomsynet er ein del av handsaming av saker som gjeld avfallshandtering. Vi tar del i Klimakutt Grenland der kommunene i Grenlandssamarbeidet har gått sammen i arbeidet med å løse klimaspørsmål.

Av ressursmessige årsaker har vi ikke kunnet prioritere arbeidet med støy i arealplaner slik vi skulle ønske. I en periode nå vil arbeidet med tilsyn på forurensningsområdet bli prioritert.

04.1 Klimaendringer

Arbeidet med klima er under utvikling i embetet.

Status for arbeidet med kommunale klima- og energiplanar blir følgd, og vi gir råd gjennom uttaler. Koordineringa blir gjort av landbruksavdelinga. Både i 2009 og 2010 er klima eit hovutema i tilstandsrapport og kommunekonferanse. Intern klimagruppe blir etablert. Vi tar sikte på meir systematisk oppfølging av konsekvensutgreiingar og i arealplanar med bruk av motsegner. Vidare vil vi arbeide med å identifisere kva område det er mest riktig å leggje innsats i. Det kan bli naudsynt å utvikle særskilt kompetanse på desse områdene. Fjernvarmekrav i arealplan kan vere eit slikt område.

Vidare er klimaomsynet er ein del av handsaming av saker som gjeld avfallshandtering.

Vi tar del i Klimakutt Grenland der kommunene i Grenlandssamarbeidet har gått sammen i arbeidet med å løse klimaspørsmål.

04.4 Lokal luftkvalitet og støy

Støyhensyn vurderes ved behandling av plansaker, men vi følger ikke aktivt opp overfor kommuner som ikke har utarbeidet støysonekart pga nedprioritering til fordel for kontrolloppgaver og andre prioriterte oppgaver

Resultatområde 05 Internasjonalt miljø samarbeid og miljø i nord- og polarområdene

I 2009 var vi ikke involvert i internasjonalt samarbeid. I 2010 går vi inn i Interreg-prosjektet Hav møter land, sammen med Østfold, Vestfold og Aust-Agder.

05.1 Miljø samarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljø samarbeid og UNEP

Ingen aktivitet

05.2 Geografisk rettet miljø samarbeid, herunder miljøbistand

05.3 Miljø samarbeid i nord- og polarområdene

Ikke relevant

Resultatområde 06 Planlegging for en bærekraftig utvikling

Vi har en god oppfølging på planområdet, og det er ikke større avvik i forhold til embetsoppdraget. Vi forsøker å komme tidlig inn i planprosessen, og klarer stort sett å påse at planene er i overensstemmelse med nasjonal politikk. Vi har fortsatt fokus på strandsonen (både kyst og innland), villrein, INON, landskap, biologisk mangfold, hensynet til barn og unge, samfunnssikkerhet, kjøpesenterstoppen og jordvern. Det er overvekt av saker med utbyggingsformål fritidsboliger. Arbeidet med Universell utforming, helse i plan og klima har hatt lavere prioritet enn ønsket.

Både plan- og byggesaksaktiviteten har vært økende de siste åra, og det er et enkeltområdet i embetet som trekker mest ressurser

Det er behandlet 255 plansaker i 2009 (bebyggelses- og reguleringsplaner, kommune(del)planer).

Det er fremmet innsigelse til 29 planer der nasjonale/regionale interesser er berørt eller at det er reist formell innsigelse på grunnlag av manglende dokumentasjon. Det kan være innsigelser til flere forhold i den enkelte plansak. De fleste innsigelsene løses ved at kommunene etterkommer innsigelsene eller at de løses ved drøfting.

Det foreligger uløste innsigelser til kommuneplanen for Nome og Kragerø (to avgrensa områder), samt kommunedelplaner i Drangedal, Skien og Tinn kommuner.

Det er utført mekling på 3 kommuneplaner og kommunedelplaner. Dette gjelder kommuneplan for Bø, kommuneplan for Kragerø (avgrensing av sentrum) og kommunedelplan for Bergsbygda, Porsgrunn. Bø og Kragerø har trukket tilbake forslagene. Kommunedelplan for Bergsbygda, Porsgrunn ble løst ved mekling.

To planer er oversendt til MD i 2009, og har fått avgjørelse på disse. Dette gjelder kommuneplanen for Porsgrunn(Bjørkøya) og bestemmelsene til kommuneplanen til Kragerø. I tillegg har vi mottatt avklaring av innsigelsesadgangen til fylkeslandbruksstyret i en jordvernsak i kommuneplanen for Nome.

Kommunedelplan for Hovin i Tinn kommune ble meklet i 2007. Saken er fremdeles uløst, men kommunen har nå sendt den over til fylkesmannen for videre oversendelse og avgjørelse til MD.

Vi følger arbeidet med fylkesdelplan for Hardangervidda (tre fylker). Planarbeidet går nå inn i en fase med konkret arealdisponering i randsonen, og det er nå realkonfliktene kan forventes å komme til syne. Det er en forventning lokalt om at dette er "mulighetenes plan"... Vi følger også arbeidet med fylkesdelplan for Setesdalheiene, selv om det har vært vanskelig å prioritere dette arbeidet tilstrekkelig (har dessuten kommet kortere planprosessen).

Telemark deltar i Kystsonenettverket for Oslofjorden-Skagerrak, der vi blant annet har jobbet med harmonisering av klage- og plansaker for fylkene i nettverket. Det har også vært et samarbeid med Agderfylkene med bistand fra MD om praksis i byggesaksbehandlingen. Vi er også samarbeidspartner i arbeidet med Grenlandsstandard.

06.1 Ansvar for at nasjonal politikk formidles og ivaretas

Vi har en god oppfølging på planområdet, og det er ikke større avvik i forhold til embetsoppdraget. Vi forsøker å komme tidlig inn i planprosessen, og klarer stort sett å påse at planene er i overensstemmelse med nasjonal politikk. Vi har fortsatt fokus på strandsonen (både kyst og innland), villrein, INON, landskap, biologisk mangfold, hensynet til barn og unge, samfunnssikkerhet, kjøpesenterstoppen og jordvern. Det er overvekt av saker med utbyggingsformål fritidsboliger. Arbeidet med Universell utforming, helse i plan og klima har hatt lavere prioritet enn ønsket.

Både plan- og byggesaksaktiviteten har vært økende de siste åra, og det er et enkeltområdet i embetet som trekker mest ressurser

Det er behandlet 255 plansaker i 2009 (bebyggelses- og reguleringsplaner, kommune(del)planer).

Det er fremmet innsigelse til 29 planer der nasjonale/regionale interesser er berørt eller at det er reist formell innsigelse på grunnlag av manglende dokumentasjon. Det kan være innsigelser til flere forhold i den enkelte plansak. De fleste innsigelsene løses ved at kommunene etterkommer innsigelsene eller at de løses ved drøfting.

Det foreligger uløste innsigelser til kommuneplanen for Nome og Kragerø (to avgrensa områder), samt kommunedelplaner i Drangedal, Skien og Tinn kommuner.

Det er utført mekling på 3 kommuneplaner og kommunedelplaner. Dette gjelder kommuneplan for Bø, kommuneplan for Kragerø (avgrensing av sentrum) og kommunedelplan for Bergsbygda, Porsgrunn. Bø og Kragerø har trukket tilbake forslagene. Kommunedelplan for Bergsbygda, Porsgrunn ble løst ved mekling.

To planer er oversendt til MD i 2009, og har fått avgjørelse på disse. Dette gjelder kommuneplanen for Porsgrunn(Bjørkøya) og bestemmelsene til kommuneplanen til Kragerø. I tillegg har vi mottatt avklaring av innsigelsesadgangen til fylkeslandbruksstyret i en jordvernsak i kommuneplanen for Nome.

Kommunedelplan for Hovin i Tinn kommune ble meklet i 2007. Saken er fremdeles uløst, men kommunen har nå sendt den over til fylkesmannen for videre oversendelse og avgjørelse til MD.

Vi følger arbeidet med fylkesdelplan for Hardangervidda (tre fylker). Planarbeidet går nå inn i en fase med konkret arealdisponering i randsonen, og det er nå realkonfliktene kan forventes å komme til syne. Det er en forventning lokalt om at dette er "mulighetenes plan"... Vi følger også arbeidet med fylkesdelplan for Setesdalheiene, selv om det har vært vanskelig å prioritere dette arbeidet tilstrekkelig (har dessuten kommet kortere planprosessen).

Telemark deltar i Kystsonenettverket for Oslofjorden-Skagerrak, der vi blant annet har jobbet med harmonisering av klage- og plansaker for fylkene i nettverket. Det har også vært et samarbeid med Agderfylkene med bistand fra MD om praksis i byggesaksbehandlingen. Vi er også samarbeidspartner i arbeidet med Grenlandsstandard.

06.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Det blir gitt betydelig veiledning etter henvendelser fra kommuner og andre i enkeltsaker. I forbindelse med iverksetting av ny plan- og bygningslov har vi lagt ned mye ressurser i 2009. Det har vært vanskelig å prioritere ressurser til systematisk veiledning ellers.

Kommuneplanenes bestemmelser blir gjennomgått og evt. feil eller mangler tas inn i prosessen mot kommunen. Tidlig vurdering av konsekvenser av planer og dispensasjoner blir gjort. Det blir gitt uttalelser til planprogram. Det blir gitt uttalelser til alle arealplaner på høring, med eller uten konsekvensutredning. Mange planer er dårlig utredet, og det reises innsigelse på formelt grunnlag om nødvendig.

Vi bidrar til at datasett blir oppdatert (Naturbase, INON med flere), men det er behov for bedre framdrift og kvalitet.

Andre regionale etater med innsigelsesrett blir hørt i kommuneplansaker. En annen sak er hvordan de prioriterer arealplanarbeid og om de ønsker å benytte innsigelsesretten.

Det blir rettet innsigelser til kommunale planer som er i strid med nasjonal politikk. I hovedsak overholder vi uttalelsesfristene, av og til har høringsfristen blitt forlenget av kommunen etter henvendelse fra oss.

God kontakt med kommunene og deltakelse på sentrale og regionale arenaer gjør at rollen som bindeledd blir ivarettatt et godt stykke på veg.

Meklinger blir gjennomført slik de skal. Saker som skal til MD blir forberedt.

Vi legger vekt på å behandle klagesaker etter Plan- og bygningsloven rettsriktig og i tråd med gjeldende arealpolitikk. Saksbehandlingstiden har også i 2009 vært for lang (112 dager for siste tertial). Dette er derfor et avvik. Det planlegges for å komme ned på 3 måneder i 2010, men personalsituasjonen gjør dette usikkert. Det er

et utviklingstrekk at sakene blir mer krevende og at berørte parter er mer bevisst på å prøve rettighetene. Dette gjør at saksområdet trekker mer ressurser enn tidligere.

06.3 Samordning av statlige interesser

Formidling av statlig arealpolitikk overfor kommunene fungerer noenlunde greit. Formidling gjøres primært i forbindelse med planbehandlingen. Overfor fylkeskommunen har situasjonen ikke vært tilfredsstillende, men det virker som fylkeskommunen har hatt større fokus på plansaker siste halvår i 2009. Vi deltar systematisk i Planforum (arena i fylkeskommunen).

Vi er godt samordnet internt, men mot andre statlige etater er det svært begrenset.

Det ligger sjeldent til rette for synergi mellom egne mål og mål i andre statlige sektorer i plansaker. Det er en utfordring å samordne statlige sektorer i fylkesplanarbeidet.

06.4 Kart og geodata

Produksjon, kvalitetssikring, vedlikehold og ajourhold av geodata blir gjort løpende.

Vi vurderer GIS-kompetansen i embetet til å være tilstrekkelig.

Vi prøver å oppfylle krav om at kommunene og regionale sektormyndigheter skal ha tilgang på oppdatert geografisk miljøinformasjon ved at vi oversender nye data til våre overordnede fagmyndigheter etter hvert som nye registreringer foreligger.

GIS-koordinator veileder og støtter kommunene i geodataspørsmål knyttet til egen sektor, og deltar aktivt i den regionale og lokale organiseringen og gjennomføringen av Norge Digitalt

Datasett til de nasjonale fagsystemene blir oversendt DN etter hvert som de blir ferdige.

Vi har et samarbeidsprosjekt med Fylkesmannen i Buskerud "Kart i Ephorte". Det jobbes nå med å få dette prosjektet ut på internett.

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

Vi har auka tilsynet på forureiningsområdet vesentleg, og ligg over kravet om ressursbruk. Koordinerte tilsynsaksjonar er gjennomført som planlagt. Det er og gjort nokre tilsyn etter eige initiativ.

Til nå i år har vi anmeldt fire virksomhet til politiet for brenning av avfall og farlig avfall. Det er i tillegg krevet inn tvangsmulkt fra 10 virksomheter.

Undersøking av praktisering av miljøløvet i to kommunar er gjennomført. Blir vidareført med nye undersøkingar i 2010.

Det er gjort ein innsats med forureiningsdatabasen, og kvalitet og volum er no betre. Dette arbeidet blir vidareført i 2010. Data for overvåking av vannmiljø blir levert

Oppdatering av data på naturforvaltningsområdet kunne vore betre, men opplysningar om nye verneområde blir lagt inn etter kvart som saker blir levert. Elles er det ein del manglar.

Miljøstatus Norge er oppdatert i 2009. Vi har hatt bra med saker på heimesida i 2009.

07.2 Kunnskapsoppbygging og miljøinformasjon

Det er gjort ein brukbar jobb med forureiningsdatabasen i 2009. Den er nå meir oppdatert og betre kvalitetssikra. Vi er likevel ikkje i mål, og arbeidet blir vidareført i 2010. Arbeidet er og tatt inn som ein del av kvalitetssystemet i embetet.

Data for overvåking av vannmiljø er levert.

Oppdatering av data på naturforvaltningsområdet kunne vore betre. Opplysningar om nye verneområde blir lagt inn etter kvart som saker blir levert. Elles er det ein del manglar.

Miljøstatus Norge er oppdatert i 2009. Det er ei utfordring å vedlikehalde denne i praksis.

Det blir jamnleg produsert stoff til heimesida. I gjennomsnitt er det lagt ut to saker i veka, noko som oppfyller interne krav i embetet. Dei fleste sakene gjeld spesifikke saker eller tilhøve i fylket.

07.3 Virkemidler og prosesser

Tilsynet på forureiningsområdet blei auka vesentleg i 2009. Det blei brukt om lag 1,9 årsverk, noko som er godt over kravet frå Klif (1,3 årsverk). Dette blir vidareført i fyrste halvår 2010. Styrkingakan bli meir varig om auka gebyrinntekter gir grunnlag for det.

Koordinerte tilsynsaksjonar er gjennomført som planlagt med tre landsdekkende og en regional aksjon. Det er vidare gjort tilsyn i galvanobedrifter med risiko som deltema. Det er og gjort nokre tilsyn etter eige initiativ. Tilsynet er rapportert slik det er lagt opp til, og til rett tid.

Fire virksomheter er anmeldt til politiet for brenning av avfall og farlig avfall. Det er i tillegg krevet inn tvangsmulkt fra 10 virksomheter.

Undersøking av praktisering av miljøløvet (stengsler i strandsonen og forsøpling) i Kragerø og Bamble er gjennomført. Avvika var mykje like det som blei funne i andre fylke. Kommuneundersøkelsane blir vidareført med nye undersøkingar i 2010 (Tinn og Tokke kommunar).

Det er handsama 36 saker om utsleppsløve. Dei fordelar seg med 17 avfallssaker, 8 industrisaker og 11 mudringssaker.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.		
Resultatområde 01	218	26	218	26
Resultatområde 02	0	0	0	0
Resultatområde 03	101	45	101	45
Resultatområde 04	7	0	7	0
Resultatområde 05	0	0	0	0
Resultatområde 06	170	0	170	0
Resultatområde 07	99	98	99	98
Sum:	595	169	595	169

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

I 2009 ble det søkt om produksjonstilskudd for 254 244 daa jordbruksareal i Telemark (foreløpige tall). Dette er en økning på 301 daa fra 2008, noe som indikerer at jordbruksarealet i drift har holdt seg stabilt og faktisk øker noe. Produksjonen er fordelt på 1606 bruk. Gjennomsnittlig areal i drift pr. bruk er med dette 158 daa jordbruksareal. De fleste driver landbruk i kombinasjon med annen inntektsgivende næring, og inntjeninga fra landbruket betyr lite for mange. Tidligere analyser viser at nesten 40 % av brukene driver med underskudd eller går i balanse.

Fylkesmannen har utarbeidet styringsplan for landbruk og bygdeutvikling i Telemark 2007 - 2009. Hvert år utarbeides eget handlingsprogram i samråd med Innovasjon Norge, Fylkeskommunen og landbruksorg. der utvalgte satsingsområder blir presentert. I 2009 var *bioenergi, frukt/bær, kumelk, mat og kraftfôrkrevende husdyrslag* valgt ut som satsingsområder. Handlingsprogrammet blir presentert på hjemmesida vår, sendt ut til landbruksforvaltningskommunene, gjort kjent for landbrukets organisasjoner osv.

Vi har hatt stor aktivitet innen etablering av nye frukttrefelt dette året. Det er omsøkt støtte for å plante 292 daa frukt i 2009, 22% av dette plantearealet er økologisk. Spesielt har vi en god utvikling innen plommeproduksjon. Fruktlagerne har nå samlet seg i ett stort felles anlegg, og vi håper og forventer at dette kan løfte næringa videre og gi større tyngde i markedet. Videre er det satt i gang et mobiliseringsprosjekt knyttet til eggeproduksjon i 2009. Næringa står overfor utfordringer ved å skulle oppfylle nye krav til hold av høns, og til å utnytte konsesjonsgrensene og få best mulig økonomi i produksjonen. Arbeidet er igang, og vi forventer flere investeringssaker som en effekt av dette tiltaket. I 2009 har vi også hatt større investeringssaker innen gris og melk.

Telemark har i dag 21 geitebesetninger og 135 kubesetninger for melkeproduksjon(162 kvoter). Det har vært en voldsom reduksjon av antall kumelkbesetninger de siste åra. Siden 2000 er antall besetninger redusert med 145 melkebruk, noe som tilsvarer en nedgang på 48%. Dette har skjedd på tross av aktiv prosjektjobbing inn mot næringa for å støtte og stimulere til utredninger og satsing. Økonomien i næringa er svært pressa, og mange finner ikke økonomi til nødvendige investeringer. Vi forventer derfor at nedgangen i antall bruk bare vil fortsette dersom det ikke fra sentralt hold blir gjort omfattende grep for denne næringa. Dagens regelverk knyttet til nyetableringer av melk, utleie av kvoter, samdrifter osv. , stimulerer i svært liten grad melkeproduksjonsmiljøet i Telemark.

Sauenæringa opplever fortsatt stort tap av sau og lam på beite. Det er gaupa som er den store skadegjørereren, og vi finner gauper over hele fylket. Mest utsatt for tap er beiter i skogsområder. Det ble søkt om erstatning for tap av 327 søyer og 2025 lam på grunn av rovdyr i 2009. Det ble erstattet 164 søyer og 1277 lam, totalt kr 2 565 844. Tapsprosenten for produsentene som søker rovdyrerstatning, var for sau i 2009 3,1% mens den for lam var på 12,0 %. Rovvilttapet påfører næringa store økonomiske tap og mentale belastninger. Flere velger å slutte med sau på grunn av gaupe. I Telemark er ca. 61% av sauene med i organisert beitebruk. I tillegg beiter sau fra Vestlandet også i Telemark, noe som påvirker resultatene. Tapstallene i organisert beitebruk er vesentlig lavere enn det vi ser fra søknader om rovdyrerstatning. Mange av besetningene som er med i organisert beitebruk går på høyfjellsbeiter som har klart lavere tap av rovdyr. Vi prioriterer midlene til forebyggende tiltak mot rovdyr til tiltak som vi ser har effekt, bl.a. flytting av dyr til beiter med mindre rovdyrbelastning (fra skog til fjell). Ellers opplever vi at det er vanskelig å hindre tap av gaupe i skogsterreng selvom andre tiltak som gjeter, peileutstyr, bruk av hund osv. settes i verk.

Det er etablert fellesmøter med Mattilsynet og FM i Buskerud, Vestfold og Telemark for å ta opp og diskutere ulike utfordringer innen næringa. Rovdyrtap, hold av husdyr, husdyrsjukdommer, lokalproduksjon av mat m.m. har vært tatt opp som tema.

Telemark er inndelt i 5 veterinærdistrikt. De to distriktene med lavest dyretetthet, Vest-Telemark og Tinn, er tildelt stimuleringstilskudd som i det vesentlige går som driftstilskudd. Vinje kommune er ansvarlige for Vest-telemark og gjennomfører dette på en god måte.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2008	2007

FMTE	18520	31883	61	2,05	6,34	5,61	5,35
Sum	18520	31883	61	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Fylkesmannen i Telemark

Avvirkning

I 2009 ble det avvirket totalt 439 668 m³ for salg. Dette var fordelt på 260 299 m³ gran, 166 542 m³ furu og 12 827 m³ lauv- og vedtømmer. Det er en nedgang på 205 543 m³ fra 2008. Det var svært liten avvirkning sommeren og høsten 2009, på grunn av lave priser og manglende avsetning. For landet sett under ett har avvirkningen ikke vært lavere på 34 år.

Skogkultur

De fleste kommunene rapporterer om rimelig god aktivitet med skogkulturarbeider som planting og stell av ungskog i 2009. Det ble plantet 962 851 skogplanter i Telemark i 2009, noe som er et bra resultat i forhold til 2004 - 06 som var bunnår for planteaktiviteten. Tilsvarende ble det plantet 1,25 mill planter i 2008.

Samlet har investeringene i skogkultur økt jevnt siden 2003. Investeringene var på 15,0 mill kr i 2009, tilsvarende som for 2008. Prosjektet "Tid for skog i Telemark" pågår og bidrar til fokus på skogkultur. Prosjektet er et samarbeid mellom Fylkesmannen, kommunene i Telemark og AT Skog BA og er støttet av både rentemidler og NMSK-midler i de fleste kommuner.

Stell og pleie av ungskogen viser en viss økning i forhold til de siste årene. Det ble ryddet og avstandsregulert ungskog på tilsammen 24 268 dekar i 2009, tilsvarende 21 230 dekar for 2008.

Prosjektet "Tid for skog" har utarbeidet måltall for de ulike tiltakene innenfor planting og stell av ungskog. Disse måltallene brukes aktivt i forbindelse med gjennomføring av rådgivning til kommunene og direkte til skogeierne. Det arbeides derfor aktivt for å øke antallet utsatte planter pr dekar og øke arealet med ungskogpleie.

Aktiviteten på skogkultursiden i Telemark må sies å ha vært svært bra i 2009 når det tas hensyn til at dette var et år hvor aktiviteten i skogen forøvrig var unormalt liten.

Skogsveier

Investering i bygging av skogsveier i Telemark var samlet på 11,29 mill kr med en tilskuddsutbetaling på 3,21 mill kr. Investeringene økte med 3,70 mill kr i forhold til 2008 og viser en stigende trend. Ombygging av eldre skogsbilveier som utgjør 6,55 mill. kr mens investering i nyanlegg av skogsveier var på 1,38 mill kr. Investeringene foretatt i 2009 gjelder både prosjekter under bygging og ferdigstilte skogsveier.

Det legges vekt på å differensiere tilskuddsprosent til de ulike veiprojektene der kvalitet, varighet av veien, innhold i byggeplan sammen med muligheter for hogst i veiens dekningsområde premieres. Gjennomsnittlig tilskuddsprosent var på kr 32,9 % for skogsbilveier i 2009, noe lavere enn de senere år. Bruk av tilskudd og skogfond synes derfor å ha en effekt mht. modernisering av skogsveinettet i Telemark.

Det arbeides for tiden med et prosjekt "Masterplan for skogsbilveinettet i Telemark" finansiert av Fløtningsfondet. Fløtningsfondet ble dannet ut fra verdier fra nedleggelsen av Skiensvassdragets Fellesfløtningsforening. Masterplanen har fokus på ombygging og vedlikehold av skogsbilveinettet til en moderne standard. Fylkesmannen deltar med representant både i styret og arbeidsgruppen for fondet.

Det har vært gjennomført resultatkontroll på samtlige ferdigstilte skogsbilveiprojekter i 2009.

Skogsveier og flom

Endring av nedbørsforholdene og erfaringer fra skader på skogsveinettet i Telemark fører til at bygging, ombygging og vedlikehold av skogsveier må vies større oppmerksomhet. Vi er opptatt av å skaffe oss stabile veier med høy motstandskraft mot ekstremnedbør og flom der konsekvensene ved ras og utglidning er store for samfunnet eller skognæringen. Dette er særlig viktig i et fylke som Telemark med mye bratt terreng og stedvis lange skoglier.

Det ble ikke meldt om spesielle nedbørsskader på skogsveinettet i 2009.

Skogbruksplanlegging

Områdetakstene ligger et år foran vedtatt hovedplan, noe som fører til at alle skogeiere vil ha fått tilbud om ferdig skogbruksplan med miljøregistreringer i løpet av 2012. Kommunene Vinje og Fyresdal ble ferdigstilt i 2009.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Det regionale samarbeidet mellom fylkesmannens landbruksavdeling, Fylkeskommunen og Innovasjon Norge om nyskaping, entreprenørskap og nettverksbygging, er en forutsetning for at vi skal kunne bidra til en ønsket utvikling i bygdene våre. Det er jevnlig møter mellom samarbeidspartene der tiltak og prosjekter blir døftet og prioritert. De årlige handlingsplanene for fylkesplanen og landbruksnæringen blir lagt til grunn.

Gjennom samarbeidet om VRI-programmet (virkemidler for regional innovasjon), har vi et økt fokus på innovasjon og forskning sammen med FoU-miljøer, næringslivet generelt og landbruksnæringen spesielt. Kompetanseformidlingsprogrammet har i regi av Telemarksforskning gitt flere virksomheter i landbruket muligheter til ny framgang. Spesielt viktig er etablering av ny "Inkubator for natur og mat" innenfor SIVA-systemet, lokalisert til og administrert av Dyrskulen i Seljord. Inkubatoren har stor betydning som tilbud for virksomheter med ønske om økte kunnskaper om produkt/market og bedriftsledelse som grunnlag for bærekraftig utvikling. Nedslagsfeltet er Telemark med nabofylker.

Strategier, planer og tiltak knyttet til bygdeutvikling og landbruket, blir jevnlig drøftet med våre nærmeste samarbeidsparter, landbruksorganisasjonene, fylkeskommunen, kommunene og Innovasjon Norge Telemark. Bruken av bygdeutviklingsmidlene er et sentralt tema. I 2009 ble det bevilget 2,5 mill til utvikling og tilrettelegging og 18,7 mill til bedriftsrettede tiltak. Utviklingsmidlene ble i hovedsak gitt til regionale satsinger. Sentrale tema var mat, trebruk, kompetanse og verdiskaping. Av de bedriftsrettede tilskuddsmidlene gikk 80% til tradisjonelt jord- og hagebruk. Det er også gitt 25,8 mill i rentestøtte, alt godt i samsvar med intensjonene i handlingsplanen.

Styrking av førstelinjetjenesten som samarbeidspart, er høyt prioritert med løpende kontakter og jevnlig fagsamlinger på flere nivå. Kurstema utvikles i samarbeid med målgruppa og aktuelle fagmiljøer.

Kompetanseprogram for landbruksforvaltningene i Viken-fylkene (KOLA-VIKEN) gjennomførte sitt femte års kursprogram med tema; "Samfunn, næring og arealforvaltning". Det var som vanlig "full" oppslutning fra landbruksavdelingene og de kommunale landbrukskontorene, god evaluering og et sterkt ønske om videreføring. "Kommuneprosjektet" blir sentralt i neste års kurs/samling som vil ha tema; "Næringsutvikling-verdiskaping i landbruket".

"Regionalpark Telemarkskanalen" er arbeidstittelen på et stort og nyskappende regionalt utviklingsprosjekt rettet mot miljø, natur, kultur og næringsutvikling/verdiskaping og merkevarebygging. Telemarkskanalen er fellesnevner for vannveien og sluseanlegga fra Dalen og fra Notodden og ned til Skien. De seks kanalkommunene, fylkeskommunen, fylkesmannen og kanalselskapet deltar i et nasjonalt nettverk av landskapsparker der den Europeiske landskapskonvensjonen er en viktig del av verdigrunnlaget. Miljøverndepartementet med senere tilslutning av LMD og KR D deltar i partnerskapet. Arbeidet så langt har vært en lang opptur i samarbeid og samhandling der by og bygd faktisk går hånd i hånd. Og det er fylkets 1000-års sted som vil bli en livsnerve med nytt innhold dersom våre felles visjoner kan gjennomføres.

Fylkeskommunens "Småsamfunnsatsing" har i flere sammenhenger skapt stor aktivitet og utfordret til tettere samarbeid mellom lokale og regionale aktører.

Gjennom en mangeårig høy aktivitet innen matsektoren og de øvrige "felles" ansvarsområdene, har det utviklet seg et godt og tillitsfullt samarbeid med Mattilsynet.

21.4 Verdiskapingsprogrammene

MATPROGRAMMET

FMLA har vært involvert og bidratt i flere prosesser og prosjekter på matområdet.

FMLA har deltatt med bedriftsutvikling av Grønt Rett Hjem AS. Bedriften, leverandør av økologisk frukt og grønnsak til abonnenter, er i en vanskelig periode med permisjon av daglig leder og sykdom av vikar. I løpet av sommeren er det tatt en pause i leveransene til abonnenter mens ny oppstart vurderes. Produktene fra produsentene finner avsetning via andre kanaler.

Matfestivalen Mersmak i Skien er gjennomført for andre gang. Festivalen kan vise til flere deltakere og besøkende. FMLA er representert i styringsgruppen. Skien kommune har ansvaret for denne matfestivalen og ønsker å gjøre matfestivalen til et årlig arrangement. En stor utfordring er å få finansieringen i orden.

Det er også arrangert andre festivaler der lokalmat har vært et viktig element. Eksempler er Norsk Eplefest i Sauherad, Heilt Vilt festivalen i Drangedal og selve Dyrsku'n i Seljord hvor lokalmat får stadig større plass på utstillingsområdet. FMLA bidrar med midler eller rådgiving.

FMLA's matkontakt har avsluttet sitt engasjement i Mat frå Telemark BA. Prosjektet med fokus på salg og distribusjon av lokalmat, fortsetter med ny daglig leder.

FMLA har i samarbeid med Telemark fylkeskommune og Innovasjon Norge, finansiert en matkoordinatorstilling for Telemark. To personer har denne stillingen på deling. FMLA har prosjektansvaret og personalansvaret. Matkoordinator ble ansatt i sommer.

3 nye Mat&naturinkubator stillinger ble utlyst i sommer. FMLA og fylkeskommune har engasjert seg sterkt for å få en slik inkubator til miljøet hos Dyrsku Arrangementet AS i Seljord. Søknaden fra Dyrsku'n ble innvilget i desember.

Sammen med Innovasjon Norge har FMLA besøkt aktuelle vekstbedrifter på matområdet. Av 5 besøkte bedrifter har 2 gått videre med en søknad innenfor vekstprogrammet. Den ene bedriften fikk innvilget søknaden innenfor de rammene, mens den andre fikk støtte via det ordinære VSP-mat programmet.

FMLA's matkontakt er medlem av styringsgruppen for kompetansenettverket region øst med sekretariat på Ås (Nofima Mat). Flere av kursene i regi av kompetansenettverket er blitt avholdt i samarbeid med Dyrsku'n Mat og Kompetansesenter i Seljord. Det er en god deltakelse på disse kursene. FMLA's matkontakt er også medlem i styringsgruppen for Dyrsku'n MAT og kompetansesenter.

FMLA har forøvrig en god dialog med Innovasjon Norge Telemark på matområdet.

TREBASERT INNOVASJONPROGRAM

Fylkesmannen i Telemark deltar sammen med Buskerud og Vestfold i det treårige prosjektet " Bygg i Tre". Prosjektet finansieres gjennom BU-midler og midler fra Innovasjon Norge. Prosjektet har egen innleid prosjektleder, med Fylkesmannen i Vestfold som ansvarlig.

Prosjektet bidrar med veiledning til kommuner og andre utbyggere, stimuleringstiltak til industrielle treutbyggere og kursing. Det har ikke blitt startet opp større byggeprosjektet innen trebruk i Telemark i 2009.

BIOENERGIPROGRAMMET

I regi av Telemark fylkeskommune er Telemark Bioenergiform oppretta. Landbruksavdelinga er deltakande gjennom styrerepresentasjon og sekretariat. Formålet er å påskynde konvertering til vassboren varme og bioenergi i offentlege bygg m.m. Med grunnlag i forumet er det lagt til rette for felles satsing på to-årig prosjekt med finansiering frå FMLA, fylkeskommune og IN. Bø fjernvarme ekspanderer og får nye kundegrupper. Har også kjøpt seg inn i biosatsing i nabokommunen Nome. Skien fjernvarme er godt i gang med legging av fjernvarmenett i Norder bydel. Det blir planlagt ein del anlegg med støtte frå IN og Enova, utan at bioenergisatsinga har "teke av".

Resultatområde 22 Miljøtiltak i landbruket

22.3 Miljøprogram og miljøplan

MILJØPLAN

Foretakskontrollene og forvaltningskontrollene av produksjonstilskudd viser i mange tilfeller at det er dårlig kvalitet på miljøplanene. I mange tilfeller er kartmaterialet ikke oppdatert fra år til år, det er sjeldent det foreligger

en plan for gjennomføring av eventuelle miljøtiltak og heller ikke dokumentasjon for gjennomføring av nevnte tiltak.

I økologisk produksjon er det flere ganger registrert en oppfatning av at gjødslingsplan ikke er nødvendig når Debio har godkjent sitt etter sin kontroll. Det vites ikke hvordan Debio kommuniserer disse tingene med bonden, men etter FMLA's oppfatning er det behov for oppklaring og avklaring av roller.

VANNOMRÅDET BØRSESJØ-LILLEELVA/LEIRKUP

For dette utvalgte vannområdet er miljømålene definert og tiltakene beskrevet. Det er nå også beskrevet hvordan den enkelte sektor kan følge opp forvaltningsplanen. For landbruket ligger ansvaret hos felleslandbrukskontoret for Skien og Porsgrunn. Det er foreslått en rekke tiltak under eksisterende ordningene SMIL og RMP. Tiltakene krever betydelige midler i en periode på 5-6 år framover.

MILJØPROGRAM/RMP

I vår RMP 2009-2012 er det lagt stor vekt på en bedre samordning med kommunenes SMIL-midler. Målet er å gi gårdbrukeren vederlag for å ivareta viktige miljømål i sin drift. Fordeling av midlene med tilnærmet like stor pott på forurensningsdempende tiltak som kulturlandskapstiltak er videreført.

Prinsippene for fordeling av "grunnstøtte" til grasområdene ble ikke endret til arealtilskott for verdifulle kulturlandskap slik programmet legger opp til. Samarbeidet med Skog og Landskap om å finne "objektive kriterier" for verdifulle kulturlandskap har stoppet opp. Vi må nå finne veien videre, enten ved å gå videre i kriterieutvikling, eller vi må utfordre kommunene til å utøve skjønn. Målet er uansett å få en lik ordning for alle kommunene i fylket, basert på arealstøtte.

2009 var på denne måten et "mellomår", vi valgte også å stille i bero nyordningen med tilskudd til kulturminner og biologiske verdier. Det ble også gjort for å gi kommunene og søkerne bedre tid til å forberede seg til endringen. Ordningen krever m.a. at søkerne har miljøplan trinn 2.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2008 etter søknadsomgang 2007 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Gjengroing	Avrenning til vassdrag	Kulturminneverdier	Tilgjengelighet og friluftsverdier	Verdifulle kulturlandskap	Plantevernmiddel	Avfallsinnsa
FMTE	2129545	4981825			3419313		
Sum	2129545	4981825	0	0	3419313	0	

22.4 Økologisk landbruk

Fylkesmannen i Telemark jobber etter "Handlingsplan for økologisk landbruk i Telemark 2002 - 2010" med prioriteringer og tiltak for perioden 2006 - 2010. Arbeidet med å revidere planen vil skje i løpet av 2010 når flere av de overordna styringsdokumentene er på plass.

FM Telemark ble i 2009 tildelt kr 425 000 i midler til oppfølging av økologisk handlingsplan. Vi har i 2009 prioritert midler til satsing på økologisk korndyrking, informasjonsarbeid om økologisk mat til barn og unge, økologisk frukt- og bærdrking og informasjon om økologisk produksjon til konvensjonelle bønder. Alle pengene er brukt opp.

Telemark har to økoløft-kommuner; Sauherad og Fyresdal. Sauherad har stort fokus på økologisk satsing bl.a. innen frukt. FM har bistått i arbeidet med å utvikle og få på plass et rådgivningstilbud for økologisk fruktproduksjon. Fyresdal har sett på muligheten for miljømerking av innenlandsfisk. Aketun Fisk i Telemark er valgt ut som nasjonal pilot for en slik godkjenning. Fylkesmannen har deltatt på møter med kommunen og Debio og har støttet opp under prosjektet.

Telemark var ved utgangen av 2008 det 3. største fylket i landet i forhold til omlagt %-vist økologisk areal. 6,7 % av fylkets jordbruksareal blir drevet økologisk (tall fra Debio 2008) og samlet er 7,9 % i karens eller økologisk omlagt. Vi jobber for at Telemark ytterligere skal posisjonere seg innen økologisk produksjon, og vi ser økologisk frukt som ett av våre viktigste satsingsområder i tida som kommer.

Det er også en sterk føring for bruken av BU-midler både hos FM og hos Innovasjon Norge, at tiltak og prosjekter knyttet til utvikling og etablering av økologisk produksjon, skal bli prioritert. Det ligger naturligvis til grunn at prosjektene ellers må være godt forankra og ha en sunn økonomi. Vi har hatt etablering av frukt- og bærhage som et viktig fokusområde de tre siste åra. I denne 3-års perioden er 20% av det nyetablerte frukt-

22.5 Tre og miljø

Vi viser her til vår rapport under 21.4. Verdiskapningsprogrammene

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Fylkeslandbruksstyret har i 2009 hatt kun 3 møter. Fylkeslandbruksstyret har behandlet 25 saker.

Fylkeslandbruksstyret har behandlet 9 klagesaker vedrørende bo- og driveplikt. Av disse ble 7 endret og 2 opprettholdt. Bo- og drivepliktsakene er vanskelige. Dette skyldes ulik oppfatning mellom kommunen og fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret om hvilke eiendommer som kan nyttast til landbruksdrift. Fra 01.07.2009 fikk vi riktignok en lovendring, men mange av sakene i annen halvdel av 2009 gikk etter de gamle reglene.

Fylkeslandbruksstyret har videre behandlet 7 konsesjonsaker. 3 av disse som 1. instans. Av klagesakene ble 2 endret og 2 opprettholdt.

Fylkeslandbruksstyret har behandlet 6 klagesaker etter jordloven § 12 og 1 sak som førsteinstans etter samme bestemmelse. Av klagesakene ble 2 saker endret og 4 saker ble opprettholdt.

Fylkeslandbruksstyret har videre fastholdt innsigelse til kommuneplan for Nome 2008-2018, Arealdelen; samt avgitt høringsuttalelse til forslag til vernehjemmel i jordloven.

Fylkeslandbruksstyret har mottatt 2 saker fra Sivilombudsmannen. I disse sakene har ombudsmannen bedt søker ta saken opp på nytt med kommunen og/eller fylkeslandbruksstyret for ny vurdering.

Fylkesmannen (FM) har ikke på eget initiativ innhentet saker fra kommunene - bortsett fra ett tilfelle der FM i en delingssak mente at regelverket var praktisert feil. FM varslet da en overprøving ved fylkeslandbruksstyret som likevel aksepterte kommunens vedtak. Fylkesmannen har forøvrig i 2009 ikke oppfattet særlige problemer knyttet til kommunes praktisering av regelverket.

Resultatområde 24 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Kontrollarbeid på landbruksområdet 2009

Organiseringen av kontrollarbeidet er som i 2008. Kontrollgruppen som står for gjennomføring av kontrollene, er utvidet med 3 personer i forhold til 2008.

Forvaltningskontroll er gjennomført i 5 kommuner. 2 av disse kommuner har felles landbruksforvaltning. Det er kontrollert 5 foretak, 3 av de i samarbeid med Mattilsynet.

Typer avvik fra Forvaltningskontroll:

- datostempling av søknad PT samsvarer ikke med dato for innlevering i 4 av 5 kommuner
- miljøplan trinn 2 mangler ved søknad om SMIL midler

Typer avvik fra foretakskontroll:

- dyretap i en sauebesetning på 41% er ikke i samsvar med vanlig jordbruksproduksjon og dyrehold. I strid med forskrift om produksjonstilskudd §3
- arealkontroll viser at søker oppgir 43% for mye areal i søknad om produksjonstilskudd. Et annet foretak har oppgitt 20% for mye areal i søknaden.
- et foretak mangler gjødslingsplan - miljøplan er ikke godkjent.
- det er søkt produksjonstilskudd for areal som er slått men ikke høstet. Det kan heller ikke godkjennes tilskudd for omlegging til økologisk drift for slikt areal.

- det er utvist grov uaktsomhet i dyreholdet (storfje og sau) og søknad om produksjonstilskudd er avvist.
- Gjennom foretaks kontroll vart det påvist at kommunal foretaks kontroll ikke var gjennomført reelt til tross for at foretaket var registrert som kontrollert.

Oppfølging avvik fra forvaltningskontroll:

Kommunene skal gi skriftlig tilbakemelding innan en gitt frist på avvik som er nevnt i kontrollrapporten. Tilbakemeldingen, underskrevet av jordbruksansvarlige og nærmeste overordnede, skal bekrefte at avvik er brakt i orden og inneholde en beskrivelse av hvordan avvik er rettet opp.

Det er gjennomført kontroll av tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket innan skogkultur i tre kommuner. Det var et avvik som gjaldt inhabilitet. Kommunen har gitt tilbakemelding, og avviket skal være lukket.

Viktige utfordringer i kontrollarbeid vidare framover:

Foretaks kontrollen viser at det er kompliserte og tidkrevende enkelt saker en jobber med. Det er viktig å bruke nok tid og ressurser på sakene for å få de riktig belyst og ivaretar rettsikkerheten hos de det gjelder. Heller få og godt dokumenterte saker enn mange og dårligere dokumenterte.

FMLA ser også behov for å sette fokus på og fornye forståelse av miljøplan og alle de elementene den består av, både hos foretak og kommunene.

LANDBRUKISVIKARTJENESTER

Telemark har totalt 6 årsverk av landbruksvikarer som er fordelt på 5 avløserlag i fylket. Tre avløserlag har totalt 9 landbruksvikarer, herav 7 i faste stillinger. To avløserlag har 12 beredskapsavtaler.

Det er nå beredskap for landbruksvikar i alle fylkets 18 kommuner. I 2009 var det 42 foretak som benyttet landbruksvikar. Til sammen hadde disse foretakene behov for tilsammen 496 dager med sykdomsavløsning og 298 dager med annen avløsning.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2008 - antall

Klagebehandling

Embeter	Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
FMTE	5	2	1	0	0	1
Sum	5	2	1	0	0	1

Dispensasjonssøknader

Embeter	Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
FMTE	10	0	2	0	0	0	0	0	0
Sum	15	2	3	0	0	1			

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

Landbrukspolitisk dialog med samarbeidspartar på fylkesnivå.

Landbruksavdelinga hadde siste år 4 møte med fylkeskommunen og Innovasjon Norge avd. Telemark på leiarnivå. Tema og sakliste er i første rekke retta mot prinsippaker, samarbeidsaker og strategiske utfordringar.

Landbruksavdelinga har ansvar for oppretta kontaktutval og har gjennomført 4 møte dette året. I kontaktutvalet og Innovasjon. Virkemiddelbruk, handlingsprogram, strategisk vurdering og gjensidig informasjon dekker det vesentlege av tema.

Landbrukspolitisk dialog på kommunenivå:

Fagansvarlege for avdelinga har hatt møte med politisk hovudutval i 6 kommunar for gjennomgang av særlovene i landbruket.

Avdelinga gjennomfører årlege samlingar med fagansvarlege i kommunane, ei to-dagars-samling og 5 dagssamlingar i 2009.

Det er utført forvaltningskontroll i 4 kommunar og foretaks kontroll etter risikobasert vurdering.

Spesielt lovsakene skaper politisk engasjement, men også kontrollarbeidet og handlingsprogram for bruk av BU-middel og kommunal middel er med på å auke politisk engasjement.

Tal årsverk i kommunal landbruksforvaltning er stabil for fylket siste året. Utviklinga er likevel ujevn, og enkelte kommunar har problem med kapasitet og ikkje minst rekruttering av kompetent arbeidskraft. Rollen som myndighetsutøver er ikkje særleg sterk. Dette har vi sett gjennom kontrollarbeid gjennomført siste året.

Kommunal landbruksforvaltning som drivkraft i næringsutvikling er svekka gjennom dei siste åra.

Bruk av midler over kap. 1144 post 77:

Avdelinga fekk tildelt kr 100 000. Av dette er 20 000 inntrekk av fylkesmannen i overhead, resterande del er brukt på 2-dagars kommunesamling kr 53 946, skogfagleg samling kr 14 578 og 11 476 på fagsamling i regi av Skog og Landskap m.m.

Resultatområde 26 Jord- og landskapsressurser

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Jordvern

Jordvernet blir overvåket særlig gjennom KOSTRA-rapporteringen i kommunene. Her dokumenteres tall for avgang av dyrka jord hvert år. Tallene for 2009 er ikke klare foreløpig. Vi er bevisste på at vi er i slutfasen i forhold til det kjente "halveringsmålet" - innen 2010. Uansett tror vi neppe dette målet vil nås. Vi merker at det gjenstår ganske mye når det gjelder å "vinne hjertene for jordvern" - særlig i de bykommunene der problemet er påtrengende. Arbeidet med holdningsendringer må holde fram. Både et enstemmig fylkeslandbruksstyre og fylkesmannen har støttet LMD sitt forslag om lovhjemmel for varig vern av dyrka jord - som ble lagt ut til høring i slutten av året.

I rapportens kapittel om Samfunnsplanlegging, 26.2, er også jordvern i stor grad berørt. Her nevnes vår medvirkning i tidlig planfase, og vi spiller regelmessig inn jordvern og hensyn til "kjerneområder for landbruk" i slike sammenhenger.

Kulturlandskap

Fylket har avvirket den tidligere kulturlandskapsgruppa. Samarbeidsgruppa for nærings saker blir utvidet med deltakelse fra kulturminnevernet og miljøvernet for drøfting av kulturlandskapstema.

Fylkesmannens landbruksavdeling og miljøvern avdeling har sammen med fylkeskommunens kulturminnevern opprettet et samarbeidsutvalg for gjensidig informasjon, dialog og drøftinger. Insitamentet var oppgaven med utvelgelse og forvaltning av nasjonalt utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

Det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet i Telemark er Jomfruland og Stråholmen. Prosessen fram til etablering og organisering av forvaltningen var preget av almen oppslutning i alle ledd, fra grunneiere og drivere til kommune- og fylkesnivå. Landbruksorganisasjonene var også positive bidragsytere i prosessen. De tiltak som ble planlagt i 2009 ble i hovedsak igangsatt, men gjennomføringen er forsinket. Årsaken er mellom annet at arbeidssesongen ble forskjøvet som følge av Full City forliset og oljesøl på øyene. Sommersesongen på Jomfruland er preget av stor arbeidstopp med besøkende. Utfordringer framover er bedre dokumentasjon og planverk for skjøtsel av biologisk mangfold og kulturminner av lokal verdi. Bærekraftig bruk av lokale ressurser og råvarer i utvikling av næring, har et spennende potensiale i forhold til markedet i hyttefolk og andre gjester på øyene. Avvikling av husdyrbruk er også en mulig utfordring, spesielt mjølkeproduksjon.

Landbruksavdelinga har en rolle i forvaltning av den kommunale SMIL-ordningen. I samarbeid med oss, har en del kommuner startet med digitalisering av SMIL-sakene. Vi har som mål at alle kommunene har gjort dette innen utgangen av 2010. Ved å få kartfestet og beskrevet enkeltsakene på kart, vil alle brukerne få nytt verktøy som kan brukes sammen med Naturbasen og Askeladden. Kunnskap om kulturlandskapsressursene bli bedre, og samhandling mellom SMIL og Regionalt miljøprogram (RMP) blir lettere og faglig bedre.

Arbeidet med å dokumentere og lage skjøtelsesplaner for å ta vare på forekomster med biologisk mangfold av

nasjonal og regional verdi fikk et løft i 2009. Fylket ble med på Bioforsk sitt prosjekt "Arvesølv" etter mønster fra Agder-fylkene. Samtidig kom Direktoratet for Naturforvaltning (DN) med nytt program for "Slåttemarker". Disse nye tiltakene har som forutsetning at skjøtselen må avtalefestes og finansieres. Dette vil måtte skje via RMP eller direkte fra DN. Arbeidet med disse prosjektene vil bli intensivert i 2010.

Fylkesmannen arrangerer årlig forvaltningsdag for kommunene med tema knyttet til jordvern og kulturlandskapsressurser.

Uballanse mellom dyretall og areal er i ferd med å bli en stor utfordring i flere deler av fylket. Telemark har snart arealgrunnlag for å doble produksjonen fra gras-etende dyr. Om utviklingen fortsetter vil det bli store problemer med å skaffe interesse for fortsatt drift av disse arealene. Utfordringene på disse områdene er både på miljø, næring og ikke minst av for samfunnet. Telemark har i dag 16 da grovforareal bak hver GDE.

26.2 Samfunnsplanlegging

Fylkesmannen følger opp sentrale føringer om å sikre landbrukets arealinteresser og utviklingsmuligheter. Dette er konkretisert i fylkeslandbruksstyrets arealprogram 2004 – 2008, som fortsatt er gjeldende. Selv om fylkeslandbruksstyret nå er lagt ned, vil prinsippene i vår behandling bli videreført.

Ved rullering og utarbeiding av kommuneplanens samfunnsdel gir landbruksavdelingen innspill til disse, og setter fokus på landbrukets utviklingsmuligheter i en slik sammenheng.

I arealplansaker forsøker vi å komme inn tidlig i planprosessen, og har særskilt fokus på jordvern og landskap, herunder kulturlandskap. Det er viktig her å få formidlet langsiktig og helhetlig planlegging. I varselfasen får vi nå planprogram for konsekvensutredninger på høring, og vi påser at også jordvern og landbruksinteresser blir utredet og avveid i forhold til andre samfunnsinteresser. Det er også viktig å påse at kommunenes landbruksforvaltning blir trukket med i planprosessene lokalt.

Vi er aktiv deltaker i Planforum, et forum der kommunene og regionale myndigheter møtes for å diskutere arealplansaker, gjerne i en tidlig planfase. Her blir det fra landbruksavdelingens side bl.a satt fokus på jordvern, kulturlandskap og på utviklingsmuligheter for landbruket generelt.

Av større saker i 2009 vil vi nevne Kommuneplan for Nome med kommunedelplaner. Fylkeslandbruksstyret fremmet her i okt. 2008 innsigelse til kommuneplanen når det gjaldt boligområde på deler av jordbruksarealene på Ajer-området med begrunnelse i jordverninteresser. Kommunen reiste tvil om fylkeslandbruksstyret hadde innsigelsesrett ut fra at området ble omdisponert til boliger første gang i 1994, og senere ble liggende inne ved rullering av arealdelen med kommunedelplaner også i 2002. Spørsmålet gikk til Miljøverndepartementet, som i brev av mars 2009 avgjorde at fylkeslandbruksstyret hadde adgang til å nedlegge innsigelse under henvisning til de nasjonale føringer om innskjerping av praksis som er kommet i ettertid av rullering av kommunedelplan for Lunde i 2002.

I 2008 fikk vi en avgjørelse fra Miljøverndepartementet når det gjaldt kommuneplanens arealdel for Porsgrunn, der det var reist innsigelse til omdisponering av et større område på Vallermyrene, både til veg, skoleområder, næringsområder og boligområder. Innsigelsen ble tatt til følge, og er blitt en viktig signalsak for andre saker i fylket. Vi har tilsvarende problemstillinger i mange av byene og tettstedene i fylket vårt, om enn i mindre målestokk, med en tettbebyggelse omkranset av jordbruksarealer som er under press. I slike saker blir det ofte en diskusjon og avveining mellom jordvern og samordnet areal- og transportplanlegging, herunder videreutvikling av senterstrukturen, i tillegg til at klimahensyn og reduksjon av utslipp av klimagasser også kommer inn.

På en arealplansamling for kommunene i desember 2009 ble jordvern tatt opp som et eget tema, der de nasjonale målsetningene på området ble framhevet. Det ble også satt fokus på langsiktig og helhetlig planlegging, og forpliktende oppfølging av overordnede planer i detaljsaker. Plan- og bygningsloven hadde også en sentral plass på KOLA-Viken-samlingen for landbruksforvaltningen i kommunene oktober 2009.

Arbeidet med revisjon av forvaltningsplan for Hardangervidda er ikke sluttført, men i året 2009 er det i hovedsak vært en åpen høring administrert av Fylkesmannen i Hordaland. Arbeidet med Fylkesdelplan for Hardangervidda har også pågått i 2009 uten at det har vært særlig behov for aktivitet fra landbruksavdelingens side. Det samme kan sies om pågående arbeid med Fylkesdelplan for Setesdal Austhei og Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene. Når det gjelder andre aktuelle verneplaner kan nevnes arbeidet med frivillig barskogvern som er omtalt på annet sted i fylkesmannens rapportering; se res.omr. 01.1.

Oppdrag: GIS-samarbeidet mellom Buskerud og Telemark laster ned FKB, N50 og N250 fra "Norge digitalt" og dataene er tilgjengelige både i forvaltningssystemet ArcMap og i kartportalen WinMap WebInnsyn. I Kartportalen er det også etablert lokal matrikkelkopi med oppdatering fra endringsloggen, slik at brukerne har løpende tilgang til ferskeste eiendomsinformasjon. Deler av matrikkeldata krever brukernavn og passord. Kartportalen viser også plandata fra de kommunene som leverer sine plandata som wms.

Resultatkrav. Det stimuleres, både internt og mot kommunenes landbruksavdelinger for å synliggjøre effekter og gevinster ved bruk av kart og kartrelatert informasjon. Informasjon og praktisk bruk vises på fagsamlinger hvor brukernes nås.

Rapportering: Landbruksavdelingen er aktiv deltager i geovekst. Bidro med kr. 652.000 inkludert etablering av planbaser i 2 regioner. Landbruksavdelingen organiserer gis-arbeidet ved embetet. I landbruksavdelingen brukes geodata i skogtakstarbeidet, i forvaltningsordninger og i saksbehandlingen.

Miljøvern avdelingen bruker geodata i sin forvaltning av verneområder og i plan- og byggesaksbehandlingen.

Beredskap har konkrete planer om bruk av geodata i sitt arbeide, spesielt i ROS-arbeidet. Beredskap har også 1. prioritet fra gis-koordinator.

Undervisning/Barnehage og Sosial/Helse bruker geodata lite i sitt arbeide i dag.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE	Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.
Resultatområde 21	290	290	0
Resultatområde 22	35	35	0
Resultatområde 23	54	54	0
Resultatområde 24	128	128	0
Resultatområde 25	117	117	0
Resultatområde 26	125	125	0
Sum:	749	0	749

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

31.1 Tilsyn og oppfølging av regelverk

Måloppnåelse for tilsynsarbeidet

Tilsyn er Fylkesmannens hovedoppgave på utdanningsområdet. I Telemark brukte vi i 2009 totalt 6,29 årsverk til utdanning. 0,64 årsverk ble brukt til Felles nasjonalt tilsyn og 1,85 årsverk til øvrige tilsyn, totalt 2,49 årsverk. Det betyr at vi brukte 39,6 % av ressursene på tilsyn i 2009. For 2008 var tallet 30,8 %. En kan dermed dokumentere en økning av tilsynsaktiviteter som hovedsaklig tilsvarer økt tilførsel av ressurser.

I Telemark brukte vi ikke opp hele bevilgningen for 2009 og det overskytende beløp er returnert til oppdragsgiver. Fylkesmannen ble forsterket med en 100% stilling for jurist på utdanningsområdet. Stillingen ble ikke besatt før august 2009 og dette er grunnen til at ikke hele bevilgningen ble brukt opp.

Ved tilførsel av juridisk kompetanse er Fylkesmannen bedre i stand til å løse oppdraget. Det har øket kvaliteten på oppgaveløsningen gjennom bl.a. et sterkere fokus på myndighetskravene og hva som kreves for å oppfylle dem. På utdanningsområdet har en nå tilgang til pedagogisk, juridisk, økonomisk og merkantil kompetanse.

Tilsynene har hovedsaklig vært gjennomført som systemrevisjon. Det er også gjennomført skriftlige tilsyn.

Telemark har 18 kommuner. Det har vært en utfordring dimensjonere tilsynsbelastningen i kommunene. Ved for hyppige tilsyn kan verktøyet ha redusert effekt.

Grunnlag for tilsynsarbeidet

Ved utvalg av temaer og tilsynsobjekter bruker Fylkesmannen i Telemark informasjon fra mange kilder. Vi har god kjennskap til kommuner og privatskoler i fylket, og tar hensyn til deres generelle kapasitet og evne til å drive i samsvar med regelverket. GSI gir informasjon om struktur og ressursbruk. Antall og type klagesaker gir indikasjon om hvordan de ivaretar elevenes rettigheter. Resultater framkommet gjennom elevundersøkelsen og nasjonale prøver har i 2009 ikke vist så store avvik fra nasjonalt snitt at det skulle tilsi spesiell kontroll for noen av kommunene eller privatskolene i Telemark. Bekymringsmeldinger har i to tilfeller gitt grunnlag for hendelsesbasert tilsyn på skoleområdet. Vi har utarbeidet en langtidsplan for tilsyn hvor vi både legger vekt på risiko og det å ha et jevnt tilsynstrykk. Over en viss periode skal vi dekke alle kommunene, og de skal få tid til å arbeide grundig med å rette opp et avvik før de får nye pålegg.

Pålegg som ikke er fulgt opp

Av kommentarfeltet i tabellen går det fram om påleggene er fulgt opp.

Private skoler og avvik gitt under tilsyn i perioden 2007-2009

Fylkesmannen skrev brev til de private skolene der det ble gitt avvik i perioden 2007-2009. Vi spesifiserte hva den enkelte skole måtte sende av dokumentasjon for å verifisere at avvik faktisk var rettet.

Alle skolene har svart på Fylkesmannens brev. Vi har fått verifisert gjennom dokumentasjonen fra skolene at noen av avvikene er rettet mens andre ikke er det. Flere av skolene ikke sendt oss den dokumentasjonen som vi ba om til tross for tett oppfølging.

Fire av seks privatskoler i Telemark har avvik som Fylkesmannen ikke kan si er verifisert rettet. Det gjelder:

International School Telemark:

Fylkesmannen viser til tilsynsrapport fra tilsyn

- 06.09.07, avvik 2

- 28.10.08, avvik 1, 2, 3 og 7

For å verifisere at avvikene faktisk er rettet, ba Fylkesmannen skolen sende:

- kopi av viktige dokument etter privatskoleloven på norsk (avvik 1 i 2008)

- kopi av gjeldende ordensreglement og oppdatert punkt i skolehåndboka (avvik 2 i 2008)

- Informasjon om foreldrebetaling på skoleturer (avvik 3 i 2008)

Dokumentasjonen som skolen sendte, viser at avvikene ikke er rettet.

Avvik 2 fra 2007 og 7 fra 2008 gjelder forsvarlig system. Fylkesmannen fant grunnlag for avvik på det samme området i det felles nasjonale tilsynet våren 2009. Avviket er per i dag ikke rettet.

Kvitsund gymnaset

Fylkesmannen viser til tilsynsrapport fra tilsyn 05.11.08, avvik 1.

Fylkesmannen ba skolen sende dokumentasjon som viser at inntaksreglement med tilhørende dokumenter samt skolens inntaksrutiner, er i samsvar med privatskoleloven. Deler av avviket er verifisert ikke rettet.

Toppidrettsgymnaset i Telemark

Fylkesmannen viser til tilsynsrapport fra tilsyn

- 22.11.07, avvik 1

- 14.11.08, avvik 1

Avvik 1 fra 2007 gjaldt skolepenger/idrettsavgifter utover rammene i lovverket. Toppidrettsgymnaset fikk pålegg om retting av avviket. Skolen etterkom ikke pålegget og saken ble 20.10.08 sendt til Utdanningsdirektoratet for vurdering. Vi har ikke mottatt svar fra Utdanningsdirektoratet i denne saken.

Avvik 1 fra 2008 gjaldt undervisningspersonell uten pedagogisk utdanning. Fylkesmannen ba skolen sende kopi av oppsigelser, kopi av stillingsannonser, søkerlister, arbeidskontrakter og oversikt over lærere og trenere i faste eller midlertidige stillinger uten pedagogisk utdanning. Skolen har ikke sendt den dokumentasjon vi ba om.

Fyresdal Vidaregående Steinerskule

Fylkesmannen viser til tilsynsrapport fra tilsyn 28.11.08, avvik 1.

Avviket gjaldt undervisningspersonell uten pedagogisk utdanning. Fylkesmannen ba skolen sende kopi av oppsigelser, kopi av stillingsannonser, søkerlister, arbeidskontrakter og oversikt over undervisningspersonell i faste eller midlertidige stillinger uten pedagogisk utdanning. Skolen har ikke sendt den dokumentasjon vi ba om.

Private skoler og godkjenning av lokaler/skoleanlegg

Følgende skoler har per 10.02 ikke godkjente lokaler/skoleanlegg:

- Skauen kristelige Skole
- Kvitsund Gymnas
- Fyresdal Vidaregående Steinerskule

Omtale og vurdering av konferanser og kurs om regelverk

Fylkesmannen gjennomførte en regelverk-konferanse i samarbeid med Utdanningsdirektoratet der målgruppen var skoleledere i fylket. Temaene var viktige sider av Barneloven og kap. 9A-3 i Opplæringslova. I tillegg ble det informert om prosjektet "Bedre læringsmiljø" av representent for direktoratet.

Tilsynsoversikt utdanningsområdet

	Tilsynsobjekt	Tema/Myndighetskrav	Avvik	Merknad	Pålegg	Metode	Komment
FMTE	Sauherad kommune - Gvarv skole/Sauherad ungdomsskole	Forskrift til opplæringslova § 5-12 og grunnlaget for /innholdet av vurdering § 3-7	Fylkesmannen har i brev av 17.12.09 vurdert at nye begrunnelser for standpunkt karakter ikke er i samsvar med regelverket for vurdering. Fylkesmannen har i brevet forutsatt at skolen for fremtiden sikrer at grunnlaget for og innholdet i de vurderinger som gis, er i samsvar med gjeldende regelverk på området.		■	Skriftlig tilsyn etter henvendelse fra foresatte om skolens saksbehandling i forbindelse med ny karakterfastsettelse for elev.	Tilsynet er ikke avsluttet.
FMTE	Bø kommune	Saksbehandlingstid, jf. fv1. § 11a - vedtak om spesialundervisning	Ikke konkludert med avvik. Fylkesmannen la i brev av 16.11.09 til grunn at den lange saksbehandlingstiden i den aktuelle saken var en enkeltstående hendelse.		■	Skriftlig tilsyn basert på at vi gjennom vår klagebehandling registrerte lang saksbehandlingstid i kommunen	Ikke avvik
			1. Tokke kommune har ikke individuelle opplæringsplaner og halvårsrapporter som				Begge avvik er dokumentert re Fylkesmannen

FMTE	Tokke kommune	Opplæringsloven kap 5 Spesialundervisning og § 13-10 andre ledd Kommunens ansvarsomfang	følgjer krava i opplæringslova. Avvik frå § 5-5. 2. Tokke kommune oppfyller ikkje krava til eit forsvarleg system knytt til spesialundervisning. Avvik frå § 13-10 andre ledd.		☒	Systemrevisjon	på forespørsel holdt kurs i hht Veileder spesialundervi for alle virsomhetslede for barnehager skoler i kommunen.
FMTE	Fyresdal kommune	Opplæringsloven kap 5 Spesialundervisning og § 13-10 Kommunens ansvarsomfang	Fyresdal kommune har ikkje halvårsrapportar som følgjer krava i opplæringslova. Avvik etter § 5-5 andre ledd		☒	Systemrevisjon	Avviket er dokumentert re
FMTE	Nissedal kommune	Opplæringsloven kap 5 Spesialundervisning, § 13-10 Kommunens ansvarsomfang	1. Enkeltvedtaka om spesialundervisning samsvarar ikkje med krava i opplæringslova. Avvik frå § 5-1 2. Nissedal kommune oppfyller ikkje kravet til eit forsvarleg system knytt til spesialundervisning. Avvik frå § 13-10 andre ledd.		☒	Systemrevisjon	Fristen for rett går ut 01.02.1
FMTE	Sauherad kommune	Opplæringsloven kap 5 Spesialundervisning og § 13-10 andre ledd Kommunens ansvarsomfang	Sauherad kommune har ikke et forsvarlig system som fungerer i praksis for å vurdere om krav i opplæringsloven om spesialundervisning blir oppfylt.		☒	Systemrevisjon	Kommunen ha frist til 05.02. om å uttale seg grunnlaget for pålegget.
FMTE	Skien kommune	Opplæringsloven kap 5 Spesialundervisning og § 13-10 Kommunens ansvarsomfang	1. Skien kommune har ikke et forsvarlig system som sikrer at enkeltvedtak om spesialundervisning i form og innhold er i samsvar med reglene i fvl og oppll, jf. § 13-10 andre ledd. 2. Den totale saksbehandlingstiden, fra saken meldes til vedtak om spesialundervisning fattes, er ikke i samsvar med kravet om at en sak forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold. PPT har en ventetid på inntil 12 måneder før sakkyndig		☒	Systemrevisjon	Kommunen ha frist til 15.02. å uttale seg om grunnlaget for pålegget.

			vurdering er ferdig og enkeltvedtak kan fattes, jf. oppl § 5-1 og fvl § 11 a.				
--	--	--	---	--	--	--	--

31.2 Klagesaksbehandling

Måloppnåelse for klagesaksbehandlingen

Fylkesmannen I Telemark har gjennomført oppdraget ihht embetsoppdragets målformuleringer. Med enkelte unntak er sakene behandlet innenfor angitte tidsfrister. Det bekrefter at en har tilstrekkelig ressurser på dette resultatområdet. I 2009 ble det tilsatt jurist på utdanningsområdet. Det har styrket klagesaksbehandlingen.

Fylkesmannen har i 2009 mottatt 70 saker, inkludert de saker vi har mottatt som ikke er realitetsbehandlet.

Førskole: 0 saker

Grunnskole:

Klage på spesialundervisning:

12 saker (5 medhold, 1 oversendt kommunen som rette instans og 6 ikke medhold)

Klage på andre forhold:

21 saker (6 medhold, 1 oversendt kommunen som rette instans, 4 hvor vi venter på uttalelser, 10 ikke medhold)

Klage på standpunktkarakter:

34 saker (30 medhold, 4 avslag)

Videregående opplæring:

Klage på opplæringstilbudet:

1 sak (1 medhold)

Klage på andre forhold:

2 saker (1 medhold, 1 avslag)

Voksenopplæring: 1 saker (1 avslag)

Fylkesmannen mottok i 2008 i alt 71 saker. Antallet klagesaker ligger dermed stabilt.

Fylkesmannens saksbehandlingstid for klagesaker i grunnskolen er inntil 2 mnd, men hovedvekten av saken behandles innen 1 mnd. I enkelte skyssaker opplever vi at det tar svært lang tid å få tilbakemeldinger fra politiet på forespørsler om særlig farlig og vanskelig skolevei. Tiden før det kan fattes endelig vedtak kan av den grunn bli uforholdsmessig lang.

32 av 34 klager på standpunktkarakter i grunnskolen er blitt behandlet innen 10 dager slik det følger av vår serviceerklæring.

		Type klage	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Sum
FMTE	Klage i grunnskolen	Spesialundervisning	5	6	11
FMTE	Klage i grunnskolen	Skyss	5	6	11
FMTE	Klage i grunnskolen	Skolebytte	1	3	4
FMTE	Klage i grunnskolen	Hjemmeundervisning	0	1	1
FMTE	Klage i grunnskolen	Standpunkt karakter	30	4	34
FMTE	Klage i videregående opplæring	Opplæringstilbudet	1	0	1
FMTE	Klage i videregående opplæring	Anmodning om omgjøring av vedtak	0	1	1
FMTE	Klage i private skoler	Fritak fra norsk sidemål	1	0	1
FMTE		Voksenopplæring - krav om full opplæring tilsvarende videregående, jf. oppl. § 4A-3		1	1

31.3 Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Fylkesmannen i Telemark har bruk 0,36 årsverk på GSI i 2009. Sikring av data er et nitidig arbeid som krever tett dialog med og jevnlig oppfølging av kommunene og de private skolene. Dette krever en urforholdsmessig høy ressursbruk på feltet, men har ført til god måloppnåelse.

Fylkesmannen har ikke gjennomført tilsyn som kun var basert på GSI-rapporteringa for 2008-09. På grunnlag av våre vurderinger har vi likevel drøftet nærmere med noen kommuner ang rapportert tallmateriale.

Barn under skolepliktig alder som mottar spesialundervisning etter Opplæringslova § 5-7

Fylkesmannen vurdering er at GSI-rapportene om barn under skolepliktig alder som mottar spesialundervisning etter § 5-7 er usikre. Grunnlag for denne vurdering er at relativt sett er forskjellene mellom store og små kommuner ofte urealistisk store. Vår vurdering har også bakgrunn i kjennskap til barnehager i forhold til de tallene kommuner har rapportert i GSI.

Organisering av elevene i pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlige klasser, Opplæringslova § 8-2

4 skoler i 3 kommuner kunne se ut til å bryte forutsetningen om gruppestørrelse. 2 av disse skolene (i samme kommune) hadde gruppestørrelser som bare var ubetydelig over grensen, dette vurderer vi som uvesentlig. Ved en av de øvrige skolene skyldes avviket fra "normen" at skolen har egen spesialundervisningsgruppe.

Ved den siste skolen måtte vi gå flere runder før det ble avdekket at det var feilrapportering av GSI-tallene.

Konklusjon: GSI-rapporten avdekker ikke noe brudd på bestemmelsen om organisering av elevene klasser eller basisgrupper etter Opplæringslova § 8-2.

31.5 Eksamen og nasjonale prøver

Måloppnåelse

Fylkesmannen har i forbindelse med eksamen og nasjonale prøver utført de oppgaver som er gitt i oppdraget.

For å redusere risikone har Fylkesmannen to medarbeidere som arbeider med eksamen og nasjonale prøver. En har tilstrekkelig kompetanse og praktisk erfaring fra feltet til å utføre oppgavene. Økonomisk var vi avhengig av tilleggsbevilgningen i november for å få løst oppdraget.

Fylkesmannen har overlatt til kommunene å organisere gjennomføring av lokalt gitt eksamen i grunnskolen. De har delt fylket i tre regioner som har etablert fast samarbeid. De gjennomfører etter vår vurdering lokalt gitt eksamen på en tilfredsstillende måte.

Informasjon brukt i tilsynsarbeidet

Gjennom arbeidet med eksamen og nasjonale prøver har det ikke kommet fra informasjon som skulle tilsi behov

for særlige tilsyn. Gjennomføringen ser ut til å være innenfor krav i regelverket, og resultater viser ikke så store avvik fra nasjonale snitt at det har gitt grunn til spesielle tiltak. Vi har likevel planlagt et skriftlig tilsyn med regionenes rutiner for gjennomføring av lokalt gitt eksamen i 2010. Vurdering av læringsresultater har blitt tatt opp i regionale møter for kvalitetsvurdering, se omtale under resultatområde 32.3.

Deltakelse på nasjonale prøver

Noen kommuner har ned mot 90% deltakelse på nasjonale prøver. Problemet er tatt opp i forbindelse med gjennomgang av læringsresultater på de regionale møtene for kvalitetsvurdering. Noen kan vise til spesielle forhold som bakgrunn for lav deltakelse, andre har hatt en for romslig praksis med hensyn til fritak. Før neste runde med nasjonale prøver høsten 2010 vil vi klargjøre kravene i kontaktmøter vi har med kommunene og sende ut et eget skriv med sikte på å øke deltakelsen.

Særskild Rapportering	JA	NEI	Øvrige kommentarer
1. Benytter embetet informasjonen som fremkommer ved avvikling av prøver og eksamener i tilsynsarbeidet?	X		Informasjon om avvikling av prøver og eksamener blir vurdert når vi avgjør tema og tilsynsobjekter. Vi har hittil ikke fått informasjon som skulle tilsi at spesielle tilsyn er nødvendig.

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
2. Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	Telemark har høyere deltakelse enn landssnittet på alle prøver bortsett fra NPREG05, der ligger vi 0,5% under snittet.	Det er en viss variasjon mellom kommunene. På de fleste prøver ligger dårligste kommune mindre enn 4% under landssnittet. I ett enkelt tilfelle er deltakelsen 9% under landssnittet.	De største avvikene forekommer i små kommuner hvor enkeltelever gir store utslag. Noen skoler har vært for romslige med å gi fritak, men dette er ikke noe utbredt fenomen.	Fylkesmannen har hatt regionale samlinger med kommunene med tema ressursbruk og resultater i grunnskolen. På disse samlingene har uheldig praksis med hensyn til fritak blitt diskutert. Vi vil før neste runde med nasjonale prøver høsten 2010 ta temaet opp på nytt.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har forvaltet tilskuddsordningene etter retningslinjene for ordningene og har kontrollert at forutsetningene og kriteriene for ordningen er til stede.

Det er foretatt tertialrapporteringer (del 1 økonomirapportering og del 2 tilskuddsforvaltning), jf fullmaktsbrevet fra Utdanningsdirektoratet.

Oppgaven er utført ihht oppdrag.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnsopplæringen

32.2 Kompetanseutvikling

Fylkesmannen i Telemark har gjennomført oppdraget slik det er formulert i resultatkrav i embetsoppdraget. Vi har brukt forholdsvis mye ressurser på området. Arbeidet med varig system for videreutdanning og fordeling av midler til etterutdanning representerer ca 30 % av ressursbruken.

I Telemark har det vært motstand mot Varig system for videreutdanning fordi ordningen er kostbar for kommunene og medfører at færre lærere tar videreutdanning. Fylkesmannens strategi har vært å gi informasjon, holde opp dialogen med kommunene, påpeke fordelene med ordningen samt kommunenes ansvar for

kompetanseheving. Deltagerantallet ble høyere enn forventet ut fra de signalene kommunene ga.

Nome, Tinn, Drangedal og Vinje kommuner, i alt 4, har deltatt i etterutdanning i lesing.

Antall påmeldte 2008 og fullførte i 2009:

Nome 15 lærere - 13 fullførte

Tinn 21 lærere - 18 fullførte

Drangedal 7 lærere - 7 fullførte

Vinje 11 lærere - 11 fullførte

32.3 Skoleporten

Fylkesmannen i Telemark har gjennomført oppdraget slik det er formulert i embetsoppdraget. Vi har god kompetanse på bruk av Skoleporten og har gitt veiledning og brukerstøtte etter behov. Strategien har vært å gi god informasjon og veiledning når kommunene tar kontakt samt å arrangere regionale samlinger der en kan gå dypere inn i bruk, tallmateriale og muligheter. Vi har fått svært gode tilbakemeldinger på den støtten som gis til kommunene i dette arbeidet.

Særskild Rapportering	J	NEI	Spesifiser dersom avvik	Øvrige kommentarer
1. Har embetet oppdatert brukerstøtte- og veiledningsfunksjon?	X			Alle kommunene og privatskolene har tilgang til UBAS og dermed tilgang til lukka del av Skoleporten. Fylkesmannen har gjennomført regionale samlinger med kommunene hvor kvalitetsvurdering har vært tema. Vi har da vist hvordan skoleeier og skoler kan hente ut data, og vi har lagt opp til diskusjoner om ressursbruk og resultater. Samlingene bidrar til interesse for kvalitetsvurdering generelt og Skoleporten spesielt. Bruk av Skoleporten til å utarbeide tilstandsrapport blei særlig vektlagt.
2. Benytter embetet Skoleporten på en formålstjenlig måte i tilsynsarbeidet?	X			Vi bruker Skoleporten som bakgrunn for vurdering av mulige tilsynsobjekter, men har ikke fått indikasjoner på direkte lovbrudd. Vi kan se varierende resultater og kvalitet, men har ikke avdekket så dårlig kvalitet at det må regnes som lovbrudd. Skoleporten brukes mer som grunnlag for dialog om kvalitet og skoleutvikling. Da er vår oppgave å legge til rette for at kommunene sjøl vurderer egne resultater.
3. Brukes Skoleporten i lokal kvalitetsvurdering?	X			Skoleeiere tar Skoleporten gradvis mer i bruk. Særlig har tilstandsrapporten vakt interesse.

4. Innspill fra embetet til forbedringer av Skoleporten:

Skoleporten har nå et tilfredsstillende teknisk nivå. Om Skoleporten vil bli brukt i kommuner og skoler vil være avhengig av at tall som ligger der er ferske. Det å få nye tall presentert i Skoleporten så raskt som mulig bør prioriteres.

32.4 Erfarings- og kunnskapsinnhenting

Fylkesmannens vurdering er at oppgaven er gjennomført ihht oppdrag.

For å bli kjent i fylket, var den nye utdanningsdirektørens strategi (tilsatt på slutten av 2008) å gjennomføre besøk til alle kommunene der kommunene fikk presentere seg, drøfte utfordringer og vise fram skoleanlegg. På denne måten har en innhentet førstehåndsinformasjon om skolesektoren i fylket.

Fylkesmannen gjennomførte et seminar om skolebibliotek i samarbeid med Telemark fylkesbibliotek. Seminaret omhandlet 2 tema - "Skolebiblioteket i fokus" og "Litteraturen i fokus". Åpningen ble foretatt av vår fylkesordfører, og det var nesten 50 deltakere.

Fylkesmannen har vært en samarbeidspartner til "Folkehelseprogrammet for Telemark" i hele perioden 2006-2009. Nestleder ved avdelingen har vært fast representant i en arbeidsgruppe, og det har vært mange tiltak rettet inn mot skoleverket i fylket. Prosjektlederne har ved flere anledninger bidratt med informasjon på avdelingens kontaktmøter med kommunene.

Fylkesmannen gjennomførte en erfaringskonferanse i samarbeid med Skien kommune. Temaet var nasjonale kjenntegn på måloppnåelse i fag, samt utvikling av vurderingskompetanse gjennom skriftlig refleksjon og øving i klasserommet. Konferansen ble meget godt mottatt av målgruppen, og Utdanningsdirektoratets representant gjorde en utmerket jobb.

Fylkesmannen har gjennomført nettverksmøter i samarbeid med NAFO ifølge Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning 2007-2009. Skien kommune ved Lunde barneskole arbeider aktivt med å utvikle en egen perm som viser elevenes utvikling, og som skal følge eleven fra velkomstklassen og inn i ordinær klasse. Porsgrunn kommune ved Voksenopplæringen arbeider aktivt med muntlig norskopplæring, noe som har bidratt til raskere funksjonell bruk av norsk. Hjalmar Johansen videregående skole har innføringsklasse. Her satses det på kartlegging av språklige ferdigheter tilpasset målgruppa.

32.5 Tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning – kap 230.01

Fylkesmannens vurdering er at oppgaven er løst ihht oppdrag. Embetet har god kompetanse på området. Det er gjennomført tilsyn og gitt informasjon og veiledning.

Informasjon og veiledning: Fylkesmannen har vært i tre kommuner og veiledet basert på resultat av tilsyn og Veiledning spesialundervisning i grunnskole og videregående opplæring. Fylkesmannen har bidratt i Forum for PPT-ledere i Telemark (10 kontorer) med veiledning og informasjon knyttet til nyheter og presiseringer fra departement og direktorat samt lovtolkning av kapittel 5 i opplæringsloven. I samarbeid med Bretvedt kompetansesenter er kompetansehevingen "Språkpakken i Telemark" fullført med fokus på tidlig innsats. Fylkesmannen har på forespørsel pr telefon veiledet foresatte (i stor grad) samt ansvarlige i skole og barnehage om regelverk og klagerett.

Vurdere å føre tilsyn med skoleeier i fht kap 5: Det er gjennomført tilsyn etter i fem kommuner. Alle de 18 kommunene i Telemark har nå hatt tilsyn med spesialundervisning etter systemsrevisjonsmetoden (perioden 2002-2009).

Påse at det blir informert om regler for spesialpedagogisk hjelp, tilpasset opplæring og spesialundervisning: Det er gjennomført kurs for skolefaglig ansvarlig og alle ansatte i PP-tjenesten i Telemark i Ny veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning (29.-30. oktober).

Resultatområde 38 Tilsyn og forvaltning på barnehageområdet

38.1 Tilskuddsforvaltning

Rapportering pr. 25. januar og 12. september ihht oppdragsbrevet er utført.

Fylkesmannen har gjennomført formalia- og rimelighetskontroll av opplysningene i søknadene på de ulike søknadsordningene.

Stikkprøvekontroller er ikke gjennomført p.g.a. kapasitetsproblemer, samt bytte av fagkonsulent midt i året.

38.2 Klagesaksbehandling

Klagene er hovedsaklig behandlet innenfor fristene for saksbehandlingstid.

Fylkesmannen har i 2009 behandlet 4 klagesaker etter barnehageloven med forskrifter. 2 av sakene var startet i 2008. Alle disse sakene gjelder tildeling av kommunalt tilskudd til private barnehager. Kommunens vedtak ble

oppretholdt i alle 4 klagesakene. Fylkesmannens saksbehandlingstid har vært 1 - 3 mnd. I en sak var behandlingstiden mer enn 3 mndr.

1 sak vedr. Fylkesmannens beregning av driftstilskudd til åpen barnehage ble påklaget til departementet. Departementet ga Fylkesmannen medhold.

1 klage vedr. økning av foreldrebetaling i en studentbarnehage ble mottatt. Fylkesmannen så ikke dette som en klage etter forskrift om foreldrebetaling i barnehager da det verken var snakk om pris ut over maksimalgrensen, uforholdsmessigheter knyttet til deltidstilbud eller manglende moderasjonsordninger. Klagen ble besvart med en orientering om mulig grunnlag for klage i forhold til foreldrebetaling.

Klagesaksbehandling barnehageloven med forskrifter

		Type klage	Medhold/delvis medhold	Avslag
FMTE				
FMTE				
FMTE				
FMTE	Klage etter barnehageloven med forskrifter	Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tiskudd, § 6	0	4
FMTE				

38.3 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen i Telemark har i hovedsak gjennomført oppdraget. En må likevel rapportere avvik på oppdraget om å gi informasjon og veiledning til ikke-kommunale barnehageeiere. Det er ikke gjennomført tiltak på dette punktet. Fylkesmannen har oppfordret kommunene til å ivareta slik veiledning, men kan ikke dokumentere at det er gjennomført.

Fylkesmannen har gitt generell informasjon i møter med alle kommunene og forøvrig gitt veiledning til enkeltkommuner etter behov. Det er avholdt 3 kontaktmøter hvor barnehagemyndigheten har vært målgruppe. Temaer i disse møtene har vært : godkjenning av barnehager, rett til barnehageplas, kompetanseutvikling, kvalitetsmeldingen, likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, mobbing.

Fylkesmannen har i forbindelse med tilsyn og klagesaksbehandling gitt informasjon om- og veiledet i forhold til kommunens rolle som barnehagemyndighet.

Fylkesmannens nettsider er brukt aktivt for å gi informasjon og veiledning.

38.4 Tilsyn

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn etter barnehageloven i 5 kommuner. I 4 av kommunene er systemrevisjon benyttet som metode. Kommunene er valgt ut etter en langsiktig plan som er laget for å nå alle kommunene i løpet av en tid. Det siste tilsynet var hendelsesbasert. Dette tilsynet var ikke avsluttet ved årsskiftet.

Temaet for tilsynet i alle kommunene har vært kommunen som godkjenningsmyndighet, kommunen som tilosynsmyndighet og kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser.

Kommunene som har fått avvik har alle laget planer/systemer for hvordan de håndterer området i framtida. Fylkesmannen har bedt om konkret dokumentasjon på at planene gjennomføres, men dokumentasjonen er avhengig av om kommunen skal godkjenne en ny barnehage eller om kommunen mottar søknad om dispensasjon.

Det er en tendens at godkjenning av barnehager og tilsyn med barnehager er områder der kommunene får avvik. Årsakene synes å være dårlige systemer i kommunene, nye personer har fått ansvar og uklare delegasjoner i organisasjonen (myndighet - eier).

Tilsynsoversikt barnehageområdet

	Tilsynsobjekt	Tema/Myndighetskrav	Avvik/Funn	Frist for lukking av avvik	Pålegg	Merknad	Ressursbruk	Komme
		Kommunen som						

FMTE	Kviteseid kommune	godkjenningsmyndighet. Kommunens tilsyn med barnehagene. Kommunens håndtering av regelverket om styrer og pedagogisk bemanning.	1 avvik : Kommunen fører ikke tilsyn med barnehagene etter barnehageloven.	15.06.2009	■		5 ukeverk	
FMTE	Seljord kommune	Kommunen som godkjenningsmyndighet. Kommunens tilsyn med barnehagene. Kommunens håndtering av regelverket om styrer og pedagogisk bemanning	Ingen		■		5 ukeverk	
FMTE	Notodden kommune	Kommunen som godkjenningsmyndighet. Kommunens tilsyn med barnehagene. Kommunens håndtering av regelverket om styrer og pedagogisk bemanning.	3 avvik : Kommunen påser ikke at forutsetningene etter barnehageloven er på plass før godkjenning gis og driften settes i gang. Kommunen som barnehagemyndighet fører ikke tilsyn med barnehagene etter barnehageloven. Kommunen behandler ikke søknad om dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder i henhold til regelverket.	15.12.2009	■		5 ukeverk	
FMTE	Bø kommune	Kommunen som godkjenningsmyndighet. Kommunens tilsyn med barnehagene. Kommunens håndtering av regelverket om styrer og pedagogisk bemanning.	2 avvik : Bø kommune ser ikke til at forutsetningene for godkjenning av barnehagar etter barnehagelova er på plass før godkjenning blir gitt og drifta blir satt i gang. Kommunen behandler ikke søknader om dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leiar i samsvar med regelverket.	15.12.2009	■		5 ukeverk	
FMTE	Vinje kommune	Kommunen som godkjenningsmyndighet	1 avvik : Kommunen godkjenner ikke barnehage i tråd med barnehageloven.	10.01.2010	■		1 ukeverk	Et hendelsesb skriftlig til

Resultatområde 39 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

39.1 Tilgjengelig barnehagetilbud

Fylkesmannen i Telemark har hatt god måloppnåelse på dette resultatområdet.

Alle kommunene i fylket med ett unntak oppfylte den lovfestede retten til barnehageplass. Den siste kommunen innfridde retten til barnehageplass i november. Utsettelsen var gjort i samråd med foresatte og i påvente av ferdigstilling av en ny barnehage.

Fylkesmannen har informert om rett til barnehageplass gjennom kontaktmøter med kommunene, gjennom e-post til den enkelte kommune, gjennom fylkesmannens hjemmeside og ellers gjennom veiledning ved behov fra kommunene.

Det er gitt tilskudd etter ordningen med tilskudd til faste barnehageplasser i midlertidige lokaler til 1 kommunal barnehage i 2009.

39.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Fylkesmannen i Telemark har gjennomført oppdraget ihht resultatkravet.

I samråd med kommunene ble kompetansemidlene i 2009 i sin helhet fordelt til kommunene etter en fordelingsnøkkel. Fylkesmannen har satt som vilkår for å få utbetalt midler at kommunen har utarbeidet en plan for kompetanseutvikling i private og kommunale barnehager. Planen skal ta utgangspunkt i den nasjonale strategien og de nasjonale satsingsområdene. Alle kommunene, 18, søkte om- og fikk midler og sendte inn egne kompetanseplaner. En region i fylket bestående av 7 kommuner, har valgt å samarbeide om kompetanseutvikling.

Deltagelse i kompetanseutviklingstiltak etter satsingsområdene :

- pedagogisk ledelse : 51 private og 76 kommunale barnehager
- barns medvirkning : 38 private og 46 kommunale barnehager
- språkmiljø/språkstimulering : 51 private og 78 kommunale barnehager
- Barnehage/skole : 40 private og 51 kommunale barnehager
- andre satsingsområder : 28 private og 65 kommunale barnehager

Alle grupper av ansatte har i ulik grad deltatt i kompetanseutviklingstiltakene.

Fylkesmannen har etablert et samarbeid med høgscholen i Telemark (HiT) når det gjelder kompetanseutvikling. To møter er gjennomført.

Høgscholen i Telemark deltar på alle fylkesmannens kontaktmøter med kommunene.

Fylkesmannen engasjerte høgscholen til å ta ansvar for og gjennomføre 3 to-dagerssamlinger med temaet *Pedagogisk ledelse og barnehagen som lærende organisasjon*. Til sammen 118 styrere og pedagogiske ledere deltok.

Fylkesmannen har bistått høgscholen med informasjon om- og markedsføring av utlysningen av nye PUB-studieplasser. Både gjennom e-post direkte til hver kommune og som oppslag på fylkesmannens hjemmeside.

Fylkesmannen har i tillegg tildelt midler til regionalt kompetanseutviklingssamarbeid, samt til to kommuner for prosjekter som arbeider målrettet med språkstimulering og utvikling knyttet til overgangen barnehage - skole.

Utfordringene på rekrutteringsområdet er blandet. I noen mindre kommuner har de mange dispensasjoner og strever med å rekruttere fagfolk til barnehagene. De store byene har stort sett kvalifisert personell i faste stillinger, men får ikke alltid besatt vikariater og korte engasjement. Antall menn i barnehagene er lavt og stabilt.

39.3 Andre satsingsområder

Minoritetsspråklige barn i barnehagen. I samarbeid med Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) og høgskolen i Telemark (HiT) har Fylkesmannen gjennomført 2 dagssamlinger, åpne for alle kommuner og barnehager i fylket. Dette har vært fagdager initiert av Fylkesmannen. Høsten 2009 gikk en inn i siste år av kompetanseprosjektet *Språklig og kulturelt mangfold i barnehagen*. Fylkesmannen bidrar med oppfølging av kommuner, samt koordinering av prosjektbarnehager. HiT har ansvaret for veiledning.

Likestilling i barnehage og grunnopplæring. Fylkesmannen deltar i lokalt rekrutteringsteam. Teamet er ledet av høgskolen i Telemark (HiT). 5 møter er avholdt i 2009.

Fylkesmannen har vært medarrangør sammen med Buskerud og Vestfold i en likestillingskonferanse i Drammen.

Fylkesmannen har aktivt fulgt opp fylkets demonstrasjonsbarnehage bl.a. med midler til profileringstiltak.

Fylkesmannen har støttet 1 kommune med midler til likestillings- og rekrutteringsarbeid i private og kommunale barnehager i egen kommune.

Manifest mot mobbing. Mobbing har vært tema på kontaktmøte med kommunene. I tillegg er fylkesmannens hjemmeside benyttet til informasjon.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Resultatområde 31	116	101	116	101
31.1 Tilsyn og opp	54	58	0	0
31.5 Eksamen og na	7	29	0	0
Resultatområde 32	16	49	16	49
32.2 Kompetanseutv	0	30	0	0
32.3 Skoleporten	4	3	0	0
Resultatområde 38	53	13	53	13
38.1 Tilskuddsforv	28	0	0	0
38.2 Klagesaksbeha	4	0	0	0
38.4 Tilsyn	17	4	0	0
Resultatområde 39	13	7	13	7
Landsdekkende oppgaver	0	0	0	0
Sum:	198	170	198	170

Barne- og likestillingsdepartementet

Resultatområde 42 Familierett

Vi veileder og gir råd fortløpende på alle henvendelser - skriftlige eller muntlige - på dette området.

42.1 Ekteskapsloven

Egen rapportering fra ephorte

42.3 Barneloven

Antall saker rapporteres fra Ephorte

42.5 Veiledning og informasjon

Det er en del veiledning i forbindelse med separasjon og skilsmisse både på telefon, e-post og besøkende. Det gjelder også godkjenning av utenlandske separasjoner og skilsmisser i forbindelse med gjengifte og trygderettigheter i Norge, samt skiftefritak.

Det er mange telefonhenvendelser på foreldreansvar og samværsrett i forbindelse med samlivsbrudd, og veiledning i forhold til mekling og videre behandling i tingretten.

42.2 Anerkjennelsesloven

Egen rapportering fra ephorte

Resultatområde 44 Familievern

Det ble gjennomført tilsyn med 1 av fylkets 2 familekontor.

Avvik registrert fordi tilsyn nr. 2 ble avlyst pga. influensasykdom. Planlagt gjennomført februar 2010.

Resultatområde 45 Barnevern

Se rapportering på de følgende underpunktene.

45.1 Tilsyn med barneverninstitusjoner og oppfølging av og tilsyn med den kommunale barneverntjenesten

Det vises til egen årsrapport til Barne-, likestillings - og inkluderingsdepartementet med frist 15.03.2010.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Antall behandlede saker rapporteres fra Ephorte

45.3 Kompetansetiltak/Informasjonsvirksomhet

Blir rapportert i egen årsrapport til Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet innen 15.03.2010.

45.4 Biologisk opphav

Ingen krav om rapportering

45.6 Handlingsplan mot kjønnslemlesting

Dette arbeidet utføres i samarbeid mellom avdelingens sosial-, helse- og barnevernsområde. Rapporteringen gjelder derfor også for område 84.10 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannen i Telemark har opprettet samarbeid med RVTS sør, for å øke kompetansen hos helsepersonell både i spesialist helsetjenesten og i kommunehelsetjenesten, inkludert helsestasjon- og skolehelsetjenesten.

Det er i Telemark opprettet nettverk mot kjønnslemlestelse med aktører fra flyktningtjenesten, politiet, helsetjenesten, barnevernet, BUFetat og brukerorganisasjoner og fylkesmannen. Nettverket driftes som et samarbeid mellom Høgskolen i Telemark og Fylkesmannen.

Fylkesmannen har bevilget midler til drifting av et pilotprosjekt "Det er min kropp det gjelder". Dette er et

samarbeid mellom Høyskolen, Røde kors, Skien kommune, Amatea(brukerorganisasjon) og representanter fra det afrikanske miljøet i Skien kommune.

Fylkesmannen benytter den kompetansen Høyskolen i telemark har tilgnet seg gjennom sitt arbeid ved kompetansetiltak. Dette gjelder bl.a private interesseorganisasjoner, krisesenter, spesialisthelsetjenesten og andre offentlige instanser.

I samarbeid med Bufetat, fylkesmennene i region Sør og RVTS har vi arrangert en tverretattlig og tverrfaglig konferanse om kjønnglemllestelse.

Resultatområde 46 Universell utforming

Utadrettede tiltak 2009:

Deltakelse i arbeidsgruppe uu (universell utforming) med pilotkommunen Porsgrunn og Telemark fylkeskommune.

Arrangerte dagsseminaret "En sti for alle" i Drangedal 21.08.09; - om friluftsliv og universell utforming.

Kartlegging / fotografering av nærmeste turveier/-stier og uteområder på sykehjemmene i Telemark (Folkehelseprosjekt "aktiv omsorg")

Brev 07.08.09 til kommunene om "universell utforming og gode turveier", - et forsøk på å lage en eksempeloversikt over anlegg i kommunene

Økonomisk støtte til bl.a. friluftstiltak med uu gjennom Folkehelseforum Telemark.

Høstkonferansen for sosial- og helsepersonell i Vrådal 29.-30.09. Innlegg om Helse i plan og universell utforming (Gran kommune)

Nevnt skriftlig og muntlig i mange sammenhenger

Interne tiltak:

Etter kartlegging av fysiske tiltak på statens hus 2008 er det montert automatisk døråpner i hovedinngangen. Kartlegginga var et samarbeid med FFO Telemark og Norges Handicapforbund Telemark.

FMTE undersøker muligheten for å installere teleslynge i spesielt aktuelle rom, for eksempel ett av møterommene. Hørselsfremmende tiltak i resepsjonen kan være aktuelt.

Arbeid med handlingsplan "universell utforming" for fylkesmannen er påbegynt.

Resultatområde 48 Likestilling

Fylkesmannen har gjennomført veiledning av kommunene i forkant av kommunevalget. Det er brukt betydelige ressurser til veiledning og konkrete problemavklaringer høsten 2009 i forbindelse med de nye kommunestyrenes valg av nemnder og utvalg.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.

Resultatområde 42	72	72	0
Resultatområde 44	2	2	0
Resultatområde 45	134	134	0
45.1 Tilsyn med ba	70	0	0
Resultatområde 46 og 48	4	4	0
Sum:	212	0	212

Justis- og politidepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

51.2 Vergemålsloven

Fylkesmannen behandlet 2 saker om lån av umyndiges midler i 2009.

Fylkesmannen behandlet 1 klage på vedtak fattet av overformynderiet i 2009.

Vi får ikke inn hjelpevergeregnskap til desisjon. Det blir tatt stikkprøver av de overformynderiregnskap som kommer inn. Desisjon av overformynderiregnskapene er ien lavt prioritert oppgave hos Fylkesmannen i Telemark.

Fylkesmannen hadde tilsyn med 4 overformynderier i 2009. Tema for tilsynet var ulike sider ved hjelpevergeordningen.

Fylkesmannen arrangerte sammen med kurskomiteen kurs for hjelpeverger i Telemark på forsommeren 2009. Kurset ble holdt i henholdsvis Nedre og Øvre Telemark med god oppslutning.

Også i 2009 ser vi at det er en ny gruppe unge personer med kaos i økonomien som har fått hjelpeverge.
Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMTE	3	4
Sum	3	4

51.3 Forlikrådene

Ingen krav til rapportering.

51.4 Tilsynsråd for fengslene

Fylkesmannen har oppnevnt et medlem og et varamedlem som lokale representanter til tilsynsrådet. Det ble vanskelig å få noen til å påta seg oppgaven som leder for rådet, men etter kommunikasjon med justisdepartementet endte det med at Fylkesmannen i Buskerud påtok seg oppgaven med å engasjere leder til rådet.

51.7 Kommunale politivedtekter

Ingen saker til behandling i 2009.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

I 2009 utbetalte Fylkesmannen 5,2 millioner kroner under ordningen med fritt rettsråd. Det ble registrert 871 nye saker. Vi mottok 18 søknader om fri sakførsel. Saksbehandlingstiden for søknader har vært 3 - 4 uker.

Hovedtyngden av sakene gjelder familierettsområdet. I 2009 har det vært en betydelig økning av fritt rettsråd i utlendingssaker.

Vi har hvert kvartal sendt rapporter/statistikk for fritt rettsråd til Statens sivilrettsforvaltning. Statistikk over antall elektroniske oversendelser er sendt Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

52.3 Navneloven

Ingen rapportering

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnsikkerhet

53.1 Oversikt over regionale samfunnsikkerhetsutfordringer

Fylkesmannen har deltatt på seminar og arrangert temadag for kommunene for å være oppdatert på ny planlov. Det spilles inn til alle aktuelle kommuneplaner hensynet til samfunnsikkerhet og klimaendringer. Kraftforsyning som er et tema i Fylkes-ROS'en, var et av årets tema på møte med Fylkesberedskapsrådet. Forhold rundt industrien er sentrale tema i Katastofebereidskapsrådet, samarbeidsorgan i Grenland.

53.2 Risiko- og sårbarhetsanalyser

Fylkes-ROS for Telemark er fra 2007. Den bygger på aktuelle hendelser i de kommunale ROS-analysene og temaene er klarert i Fylkesberedskapsrådet. Tiltakskort/"Hvem gjør hva" er utarbeidet for de mest aktuelle hendelsene eks. flom. Temaet skogbrann er under utarbeidelse.

53.3 Arealplanlegging

Innspill til arealplaner er et hovedområde. Vi deltar i planforum og seminar for å formidle og få kunnskap om samfunnsikkerhet. Det er reist 3 innsigelser. Antalle er laft. Etter mange års fokus på samfunnsikkerhet i plansammenheng, tas dette område på alvor i våre kommuner. En del fareområder er kartlagt samt at kommunene følger opp med ROS-analyser i ikke kartlagte områder. Det er god kontakt med NVE. Vi bruker aktivt GIS ved høring av planer. Beredskap har ikke vært involvert i konsesjonssaker etter energi- og vassdrags- lovgivningen.

53.4 Veiledning og systematisk gjennomgang og vurdering av kommunene

Et annet hovedområde er veiledning og oppfølging av kommunene. Vi deltar i Beredskapsnettverket Grenland (interkommunalt samarbeid). Det er arrangert seminar hvor målgruppen er beredskapskoordinatorene i kommunene. Skien/ Porsgrunn er med i Fremtidens byer som arrangerte klimatilpasning- seminar hvor beredskap deltok.

6 kommuner har hatt "tilsyn" som er i f.t. vår 3 års syklus.

På bakgrunn av senentale elementer i kommunenes beredskapsarbeid utarbeides det en rangering av kommunene, "Beredskapstrappen". Den tas inn i FM Tilstandsrapport. Dette er en spire for kommunene til å yte litt ekstra på dette fagområde.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsplaner innen samfunnssikkerhet

Kommunale krise- og informasjonsplaner tas opp v/tilsyn og øvelser. Disse kunne i større grad ha grunnlag i ROS-analyser. FM mener imidlertid at kommunene nå har en god grunnberedskap og således kan takle ulike scenarier. Samordning av regionale planer tar utgangspunkt i Fylkesberedskapsrådet (FBR)/atomberedskapsutvalget. Vi er "ajour" SBS, unntak tiltak vedr. helse/sosial. Dette skyldes bemanningsproblemer på sosial- og helseavd. og innstats pandemi. Kraft tema møte i FBR. Siste dambruddsbølgekart er overlevert. Oppfølging i f.t. beredskapsetater er ikke et prioritert område. Seminar kommunene bla. tema atomplaner. Har vært kontakt fylkeskommunen (FK)vedr. sivil transportberedskap. FK er ikke aktiv her.

54.2 Kommuneøvelser

5 av 6 øvelser gjennomført i f.t. egen 3-årssyklus. Årsak til "avvik" var problemer i kommunens ledergruppe som førte til total utskifting over noe tid. Men Fylkesmannen har øvet alle kommunene i løpet av de siste fire årene.

Hovedfokus på øvelsene planverk og stabsarbeid. Scenariene bygger på ROS-analyser og annen informasjon vi har om kommunen. På de fleste øvelsene deltar Sivilforsvaret og noen grad HV.

Gjennomført varslingsøvelse vår og høst.

54.3 Regional samordning – øvelse

FM krisestab øvet som ledd i øvelse "Tyr" som ble avholdt i Grenland, Skien/Porsgrunn var involvert.

Vi har også deltatt på seminar/i øvelsen kraft-tele-veg i samarbeid med NVE. Her deltok et utvalg av medlemmene i krisestaben.

54.4 Havneberedskap – øvelse

Uaktuelt

54.5 Samarbeid med Forsvaret – øvelse

HV 03 er i stor grad obsertavører på våre kommuneøvelser. Pga ressursituasjonen i Forsvaret kan de ikke være så aktive som tidligere i f.t. aktuelle aktiviteter eks. møter med kommunen.

FM deltar i sivil-militært kontaktmøte. FM var også til stede på avslutning av øvelsen HV hadde på Skien lufthavn Geiteryggen

54.6 Regional samordning

Telemark har langt på veg felles fylkesberedskapsråd (FBR)/ atomberedskapsutvalg. Det er gjennomført ett møte samt at DSB arrangerte øvelse Pandemi (mai). Røde Kors er medlem av FBR. På tilsyn/øvelser i kommunene settes det fokus på kommunalt beredskapsråd og deltakelse/samarbeid med frivillige organisasjoner. Fritaksordningen følges opp.

Skogbrann innkl. oppfølging av overvåking fra småfly følges primært opp av landbruksavdelingen. Landbruksavdelingen har deltatt på øvelse skogbrann og er aktive vedr. kartinformasjon.

54.8 Felles digitalt nødnett

se 76.5

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

I forkant av øvelse "Tyr" fikk krisestaben opplæring bla. ny gjennomgang av kriseplan og rapporteringsrutiner.

Kopi av plan for sambandstjenesten er sendt DSB/NSM

55.2 Krisehåndtering

Øvelse "Tyr" hadde som et mål samordning/samhandling. Dette kunne ha kommet bedre frem i øvelsen.

I f.m. hendelsen Full City var beredskap involvert i startfasen, fulgte opp kommunen som bla tok seg av de evakuerte. Under pandemien har det vært godt kommunikasjon med sosial- og helseavdelingen.

55.3 Evaluering

Ingen rapportering

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 51	16		16	0
51.2 Vergemålslove			0	0
Resultatområde 52	82		82	0
52.1 Fri rettshjel			0	0
Resultatområde 53	69		69	0
Resultatområde 54	48		48	0
Resultatområde 55	8		8	0
Sum:	223	0	223	0

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

Omstilling og fornying i kommunene og res.område 65, interkommunalt samarbeid, blir sett i sammenheng. Som beskrevet nedenfor, bruker fylkesmannen skjønnsmidler til fornying og omstilling som et viktig insitament for interkommunalt samarbeid.

Fylkesmannen gjennomfører møter med regionrådene, kommunekonferanser knyttet til kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, med sikte på formidling av statlig politikk. I tillegg gjennomføres en årlig konferanse hvor fokus settes på status for kommunal effektivitet og tjenesteproduksjon på sentrale politikkområder.

Fylkesmannen dokumenterer tjeneste- og effektivitetsnivået i kommunene i en årlig Tilstandsrapport.

61.1 Kommunerettet samordning

Fylkesmannen har etablert formelt samarbeid med KS for avklaring og samordning av statlig aktivitet overfor kommunesektoren.

Det er etablert interne rutiner som sikrer en helhetlig vurdering i forkant av sektorvise utspill overfor kommunene. Dette er opplegg som fylkesmannen tar sikte på å forbedre og videreutvikle. Arbeidet ses i sammenheng med samordningsansvaret etter kommuneloven kap. 10A.

Fylkesmannens samordnende aktivitet overfor kommunesektoren er basert på dialog. Kommunedialogen er resultat av et mangeårig utviklingsarbeid, og fylkesmannen legger her særlig vekt på forholdet mellom statlig politikk og kommunerettet aktivitet på den ene siden, og utvikling og styrking av det lokale handlingsrommet på den andre siden.

61.2 Omstilling og fornying i kommunene

Det har vært tilrettelagt for utvikling og omstillingsarbeid i kommunene.

Dette er gjennomført ved bruk av skjønnsmidler i fire samarbeidsregioner.

I likhet med tidligere år ble det i 2009 holdt tilbake 7 mill. kr. som ble fordelt til dette formålet. (Se punkt 62.2.)

Det holdes to kontaktmøter i året med ledere av samarbeidsregionene og fylkesmannen i forbindelse med rapportering og oppfølging av prosjektene.

Det legges vekt på å få til erfaringsutveksling om effektiv ressursbruk og kvalitetsutvikling.

Det vil bli gjennomført en evaluering om fornyingsprosjektene i regionene hvorvidt de blir brukt i tråd med intensjonen.

1. Grenlandssamarbeidet

Porsgrunn, Skien Siljan, Bamble, Kragerø og Drangedal.

Samarbeid om fornyelse og utvikling – felles IKT-satsing i Grenland

Felles portal- og publiseringsløsning for grenlandskommunene

Samspillprosjektet

Interkommunalt geodatasamarbeid i Grenland

Klimakutt i Grenland

Utredning om samordning og styring av felles eierskap til kommunale bedrifter og selskaper

Gjennomgang av Vekst i Grenland AS

Helse – samarbeid mellom kommune og Sykehuset Telemark HF

2. Kongsbergregionen

Fra Telemark: Notodden, Hjartdal og Tinn.

Regionalt program for skoleutvikling

Plan- og byggesak 2010 – Hjartdal

Plan og byggesak 2010 – Notodden

Bærekraftig hytteutvikling

IKT-utviklingsprogram

3. Midt-Telemark rådet.

Nome, Bø og Sauherad.

Førebyggjande folkehelse

Aktiv – tiltak retta mot sjukemeldte arbeidstakarar i kommunane.

Midt-Telemark helsekommune

Midt-Telemark klimaplan

Kompetansehevingstiltak

Midt-Telemark e-kommune 2012

På trygg grunn

4. Vest-Telemarkrådet

Vest-Telemark Tinget. Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje.

Dataflyt og betre arbeidsprosessar.

Digitalisering av reguleringsplanar. (DRK i Vest-Telemark).

Kvalitetskommuneprogrammet

Kommunal tenesteutvikling i det digitale samfunn (lokal gjennomføring).

Forprosjekt universell utforming, kommunale heimesider

Forprosjekt web-tilgong politiske møte

61.3 Samordning av statlig tilsyn

Embetets tilsynsområder, inkludert helsetilsynet, er samordnet i en tilsynskalender som sikrer effektiv gjennomføring av tilsyn, og hindrer unødig dobbelbelastning i kommunene.

Øvrige regionale statlige tilsynsetater er informert av fylkesmannen om nødvendige samordningsrutiner etter kommuneloven kap.10A. Det er etablert et opplegg for varsel og samordning av tilsyn, samt rutiner for melding til fylkesmannen om vesentlige tiltak fra tilsynsmyndighetene overfor kommuner. Fylkesmannen savner imidlertid oppslutning fra tilsynsetatene. Det blir jobbet videre med dette i 2010

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

Se 62.1 og 62.2

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Bø kommune er eneste ROBEK kommune i Telemark 2009. Fylkesmannen har gjennomført lovlighetskontroll og godkjent budsjettet for 2009.

Det er behandlet og godkjent 5 garantisaker om kommunale garantier for lån over kr 500 000.

Alle årsbudsjettene for kommunene i Telemark er gjennomgått for 2009 med interne kommentarer. Skriftelig tilbakemelding er sendt Porsgrunn, Bamble, Notodden, Sauherad, Kragerø, Tinn og Nome.

62.2 Økonomiforvaltning – veiledning

Fylkesmannen har i samarbeid med Telemarksforskning informert og veiledet kommunene, vi har hatt samlinger i forbindelse med kommuneprosposisjonen og statsbudsjettet.

Fylkesmannen har formidlet ulik informasjon til kommunene både som elektornisk post og statestikk og informasjon for nedlasting på våre hjemmeside på internett.

Kommuner med økonomisk ubalanse har fått særskilt oppfølging gjennom tett kontakt og besøk.

Finansforvaltningen følges opp etter gjennomgang av regnskapene.

I samarbeid med Telemarksforskning har vilaget et eget nøkkeltallhefte for kommunene i Telemark. I vår dialog med kommunene bruker vi nøkkeltallhefte og Kostradata.

Vi har som tidligere holdt igjen 7,0 mill.kr. til finansiering av kommunenes utviklings og moderniseringsprosjekter. Dette er midler som vil bli fordelt på kommunene gjennom samarbeidende regioner.

Fylkesmannen har erfaring for at regionrådenes prioritering har vært sammenfallende med midlenes moderniseringsformål. Det er imidlertid ønskelig med større grad av sikkerhet for at deler av midlene brukes til prosjekter som er mer sentralt anlagt i forhold til statlig politikk. Etter drøftinger internt og med regionkoordinatorene, har vi for 2010 holdt tilbake 0,4 mill.kr. til bruk til et evalueringsprosjekt.

Fylkesmannens fordeling for 2009 har klar ROBEKprofil i den forstand at noen kommuner sannsynligvis unngår innmelding på bakgrunn av denne tildelingen.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valg

På kommunalrettens område blir det brukt betydelige ressurser på løpende, daglig veiledning. Dette skjer i hovedsak ved telefon og epost, i tillegg til foredragsvirksomhet. Som det framgår av rapporteringen under res.område 63.1, har vi ikke hatt formelle lovlighetsklager knyttet direkte til habilitet eller spørsmål om åpne dører. Disse to områdene er imidlertid blant de hyppigste emnene i den løpende veiledningen.

63.1 Kommunalrett

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMTE	4	4		1		1	0	0

Sum	4	4	0	1	0	1		
-----	---	---	---	---	---	---	--	--

63.2 Valg

Det er brukt mye tid på løpende veiledning gjennom året fram mot valget. Det vesentligste av veiledningen har foregått muntlig ved telefonhenvendelser.

I samarbeid med fylkeskommunen gjennomførte vi en dagsamling for kommunene i forkant av valget. Samtlige kommuner var til stede. Valgloven og praktisk opplegg for gjennomføring av valg ble gjennomgått.

Resultatområde 64 Forvaltningsloven og offentleglova i forhold til kommunesektoren

Ved siden av kommunalrettslige spørsmål er forvaltningslov og offentlighetslov de rettsområdene som legger beslag på mest tid. Fylkesmannen driver her utstrakt veiledning og opplæring. Det er fylkesmannens inntrykk at behovet er meget stort.

Fylkesmannen har hatt foredragsvirksomhet i en rekke kommuner vedr. ny offentlighetslov.

Vi har ikke hatt klager på enkeltvedtak i kommunestyrer. Vi har hatt en klage på avslag om partsinnsyn i en anbudssak.

Vi har hatt en rekke klager på avslag om innsyn etter offentlighetsloven. Det er en økning i antall saker på dette området.

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

Se innledningen under res.område 61.

65.1 Kommuneinndeling

Det har vært 1 sak om endring av grensen mellom to kommuner. Det lå søknad fra privat part til grunn, og saken førte ikke fram.

65.2 Interkommunalt samarbeid

Fylkesmannen har valgt bruk av skjønnsmidler til fornying og modernisering som sitt viktigste verktøy vedr. interkommunalt samarbeid. Det fordeles hvert år 7,0 mill.kr. på 4 kommunale samarbeidsregioner. Regionrådene foretar selv prioritering av midlene i egen region. Effekten av denne strategien er nå under evaluering. Resultatet av evalueringen vil være med i beslutningsgrunnlaget når fylkesmannen skal vurdere framtidige strategier for arbeidet med interkommunalt samarbeid.

Resultatområde 66. Bolig- og bygningsrett

Vi er av den oppfatning at vår behandling av klagesaker fungerer godt i tråd med forvaltningsloven og alminnelige rettsikkerhetsregler. Vi behandlet 180 saker i 2009. Av disse sakene er 64 omfjort til fordel for klager. Det er behandlet 42 saker som settefylkesmann. Av disse er 35 omgjort til fordel for klager. Dette er for det meste dispensasjonssaker i strandsonen i Aust Agder der Fylkesmannen finner at tiltaket er i strid med nasjonal strandsonopolitikk og klager på det kommunale vedtaket.

Rent generelt ha vi problemer med å holde forventet saksbehandlingstid på 3 måneder. Vi har meget høyt fokus på saksbehandlingstiden og har over tid gjennomført tiltak for å redusere den. Siste år har vil ligget på 110 dager og i siste tertial noe over det. Vi er rent ressursmeddig ikke tilstrekkelig robuste, slik at f.eks lengre sykefravær ofte vil gi øket saksbehandlingstid. For å holde saksbehandlingstiden nede benytter vi blant annet i liten grad befaring som en måte å opplyse saken på. Vi mener vi gjennom gode skisser, kart, foto, skråfoto og ortofoto får

tilstrekkelig kunnskap om forholdene på plassen. Likevel blir vi møtt med kommentarer fra både Sivilombudsmannen og kommunepolitikere som går i retning av at vi burde dra på befaring.

66.1 Byggesaker

Vi har behandlet 180 klagesaker i 2009. Saksbehandlingstiden siste teritjal var 110 dager. dette skydes i alt vestenlig grad mye sykefravær mot slutten av året.

Det er behandlet en sakte med krav til dekning av sakskostnader. Etter en omgjøring av eget vedtak ble sakskostnadene dekke.

Departemente har vært stevenet i en sak der vi har bistått i forberedelsene og i tingretten. Staten fikk medhold.

Det er plansiden som i alt vesentlig har drevet utstrakt veiledning knyttet til ny plan- og bygningslov. Vår veildening vil først intensiveres på dette området i 2010. Ellers gjennomføres det ordinær veiledning gjennom de saken vi behandler.

- Behandle klager og enkelte førsteinstansvedtak etter plan- og bygningsloven.
- Behandle krav om sakskostnader i slike saker etter forvaltningsloven.
- Bistå departementet i rettssaker, herunder utarbeide utkast til tilsva.
- Informere og veilede kommuner, private parter, næringslivet og eventuelt andre brukere.
- Bidra med formidling og veiledning i forbindelse med iverksetting av ny plan- og bygningslov.

66.2 Saker om ekspropriasjon

Det er ikke behandlet saker vedrørende ekspropriasjon og forhåndstiltredelse etter oreigningsloven samt saker om ekspropriasjon etter plan- og bygningsloven i 2009.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Det er ikke behandlet klager på seksjonering etter lovens § 10 i 2009.

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMTE	0	0	0	
Sum	0	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Det er ikke behandlet klager på kommunestyrets vedtak om å benytte seg av forkjøpsrett etter loven i 2009.

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMTE	0	0	0	
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde

FMTE Sum
1510 Fagdep. 1510 Fagdep.

Resultatområde 61, 63, 64 og 65	36		36	0
Resultatområde 62	53		53	0
Resultatområde 66.	226	0	226	0
Sum:	315	0	315	0

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 73 Levekår og sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester

Se egen rapportering til Staten Helsetilsyn

73.2 Arbeids- og velferdsforvaltningen og sosiale tjenester -formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Vi har tilbudt alle kommuner opplæring i de kommunale tjenestene som er obligatoriske i NAV. All opplæring har vært utformet med tanke på å kunne se tjenestene i sammenheng. Vi har derfor hatt dagskurs som tar for seg både økonomisk stønad, råd og veiledning/økonomisk rådgivning og midlertidig botilbud. Formidlingstiltak og kompetanseutvikling innenfor Kvalifiseringsprogrammet har vi gjennomført for seg, men med fokus på viktigheten av å benytte de øvrige kommunale tjenestene som en del av programmet (i tillegg til de statlige tjenestene).

Fylkesmannen har hatt jevnlige møter med NAV-fylke gjennom "Samordningsforum". Tema for møtene har blant annet vært status for etableringer og føringer/beslutninger i NAV-reformen. Dette samarbeidet har vært med på å gi oss en oversikt over behovet for informasjonsvirksomhet ut mot kommunene. Status for NAV har blant annet vært tema på Fylkesmannens møte med rådmennene, NAV-ledersamlinger, andre møter med NAV-ledere, nettverksamlinger, ved opplæring av ansatte og møter med andre kommunale tjenester som ikke inngår i NAV.

Seks kommuner i Vest-Telemark har videreført tidligere sosialfaglig nettverk som er startet av fylkesmannen. Nettverket omfatter nå all oppfølging av brukere i NAV. Alle NAV-kontor i Telemark deltar i oppfølgingsnettverk arrangert av NAV fylke der fylkesmannen deltar. Gjennom fylkesprosjektet for implementering av kvalifiseringsprogrammet har vi opprettet nettverk for veiledere som jobber med kvalifiseringsprogrammet.

I mai arrangerte vi dagskurs for alle etablerte NAV-kontor. Kurset ble avholdt to ganger, slik at flest mulig kunne delta. Formålet var å gi en innføring i de obligatoriske kommunale tjenestene i NAV.

Etter forespørsel fra NAV-kontorene i Drangedal, Kragerø og Bamble, gjennomførte vi i september dagskurs i sosialtjenesteloven med fokus på økonomisk stønad, råd og veiledning samt midlertidig botilbud. I oktober/november gjennomførte vi tilsvarende opplæring for NAV-Skien. I tillegg har vi på forespørsel hatt mindre opplæring for enkelte NAV-kontor.

Vi har deltatt på NAV-fylke sine innføringsseminarer/dialogkonferanser for nyetablerte NAV-kontor der vi har gitt en innføring i de obligatoriske kommunale sosiale tjenestene i NAV. Vi har i tillegg gjennomført opplæring for nyansatte i NAV gjennom å delta på NAV fylke sine kurs for nyansatte.

Alle de nevnte opplæringstiltakene ut mot NAV-kontorene har vært samordnet og koordinert med NAV-fylke. Vi har hatt faste møter med opplæringsansvarlig ved NAV-fylke for å planlegge felles tiltak og samordne øvrige tiltak.

Vi har regelmessige møter med NAV fylke og KS gjennom Samordningsforum. Faste medlemmer her er underdirektør i NAV Telemark, NAV-ansvarlig rådgiver i KS og underdirektør i sosial- og helseavdelingen hos fylkesmannen. Underdirektørene i NAV Telemark og i sosial- og helseavdelingen utgjør også styringsgruppen for kvalifiseringsprogrammet. Koordinator for kvalifiseringsprogrammet fra NAV Telemark og rådgiver fra fylkesmannen, som utgjør fylkesprosjektet for implementering av kvalifiseringsprogrammet, deltar også i

Samordningsforum. Likeverdig samarbeidsarena på direktørnivå har hatt egne møter.

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Vi viser til tertialrapporteringene, sendt Arbeids- og velferdsdirektoratet. Rapporteringene er utarbeidet i samarbeid med NAV fylke.

73.4 Økonomisk rådgivning

Fylkesmannen har gjennomført basiskurs i økonomisk rådgivning ansatte i NAV og andre kommunalt ansatte. Mellom 50 - 55 personer deltok.

<http://fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=5696&amid=2856356>

Fylkesmannen har også hatt opplæring av alle NAV kontorene, og hvor økonomisk rådgivning har vært et av temaene.

4 Telemarskommuner deltar i gjeldsrådet Telemark / Vestfold. Fylkesmannen i Telemark deltar og er teknisk arrangør når disse legges til Telemark. I 2009 har ingen møter vært lagt til Telemark. Utover dette er det ikke etablerte spesielle nettverk for økonomisk rådgivere. Det er imidlertid etablert oppfølgingsnettverk i Vest - Telemark (kommuner) og hvor økonomisk rådgivning kan være tema.

Fylkesmannen har jevnlig sendt ut aktuelt fagstoff etc til økonomiske rådgivere.

Når det gjelder interkommunalt samarbeid, så er det etablert interkommunal økonomisk rådgiver i Vest - Telemark (5 kommuner).

I kontakt med NAV ledere har også nødvendigheten av økonomisk rådgivning blitt tatt opp.

73.5 Boligsosialt arbeid

Fylkesmannen har sammen med Diakonhjemmet høyskole gjennomført trinn 1 i utviklingsprosjektet "Metodisk boligsosialt arbeid i Telemark". Det har deltatt 20 boveiledere / miljøarbeidere / miljøterapeuter fra kommunene Skien, Porsgrunn, Seljord og Notodden.

Opplæring av alle NAV kontorer, og hvor boligsosialt arbeid har vært et av temaene.

Sammen med rusrådgiver besøkt tilskuddskommune. Videre deltatt sammen med rusrådgiver på fagdag i Vest Telemark i forbindelse med søknad om tilskudd til boligsosialt arbeid, rus og barnefattigdom.

Gjennomført tilsyn i 3 kommuner, tjenestetilbudet til rusmiddelavhengige etter sosialtjenesteloven kap 4, og hvor midlertidig husvære har vært 1 av temaene.

Deltar i Bynettverk sammen med Husbanken, og hvor kommunene Skien og Porsgrunn også deltar.

Resultatområde 78 Innvandring og integrering

78.1 Statsborgersaker

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMTE	1	21
Sum	1	

78.2 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannen har vært i kontakt med Husbanken og som opplyser at omlag 60 % av tilskuddet til utleieboliger går til flytningboliger. Husbanken var godt fornøyd med dette.

78.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har behandlet 4 klager etter introduksjonsloven i 2009. 2 av sakene gjaldt klage på stans av introduksjonsordningen. 1 sak gjaldt klage på at introduksjonsordningen ikke ble forlenget utover lengstetiden på to år. 1 klage gjaldt manglende utbetaling av introduksjonsstønad. I 3 av sakene ble kommunens vedtak stadfestet. 1 sak ble omgjort. Saken som ble omgjort gjaldt klage på stans av introduksjonsordningen.

78.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Tilskuddsforvaltning utføres i henhold til oppdrag.

Det er gjennomført tilsyn i 2 kommuner i forhold til Overgangsordningen. Fylkesmannen har kontrollert og godkjent undervisningstimer

Det er rapportert tall til IMDI 15.09. og 01.02. Fylkesmannen fører kontroll med kommunenes søknader og etterser at det søkes om tilskudd innenfor ordningen.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 73	85	79	85	79
73.3 Kvalifisering	10	45	0	0
Resultatområde 78	15		15	0
Resultatområde 79			0	0
Sum:	100	79	100	79

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

75.1 Habilitering og rehabilitering – nasjonal strategi

Fylkesmannen har innhentet opplysninger om kommunenes organisering av habiliterings- rehabiliteringstjenesten i kommunen, herunder hvor mange kommuner som har en koordinerende enhet. Innsamlede data er oversendt departementet.

Vi kan ikke kjent med at vi har fått noe oppdrag i forhold til synshemmede fra Helsedirektoratet og har derfor ikke gjennomført særskilte tiltak i forhold til synshemmede i 2009.

Det er ikke gjennomført særskilte tiltak i forhold til unge med kroniske sykdommer og funksjonsnedsettelse etter TAKT ble avsluttet. Det er derfor ikke gjennomført slike oppdrag i 2009.

75.2 Barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier

Fylkesmannen informerer om gode løsninger ved vår kontakt med aktuelle samarbeidspartnere. Det er ikke gått samlet henvendelse til kommunene om gode løsninger for familier med barn med nedsatt funksjonsevne i 2009.

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders og sykehjem

I Telemark var det en person under 50 år på sykehjem. Annet tilbud til denne personen er ikke aktuelt. Dette vises forøvrig til eget brev om området til helsedirektoratet.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten

Forum for psykisk helsearbeid i Telemark er etablert for mer enn 10 år siden etter initiativ fra KS. Forumet er en felles arena for det psykiske helsearbeid i kommunene og for spesialisert helsetjeneste innen psykiatri og barne- og ungdomspsykiatri. Fylkesmannen er representert i forumets styringsgruppe. Forumet har de siste år arrangert en fylkesdekkende konferanse om høsten. Årets konferanse hadde overskriften samhandlingsreformen med fokus på psykisk helsearbeid, det ble gitt eksempler på samhandlingsprosjekter, nasjonale kompetansesentre ble presentert (NAKU og NAPHA) og Veilederen om pårørende som ressurs (IS-1512) ble presentert og promontert. Ca. 70 deltakere, 14 kommuner var representert, spesialisthelsetjenesten bl.a. ved lederne ved de 3 DPS i fylket, NAV, bruker- og pårørendeorganisasjoner, og det var bl.a. innledere fra HOD og Helsedirektoratet.

Samhandlingsprosjekt mellom Porsgrunn og Vestmar DPS og Kragerø kommune har fått tilskudd fra Helsedirektoratet i 2009.

Samhandlingsprosjekt mellom DPS Notodden og Seljord og Notodden kommune har fått tilskudd fra Helsedirektoratet for 2009 (Notodden –modellen).

Skien kommune og Psykiatrisk klinikk har etablert ACT-team, med økonomisk støtte fra Helsedirektoratet for 2009.

På Fylkesmannens høstkonferanse for helse- sosial og barnevernspersonell hadde bla følgende tema:

- "Samhandling mellom sykehus og kommune – fra ord til samhandling" v. samhandlingssjef Geir Magnussen, Sykehuset Telemark HF.
- "Modell for interkommunalt arbeid i Midt-Telemark" v. prosjektleder Jørund Verpe, Nome, Sauherad og Bø kommuner
- "Samspillkommune – elektronisk samhandling i helse- og omsorgstjenesten" v. prosjektleder Ulf Rønneberg, Samspillprosjektet i Grenland og Midt-Telemark.

Fylkesmannen er ellers orientert om pågående og eksisterende samhandlingsprosjekter mellom Sykehuset Telemark og kommunene, bl.a. Midt-Telemark Helsekommune. og et forsøksprosjekt mellom Skien og Porsgrunn kommuner og Sykehuset Telemark om et "1.5 linjes" botilbud for pasienter med alvorlig psykisk lidelse.

Fylkesmannen har også vært representert på samhandlingsmøter mellom sykehuset og kommunene, bl.a. i forbindelse med pandemihåndtering, planlegging av legevaktsamarbeid og annet. Fylkesmannen og Helsetilsynet i Telemark har også fulgt opp dette i samarbeids-/kontaktmøter med sykehusledelsen, som arrangeres 1-2 ganger årlig.

76.2 Individuell plan

Systemansvar for individuell plan (IP) er ikke like godt definert i alle kommuner. IP for barn og unge er i større grad samlet, med en virksomhet som ansvarshavende. IP for voksne er, i mange kommuner, fordelt på ulike aktører. Fylkesmannen har fokus på IP ved sin kontakt med aktuelle kommunale instanser.

Fylkesmannen har ikke sikre data på om prosedyrer for arbeidet med individuell plan er være forankret i kommunenes kvalitetssystem

Det vises for øvrig til særskilt rapportering pr. 1. juli 2009.

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Fylkesmannen i Telemark har gitt råd og veiledning om kvalitetsarbeid, kvalitetsstrategien (IS 1162), praksisfeltets anbefalinger (IS1502) og "Hvordan holde orden i eget hus " (IS1183) i en rekke møter, samlinger og konferanser med helse- og sosialtjenesten. Vi har delt ut flere hundre eksemplarer av nevnte veiledere i relevante fora.

I tillegg har vi hatt 2 undervisningsdager for sykepleierstudenter i Høgskolen i Telemark hvor bla kvalitetsforbedring har vært tema.

Vi gjennomførte en større konferanse med ca 100 deltakere med tema "Nye utfordringer og ny teknologi i helse- og omsorgstjenesten". Her hadde vi kvalitetsforbedring som tema med fokus på kvalitetsstrategien og anbefalingene fra praksisfeltet. Vi har også fokus på kvalitetsforbedring og kvalitetsstrategien i oppfølging av tilsyn i helse- og sosialtjenesten.

Vi arrangerte kvalitetskonferanse sammen med Fylkesmannen i Buskerud oktober 2009. Det var fokus på kvalitet i alle nivåer i organisasjonen - den enkelte medarbeiders ansvar og ledelse/ systemnivå. Ca 80 deltakere fra begge fylker var tilstede. Mange av disse var ledere fra kommunenes helse - og sosialtjeneste.

For å stimulere til systematisk kvalitetsforbedring i tjenestene, ga Fylkesmannen ut to kvalitetspriser i 2009:

- **Praksiskonsulentordningen (PKO)** i Sykehuset Telemark HF. PKO er et nettverk av almenpraktiserende leger som fremmer samarbeid mellom sykehuset, fastlegene og den kommunale pleie- og omsorgstjenete til beste for pasientene.
- **Intravenøs behandling i sykehjem - samhandling med spesialisthelsetjenesten.** Prosjektet er et samarbeid mellom Sykehuset Telemark HF og tre kommuner

Det er ikke opprettet læringsnettverk i Telemark. Vi har hatt fokus på kvalitetsforbedring i vår løpende kontakt med helse- og sosialtjenesten i Telemark. Vi har gjort kjent at tjenesten kan få råd og bistand fra oss etter forespørsel, så langt våre ressurser rekker.

FMTE har også hatt fokus på "veileder for implementering av internkontroll" i tilsynssammenheng og i vår øvrige kontakt med sosial og helsetjenesten i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. Det er tilsammen delt ut flere hundre eksemplar av veilederen "Hvordan holde orden i eget hus" IS1183".

76.5 Felles digitalt nødnett

Fylkesmannen har holdt seg orientert om planlegging og utbygging av nødnettet, dels via kontakter med Helsedirektoratet og dels via fylkeslegens deltagelse i Lokal Redningsentral (LRS).Fylkesmannen har orientert om dette videre til kommunene.

Senest sendte fylkesmannen melding til kommunene om at bruken av Nødnettet i første utbyggingsfase starter i 2010, og at det startes prøvedrift i Østfold i februar. Helsedirektoratets planer for videre innføring med planlagte tiltak utover året ble samtidig sendt over til kommunene (vidersending av e-mail som vi mottok den 2. februar fra Grete Simensen i Helsedirektoratet).

Resultatområde 77 Andre oppdrag

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Det vises til rapportering til justisdepartementet, resultatområdene 53, 54 og 56, spesilet resultatområde 54.1.

For øvrig har ansatte fra avdelingen deltatt på aktuelle øvelser embetets beredskapsavdeling har avholdt.

Det vises også til resultatområde 83.6, der oppfølging av arbeidet med pandemi og pandemiplaner beskrives nærmere.

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMTE	10	1
Sum	10	

77.3 Særfradrag

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMTE	52	69
Sum	52	

77.4 Førerkortsaker

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMTE	997	20
Sum	997	

77.5 Pasientjournaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMTE	1
Sum	1

77.6 Rett til trygderefusjon

Ingen rapportering.

77.7 Helse- og omsorgsmelding (tidligere Helse og sosialmelding)

Fylkesmannens sosial- og helseavdeling sammen med Helsetilsynet i Telemark er i gang med å utarbeide Helse-

og omsorgsmelding.

Denne meldingen vil ta for seg alle sider av avdelingens drift; sosialsaker, helsesaker, barnevern og familie- og forvaltningsaker. En egen redaksjonskomité arbeider med meldingen, i samarbeid med avdelingsledelsen og fylkesmannen. Meldingen vil være ferdig primo mars 2010.

77.8 Rettssikkerhet ved ytelse av helsehjelp med hjemmel i Pasientrettighetsloven kap. 4A

Vi gjennomført høsten 2008 omfattende opplæring i pasientrettighetsloven kapittel 4A for samtlige kommuner i Telemark, spesialisthelsetjenesten og den offentlige tannhelsetjenesten i Telemark. Vi valgte derfor i 2009 å fokusere mer enkeltvis i det videre arbeidet med å implementere kapittel 4A. Dette har vi gjort ved følgende aktiviteter:

3 timers undervisning i 6 bolker av ansatte ved St.Hansåsen sykehjem i Porsgrunn, undervisningssykehjemmet. November 2009.

Heldagsundervisning for alle ansatte ved Bø sjukeheim i mai 2009.

Kapittel 4A har vært tema på dialogmøter vi har hatt med alle kommuner i Telemark med fokus på hva kommunene har gjort for å implementere regelverket, og hvor mange vedtak den enkelte kommune har tatt. Kapittel 4A var på tilsvarende måte tema på kontaktmøte med Sykehuset Telemark HF høsten 2009.

I april 2009 arrangerte vi et legemøte for allmennleger i Telemark, hvor deler av temaet var kapittel 4A. Kapittel 4A var også tema på vår konferanse for helse- og sosialpersonell høsten 2009. Ved undervisning for sykepleiestudenter på Høyskolen i Telemark, med hovedtema om helsetilsynets rolle og oppgaver, har det vært satt av tid til å gjennomgå kapittel 4A.

Vi var medarrangør for konferansen om kap 4A der Nasjonalt kompetansesenter om utviklingshemming sto for det faglige innholdet.

Pasientrettighetsloven kap 4A har også vært tema på dialogmøter med kommunene høsten 2009.

Vi har ikke fått kopi av noen vedtak fra Sykehuset Telemark HF. Vi har derfor spesielt fokus på dette området ved gjennomgang av meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3. Saken er tatt opp med sykehusledelsen.

I august 2009 deltok vi på et erfaringsmøte med relevante personer fra alle sykehjem i Skien kommune.

VI har leid inn en person fra kommunal virksomhet i 20 % stilling som behandler vedtakene etter kapittel 4A. Vi ser at dette vil gi viktig kompetanseoverføring tilbake til kommunen.

Vi har i 2009 brukt mye tid på råd og veiledning om kap 4A pr telefon. Det er mange som ringer oss og ber om råd i konkrete saker. Vi har også i utstrakt grad gitt tilbakemelding på vedtak med veiledning pr telefon, i tillegg til skriftlig tilbakemelding.

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Verktøyet KommuneHelseprofiler er anbefalt i flere sammenhenger for kommunene. I 2009 blei det gjennomført ett dagskurs, vesentlig for kommuneansatte. Fylkesmannen var medarrangør til kurset som en partner i Folkehelseforum Telemark. Det er ikke laget en egen plan for slik kompetanseheving.

Folkehelseforum Telemark har imidlertid laget en egen tilstandsrapport kalt "Telemarkshelsa", som beskriver helsestatus og gir oversikt over forhold som er relevante for folkehelsa. Denne er godt kjent i fylket og brukes bl.a. som referanse i offentlig planlegging.

Å gjennomgå og vurdere kommunale planer er svært tidkrevende. Folkehelserådgiver har i 2009 prioritert gjennomføringen av tiltak i Folkehelseprogram for Telemark, i nært partnerskap med bl.a. fylkeskommunen. Men selv uten at sosial- og helseavdelingen/ folkehelserådgiver er med på vurdering av kommunale planer, vil mange

folkehelse relaterte tema bli kommentert av andre saksbehandlere. Det kan være tema som barn og unge, fysisk aktivitet, universell utforming m.fl.

I regionalt partnerskap for folkehelse har fylkesmannen delt sekretariatet med fylkeskommunen. Det har vært mye fokus på helsefremmende barnehager og skoler, aktivitet for seniorer, etablering av lavterskeltilbud (friskliv) og evaluering av Folkehelseprogram for Telemark 2006-2009.

Status i det lokale folkehelsearbeidet: - Over halvparten av kommunene i Telemark (11) har partnerskapsavtale med Folkehelseforum Telemark. Hver av kommunene har folkehelsekoordinator i fra 20 til 100% stillinger. Selv om tre koordinatorene sluttet i 2009, er det mye god aktivitet. Det har vært dialog med kommunenes ledelse på regionmøter om fortsatt satsing, samtidig som framtidige rammevilkår har vært usikre. Partnerskapsstilskudd har vært og er svært viktig for kommunene. På fylkesnivå forberedes et nytt Folkehelseprogram for Telemark 2010-2013.

Folkehelsearbeid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMTE		
Sum	0	

83.2 Miljørettet helsevern

To klagesaker (støy) er behandlet etter lov om helsetjenesten i kommunene kap. 4a. Begge saker hadde lenger behandlingstid enn 8 uker pga. sakenes karakter og vår manglende saksbehandlerkapasitet.

Det er ikke gjort noen egne oppfølgingstiltak på grunnlag av IS-1633. Men vi har god dialog med de to interkommunale tjenestene for miljøretta helsevern i fylket, samt saksbehandler og rådmann i to andre kommuner.

Når det gjelder godkjenningsstatus for skolene har vi ikke foretatt oss noe i 2009, annet enn dialog med barnehage- og utdanningsavdelingen her om enkeltskoler.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet og tobakk

Alle 18 kommuner tilbyr ungdomsskoler/kombinerte barne- og ungdomsskoler gratis frukt og grønt. Med forbehold om at tallene stemmer tilbys frukt i 38 av 41 ungdomsskoler/ kombinerte barne- og ungdomsskoler. Dette gjelder desember 2009, mens signaler tyder på at noen ungdomsskoler fratrer ordningen vinteren 2010.

I Telemark er ca 55% av elevene i ungdomsskolen påmeldt i FRI. Vi har ingen kunnskap om hvordan de enkelte skolene praktisk benytter FRI-programmet, slik at vi vet ikke om klassene gjennomfører minst 3 leksjoner per trinn.

Fylkestinget i Telemark har vedtatt at alle fylkeskommunens videregående skoler har røykfri skolegård. Hvordan røyking praktiseres på Telemarks tre private videregående skoler vet vi ikke.

Barneskolene rapporterer til fylkesmannen (gsi) (til Utdanningsdirektøren) om de har minimum 60 minutter fysisk aktivitet daglig. Utdanningsdirektøren mener at det er endel feilføring, og har derfor et særskilt tilsyn gående på dette.

Av de 13 fylkeskommunalt eide videregående skolene er det minst 6 skoler som legger tilrette for daglig fysisk aktivitet.

23 av ialt 79 barneskoler har abonnementsordning for frukt og grønnsaker.

Det jobbes aktivt for at videregående skolars kantiner følger helsemyndighetenes retningslinjer. Fylkeskommunen har stort fokus på dette gjennom tiltaket "Helsefremmende skole". Skolene har ulike grader av sunnhet, og minst en videregående skole gjennomfører en bevisst streng linje på matutvalg.

Av 18 kommuner er det flere som har lavterskeltilbud knyttet til fysisk aktivitet, røykeslutt eller kostholdsveiledning. Men det er ingen som har organisert dette som fullverdige "frisklivssentraler", jfr Modum m.fl. Imidlertid har flere kommuner økt fokus på dette, og minst 2 har utviklingsprosjekter på gang (Skien, Vinje).

Fylkesmannen har formidlet Aktivitetshåndboka til en rekke sentrale personer i folkehelsenettverkene i Telemark.

Det har ikke vært egne kurs på dette, men Aktivitetshåndboka er vist og anbefalt i flere fagmiljøer, bl.a. for fysioterapeuter.

83.4 Forebygging av osteoporose og osteoporotiske brudd

Oppdrag inngår i 83.3.

83.5 Forebygging av uønsket svangerskap og abort

Vi har, etter søknad, gitt tilskuddsmidler til prosjekter knyttet opp mot forebygging av uønskede svangerskap og abort.

83.6 Smittevern

Sommeren og høsten 2009 var Fylkesmannen i utstrakt kontakt med kommunene om smittevernplaner, særlig i forbindelse med svineinfluensa-pandemien. I mai og juni gikk det ut beskjed til alle kommunene om at de måtte oppdatere sine smittevernplaner og sin pandemiberedskap. Fylkesmannen mottok deretter reviderte smittevernplaner og beredskapsplaner fra alle kommunene, og kommenterte disse i tilbakemeldinger til kommunene. Ut over høsten var det ukentlig rapportering fra alle kommunene til fylkesmannen om pandemihåndteringen i kommunene, og utstrakt rådgivning fra fylkesmannen til kommunenes representanter pr. telefon og brev. Det ble også holdt to møter med rådmenn og kommuneoverleger. Fylkeslegen var også med i samordnings/beredskap-gruppe på Sykehuset Telemark i forbindelse med pandemihåndteringen, og deltok på møter der. Det var omtrent ukentlig telefonkonferanse mellom fylkesmannens representanter og kommunenes folk ang pandemien og smittevern. Videre var det mye informasjonsvirksomhet fra fylkesmannens og fylkeslegens side til befolkningen gjennom media, både aviser og kringkasting og på annen måte.

Sosial- og helseavdelingen utarbeidet sammen med embetsledelsen en egen pandemiplan for hele fylkesmannsembetet, - en generell plan som skal kunne anvendes også ved andre typer av pandemi enn svineinfluensaen. Arbeidet med pandemien tok mye tid bort fra andre planlagte aktiviteter i 2009. Fortsatt er det på gang etterarbeid angående smittevern, og i telefonmøte med Helsedirektoratet 10. februar 2010 ble det klart at både direktoratet, fylkesmennene og kommunene nå skal i gang med evaluering av hele pandemihåndteringen.

Arbeidet med pandemien ga nyttige sidevirkninger når det gjelder smittevern og pandemihåndtering generelt.

Dessuten har fylkesmannen også behandlet et par mindre, lokale saker om smitte i kommunene.

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Fylkesmannen har arrangert møte for kommunale leger, bl.a. med tilbakemelding om Helsedirektoratets kartlegging av miljøretta helsevern, endringer i vaksinasjonsprogram, tverrkulturell kommunikasjon, regler om legeerklæringer, Kap. 4A i pasientrettighetsloven, smittevernarbeid og info om endringer i pasientombudsordningen.

Det har ikke vært henvendelser eller søknader om dispensasjon fra fastlegeordningen. I de største kommunene, Skien og Porsgrunn, har det i perioder vært begrensninger i ledig kapasitet på fastlegenes lister, og begge kommuner søkte mot slutten av 2009 om nye legehjemler, og fikk det etter behandling i Helsedirektoratet. (Porsgrunn innvilget 2 nye hjemler i des. 2009, Skien innvilget 1 ny hjemmel i jan. 2010.)

84.2 Turnustjeneste

Turnustjeneste for fysioterapeuter

De siste årene fram til og med 2008 har vi samarbeidet med fylkesmennene i Agder og Vestfold om samlinger for veiledere av turnusfysioterapeuter. Det har vært mindre behov for dette i 2009, slik at veiledersamling utsettes til

2010.

Når det gjelder antall praksisplasser for turnusfysioterapeuter er dette nokså stabilt.

Turnustjeneste for leger

Telemark hadde i 2009 19 praksisplasser for turnusleger i kommunehelsetjenesten. Første halvår var alle praksisplassene besatt, mens det i andre halvår var helt ledig praksisplass i to kommuner. I den første kommunen søkte og fikk kandidaten utsatt sin tjeneste pga. svangerskap. Dette blei imidlertid avklart rett før turnusstart i august og var uheldig for kommunen som da ikke fikk turnuslege. Den andre ledig plassen blei besatt da vi fikk ytterligere en kandidat tildelt fra SAFH. I tillegg var det to andre kandidater som avtjente bare deler av tjenesten på grunn av graviditet.

Kurs og veiledning av turnuslegene

Det er gjennomført tolv gruppesamlinger for turnuslegene i 2009. I tillegg blei det arrangert to kurs i akuttmedisin. Vi samarbeider med fylkesmennene i Vestfold og Buskerud når det gjelder kurs i offentlig helsearbeid. P.t. er det Vestfold som arrangerer.

Måloppnåelse og hensiktsmessighet:

Fylkesmannens vurdering er at turnusleger og turnusfysioterapeuter får en meget god tjeneste i Telemark. Tilbakemeldingene fra turnuskandidatene og fra kommunene er gode. Det legges stort arbeid i å holde gode kurs bl.a. i akuttmedisin, og veiledningsgruppene for turnusleger fungerer meget godt. Veiledningen for turnusleger er delt på to ass. fylkesleger, begge i deltidsstilling.

84.3 Lov om helsetjenesten i kommunene/ Pasientrettighetsloven, klagesaksbehandling

Lov om helsetjenesten i kommunene med tilhørende forskrifter. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMTE	13	81
Sum	13	

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Forespørsel er i 2009 retta til kommuner med fengsler (Skien og Kragerø) om oppdatering og ajourføring av opplysninger om helsetjenesten i fengslene og evt. endringer etter siste tilsyn i 2006.

Kragerø kommune yter helsetjenester i Kragerø fengsel med spl. 11,5 time pr. uke, lege 4 t/uke og fysioterapeut 2 t/uke. Spl. og lege er tilgjengelig på tlf. utenom den faste tilstede-tid i fengselet, - for øvrig benyttes legevakten. Ved behov for psyk.spesialisthelsetjenester henvises til DPS-Porsgrunn/Vestmar. For somatisk spesialisthelsetjeneste henvises til sykehuset, og de innsatte framstilles der for timeavtaler.

I Skien fengsel er det 4 stillinger for spes.spl/vernepleier, tilstedeværelse av helsepersonell i fengselet alle hverdager kl.08.00 – 15.45. 40% stilling for fysioterapeut. Fengselslege med tilstedeværelse 08 – 15.45 en fast ukedag og med avtale om tlf.-tilgjengelighet de øvrige hverdager. Utover dette benyttes legevakten. Henvisning til sykehuset og framstilling der for somatisk spesialisthelsetjeneste.

Det er inngått avtale mellom psykiatrisk klinikk, Sykehuset Telemark HF og Skien kommune om tjenester fra psykisk helsevern til innsatte i Skien fengsel, - avtalen revideres årlig ved et eget samarbeidsmøte i desember. For 2009 er det stilt til rådighet ressurs på 30 % stilling psykiater/psykolog for tjenester som ytes i fengselet.

Innsatte i begge fengsler får informasjon om Individuell plan, og innsatte med behov for langvarige og sammensatte sosial- og helsetjenester som ønsker slik plan., får utarbeidet dette allerede under fengselsoppholdet.

84.5 Helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger og innvandrere

Fylkesmannen har ikke gjennomført spesielle tiltak på dette feltet i 2009

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Det er kunnskap om og tilgang til tolketjeneste for kommunenes helse- og omsorgstjenester. Vi har ikke klager eller annen informasjon om at tolketjeneste ikke benyttes i tilfeller hvor det er behov for slike tjenester.

Tverrkulturell kommunikasjon har vært del-tema på kursdag for kommunale leger

Det vises for øvrig til rapportering under BLD, resultatområde 45.6

84.7 Helsetjenestetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner

Overgrepsmottaket for Telemark er lagt til Skien legevakt, administrativt som en del av virksomhetsområde Helse- og rehabilitering under kommunalsjef for Helse og velferd. Alle kommunene i Telemark er tilknyttet, med unntak av Nissedal. (Nissedal er tilknyttet mottaket ved sykehuset i Arendal). 10 sykepleiere og 7 leger gjør tjeneste ved mottaket, sykepleierne har vaktberedskap 1 uke av gangen, legene står på frivillig ringeliste. Alt deltakende helsepersonell har gjennomgått opplæring i skadedokumentasjon og medisinsk sporsikring. Leder for overgrepsmottaket og medisinsk faglig ansvarlig lege deltar på årlige lederseminar arrangert av Nasjonalt kompetansesenter for legevaktsmedisin. Tverrfaglig seminar er arrangert i februar og oktober -09 i samarbeid med politiet.

Overgrepsmottaket på Skien legevakt er et interkommunalt tiltak som gir bistand og helsehjelp til både kvinner, menn og barn. Fylkesmannen har i 2009 vært i kontakt med alle kommunene om ordningen, og alle uttrykte tilfredshet med dagens ordning.

Høsten 2008 videresendte fylkesmannen invitasjon til alle kommunene om seminar om den nye krisesenterordningen.

Det foreligger skriftlige prosedyrer for oppgavene i overgrepsmottaket.

Ca. 40 saker pr. år, hvorav vel halvparten anmeldes.

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

8 av 15 kommuner rapporterer at de har tatt imot tilbud om gratis vitamin D-dråper til spebarn med innvandrerbakgrunn. 3 av våre 18 kommuner har ikke besvart spørsmålet vårt, mens 7 av 15 kommuner sier at de ikke har tilbudet.

Partnerskapet Folkehelseforum Telemark har hatt stort fokus på oppfølging av skolehelsetjenesten, med bl.a. et eget prosjekt ledet av helsesøster.

To ganger årlig er kommunene bedt om å rapportere antall årsverk av helsesøsterstillinger, ikke minst med tanke på bemanning i videregående og ungdomsskoler.

Helsesøstrene er også invitert inn i fylkesmannens arbeid for utsatte barn og unge "Sammen om".

84.9 Svangerskapsomsorgen

Ingen spesielle innsats på dette området i 2009, det er heller ikke noen spesielle områder å bemerke.

84.10 Kjønnslæstelse

Det vises til rapportering under Barne- og likestillingsdepartementet, område 45.6.

84.11 Tannhelse

Fylkeslegen og en seniorrådgiver på Sosial- og helseavdelingen har i 2009 deltatt på en 2-dagers kongress holdt i Skien i regi av Norsk Samfunnsodontologisk Forum. Både fylkeslegen og seniorrådgiveren holdt her foredrag, med vekt på forsvarlighetskrav, kvalitetssikring, og implementering av pasientrettighetslovens kap 4A i tannhelsetjenesten. Fylkeslegens foredrag omhandlet også klagesaker mot tannhelsepersonell som er behandlet både av Helsetilsynet i Telemark og av Statens helsetilsyn de senere årene, med vekt på funn og avvik og hva som bør gjøres for å oppnå forbedring. Det ble også vektlagt at tden offentlige tannhelsetjenesten er viktig i

folkehelsearbeidet særlig når det gjelder barn, ungdom og rusmisbrukere.

Tannhelsetjenesten deltar aktivt i Folkehelseprogram for Telemark.

Ellers har både rusrådgiveren, fylkeslegen og andre hatt mange enkeltsaker og utstrakt rådgivning til kommunene om tannhelse, særlig hos rusmisbrukere og sosialhjelpsmottagere.

Det holdes minst ett årlig møte mellom fylkesmannen og den offentlige tannhelsetjenesten. På møtet i 2009 fikk fylkesmannens representanter bl.a. omvisning på den nyåpnede offentlige tannklinikken i Skien.

Resultatområde 85 Spesialisthelsetjenesten

85.1 Abortloven

Ingen rapporteringskrav

85.2 Sterilisering

Rapportering av saker skjer fortløpende til Helsedirektoratet (IS-1342, rev 2/2008).

1 sak i Telemark i 2009

85.3 Lov om transplantasjon

Ingen saker på dette området i Telemark i 2009.

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Totalt 232 saker med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 8 dager.

6 saker ang generell rekvireringsrett – 4 innvilget, 2 avslag.

12 saker ikke avsluttet pr 31.12.2009

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMTE	232	8
Sum	232	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMTE	0	
Sum	0	

85.6 Godkjenning av private sykehus, privat medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet*

Fylkesmannen har i 2009 hatt møter og utstrakt korrespondanse med ledelsen av det private Ibsen-sykehuset i Porsgrunn. Fylkesmannen i samarbeid med Helsedirektoratet og HOD har gitt råd om saksgang ved etablering av privat drift.

Etter hvert overtok departementet kontaktene med Ibsen-sykehuset, og dette åpnet høsten 2009 for poliklinisk

virksomhet innenfor 5 fagfelter. Sykehuset søker nå om avtaler med Helse Sør-Øst for også å behandle inneliggende pasienter.

85.7 Funksjonsprogram for nye offentlige sykehusbygg

Ingen rapportering

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

86.1 Omsorgsplan 2015

Ansvar for arbeidet med Omsorgsplan 2015 ligger i sosial- og helseavdelingen. Vi har nå etablert samordningsgruppe på embetsnivå der fylkesmann, utdanningsdirektør, fylkeslege og kommunerådgiver er med, samt saksbehandler for omsorgsplanen i sosial- og helseavdelingen. Vi har ikke formalisert arbeidet med andre utenforliggende samarbeidspartnere, men bruker de arenaene som allerede er etablert.

Det er etablert faste kontaktpersoner i hver kommune. Disse gis informasjon via e-post når vi mener vi har tema, noe nyttig å formidle. Vi har hatt dialogmøter med samtlige kommuner der alle strategiene i Omsorgsplanen var tema. Ellers har vi arrangert 2 dagers konferanse med tema Omsorgsplan 2015. Terskelen for å ta kontakt er lav.

86.2 Demensplan 2015

I forbindelse med dialogmøtene vi har gjennomført til hver kommune, har vi hatt fokus på planer for utbygging av boligtilbud og tjenester for gruppa. Forøvrig bistår vi kommunene med råd og veiledning i spørsmål som gjelder både rettsikkerhet og fag i forhold til demente. Har også god kontakt med spesialisthelsetjenesten, psykiatriisk avdeling. Flere kommuner benytter ABC studiehefte i opplæring på arbeidsplassen

Telemark har modellkommuner på alle tre satsningsområdene; tiltak for pårørende, tilrettelegging av dag- og avlastningsplasser og kompetanse i utredning og diagnostisering. I samarbeid med undervisningssykehjemmet er det opprettet demensnettverk der alle kommunene i Telemark deltar.

86.3 Kompetanseløftet 2015

I 2009 har vi gjennomført dialogmøter med alle kommunene i Telemark. Deltakere var kommunalsjefer og virksomhetsledere innen pleie- og omsorgstjenesten. Fast programpost på dialogmøtene var presentasjon av statistikk over utviklingen i antall årsverk i pleie- og omsorgstjenesten og andel utførte årsverk av personell med fagutdanning. De fleste kommunene i fylket har hatt en økning i antall årsverk fra 2007 til 2008. Telemark samlet har hatt en økning i antall årsverk i pleie- og omsorgstjenesten på 4,4 prosent. Tallet for landet var 2,8 prosent. Antall årsverk med fagutdanning har holdt seg stabilt fra 2007 til 2008. Telemark ligger noe over landsgjennomsnittet med 71,5 prosent årsverk med fagutdanning.

Vi har gitt tilskudd av Kompetanseløft-midlene til kommunene som søkte om det. Gjennom tilskuddsordningen har vi bidratt til økt kompetansen for ansatte. Vi har også gitt tilskudd til videregående skoler og Fagskolen Telemark.

Ellers viser vi til egen rapport om Kompetanseløftet som skal sendes Helsedirektoratet innen 1. mars 2010.

86.4 Investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger

Fylkesmannen har orientert kommunene om investeringstilskuddet i dialogmøter med samtlige kommuner, og via konferanser og info på Fylkesmannen i Telemarks hjemmeside; Kanalen.

På dialogmøtene har vi fått tilbakemelding om utbyggingsprosjekt som er under planlegging, og dermed fått oversikt over kommunenes investeringsplaner opp mot tilskuddsordningen. samt om tilskuddsordningen er .

Har for 2009 behandlet søknader som er formåltjenelig i forhold til kommunenes behov for tilskudd. Vi har ikke brukt opp tilsagnsrammen vi fikk fra Husbanken for 2009.

Det er tett kontakt mellom Fylkesmannen og Husbanken i forvaltning av tilskuddet, og med økonomiansvarlig på embetet til å gå inn å se om prosjektene er inne i årsbudskett og økonomiplan.

1

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Fylkesmannen arrangerte kvalitetskonferanse sammen med Fylkesmannen i Buskerud oktober 2009. Det var fokus kvalitet i alle nivåer i organisasjonen - den enkelte medarbeiders ansvar og ledelse/ systemnivå. Ca 80 deltakere fra begge fylker var tilstede, mange av disse var ledere fra kommunenes helse - og sosialtjeneste. Vi har også hatt tema oppe på vår høstkonferanse for sosial, barnevern, og pleietjenesten, se forøvrig res.område 76.3.

Forøvrig har vi hatt møte med IPLOS-ansvarlige i kommunen, Vi har gitt tilbakemelding til direktoratet om utfordringene kommunene ser. Dette har munnet ut i møte med Direktoratet og fylkesmannen sammen med ansvarlige i kommunene i Telemark.

Fylkesmannen i Telemark har gitt råd og veiledning om kvalitetsarbeid, kvalitetsstrategien (IS 1162), praksisfeltets anbefalinger (IS1502) og "Hvordan holde orden i eget hus " (IS1183) i en rekke møter, samlinger og konferanser med helse- og sosialtjenesten. Vi har delt ut flere hundre eksemplarer av nevnte veiledere i relevante fora. Hatt undervisning på HiT

86.6 Undervisningssykehjem/ Undervisningshjemmetjenester

Vi deltar i styringsrådet for undervisningssykehjemmet. Samme kommune har nå fått undervisningshjemmetjeneste, og det er felles styringsråd for disse to. Prosjektleder for undervisningshjemmetjenester starter opp 1. mars 2010.

Det har vært mye kontakt med undervisningssykehjemmet ifb. med opplæring i pasrettighetsloven kap 4 A. Prosjektleder der har 20 % stilling i Senter for omsorgsforskning, og evaluerer nå denne opplæringen med hensyn til effekt på tillitsskapende arbeid. Undervisningssykehjemmet har etablert nettverk for alle demenskontaktene i kommunene i Telemark

Det er forøvrig mye gjensidig informasjonsutveksling mellom oss og undervisningssykehjemmet.

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten

Vi hadde planlagt saksbehandlingkurs i 209, men måtte forskyve det til i mars i 2010 pga flere kollisjoner med kurs.

Utfra vår kjenskap til tjenestene, ser vi liten læringseffekt i kommunene mellom de ulike tjenesteområdene, eks. pleie-og omsorg. rus, psykiatri, barnevern og sosial. Vi har derfor invitert kommunene til to-dagers saksbehandlingkurs for hele denne gruppa der vi veksler mellom felles forelesninger og deltakelse i grupper hvor en går inn på mer spesifikke problemerområder.

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming

Fylkesmannen i Telemark gir fortløpende råd og veiledning til kommunene for å bedre rettssikkerheten for personer med utviklingshemming. Slik veiledning kan eksempelvis være foranlediget av konkrete henvendelser fra kommunene eller av Fylkesmannens gjennomgang av mottatte meldinger. Veiledning skjer også i forbindelse med overprøving av kommunenes vedtak om bruk av tvang og gjennom oppfølging etter tilsyn.

Videre har vi i 2009 planlagt og invitert fylkets kommuner til et todagers kurs om sosialtjenesteloven kapittel 4A for å heve kompetansen i kommunene på dette området. Det viste seg å være svært stor interesse for kurset, som ble avholdt 10. og 11. februar 2010. Et av områdene det ble satt fokus på under kurset var innsending av meldinger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner, og Fylkesmannen håper at dette kan bidra til at det blir sendt inn flere slike meldinger. Vi har en klar oppfatning om at det er en underrapportering her, slik at 169 mottatte meldinger i 2008 ikke gjenspeiler virkeligheten i fylkets kommuner.

Vår saksbehandlingstid oversteg 3 måneder i ca. halvparten av sakene som ble behandlet i 2009. Dette skyldes hovedsakelig vakanse i stillingen som har arbeid med sosialtjenesteloven kapittel 4A som sitt ansvarsområde, men også at det i en periode ble vurdert som nødvendig å prioritere andre oppgaver høyere.

86.10 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

Fylkesmannen har avholdt et møte/seminar for å kartlegge kommunenes bruk av IPLOS.

IPLOS er etterspurt på dialogmøter som fylkesmannen har hatt med kommuneledelsen i helse- og sosialsektoren i de fleste av fylkets 18 kommuner.

Fylkesmannen har avholdt ett seminar/møte med IPOLS ansvarlige i kommunene. Som oppfølging til møtet ble det arrangert kurs, i samarbeid med Helsedirektoratet, for sammen målgruppe. IPLOS er etterlyst i klagesaker etter lov om sosiale tjenester kap. 4.

I 2009 har fylkesmannen ikke blitt forespurt om å bistå Helsedirektoratet i kartleggingen av status for informasjonssikkerhet i kommunene.

Etter møtet med IPLOS ansvarlige i mai 2009 fremkom det uklarheter rundt nytteverdien og forståelsen av IPLOS som verktøy. Fylkesmannen rettet etter dette en henvendelse til Helsedirektoratet.

Resultatområde 87 Psykisk helse

87.1 Tvungen undersøkelse

Det har ikke vært fremmet klager i 2009 i forhold til kommunelegers vedtak om tvungen legeundersøkelse, psykisk helsevernloven § 3-1

87.2 Behandling uten eget samtykke

Klagesakene føres i regrot

87.3 Privat forpleining i det psykiske helsevernet

Det er ingen i psykiatrisk privatpleie i Telemark

87.4 Godkjenning av institusjoner som skal ha ansvar for tvungent psykisk helsevern

Fylkesmannen har forberedt og oversendt en sak vedr. bygg 2, DPS Skien til Helsedirektoratet i 2009.

87.5 Vedtak om overføring

Ingen slike saker i 2009.

87.6 Forpleining, kontroll og tilsyn med pasienter i det psykiske helsevern

Fylkesmannens adm.avd. anviser regninger fra kontrollkomisjonens arbeid etter attestering av kontrollkomisjonens leder.

Fylkesmannen oppnevner medlemmer og personlige varamedlemmer til kontrollkomisjonen. Helsedirektoratet har blitt tilsendt oversikt over kommisjonenes sammensetning fra 01.01.2010 i ekspedisjon av 17.12.09.

87.7 Videre utvikling av det psykiske helsearbeidet i kommunene

Kommunenes rapporter om bruk av øremerkede midler og totale bruk av ressurser til psykisk helsearbeid i opptrappingsplanens siste år 2008 ble sammenstilt og oversendt Helsedirektoratet innen fristen 15.april 2009. Det ble for 3 Telemarkkommuner holdt tilbake i 2008 i alt kr 1 242 000. Disse midlene ble etter oppfølging og mottak av forpliktende planer utbetalt de aktuelle kommuner i 2009.

Fylkesmannen gjennomførte på oppdrag av Helsedirektoratet en enkel spørreundersøkelse i begynnelsen av juni 2009. Rådmennene ble spurt om det lå an til reduksjoner av ressursbruk til psykisk helsearbeid i 2009,- etter noe purring lyktes man i å få svar fra 17 av de 18 kommunene i Telemark. Det var 3 kommuner som rapporterte om reduksjoner i forhold til ressursbruken i 2008.

Det har i mer enn 10 år vært etablert et kontakt- og samarbeidsforum i Telemark, Forum for psykisk helsearbeid i Telemark. Forumet ble initiert av KS, og har en styringsgruppe som består av representanter for kommuner, for psykiatrisk spesialisthelsetjeneste (voksne, barn- og ungdomspsykiatri) og fylkesmann. De første år av opptrappingsplanen for psykisk helse 1999-2009, var det særlig opptrappingsplanens mål og midler som ble informert om og drøftet i forumet. Fra 2006 har forumet hatt en årlig høstkonferanse som sin hovedaktivitet. Temaet høsten -09 var samhandlingsreformen (St.m 47 2008/2009) i relasjon til psykisk helsearbeid, informasjon fra nasjonale kompetansesentre (NAFHA, NAKU) og pårørende som ressurs (Veileder IS-1512), - også innlegg fra representant for Helse- og omsorgsdepartementet og fra Helsedirektoratet.

87.8 Dispensasjon fra forskrift om faglig ansvarlig for vedtak i det psykiske helsevernet

Det er i Telemark gitt 5 dispensasjoner i 2009. I alle tilfellene er Helsedirektoratet tilsendt kopi av fylkesmannens vedtak

87.9 Godkjenning av psykiatriske poliklinikker

Oversikt over godkjente poliklinikker og deres fagbemanning pr. 31.12 og 30.06, er sendt Helseøkonomiforvaltningen, Postboks 2415, 3104 Tønsberg i ekspedisjoner av 03.02.09 og 10.08.09.

87.10 Gjennomføring av tvungent psykisk helsevern for personer som ikke har bosted i riket

Fylkesmannen har i 2009 gitt tilsagn om finansiering etter Kap. 742.70 av hjemhenting av pasient (norsk statsborger) fra Nepal, og gitt oppdraget til Sykehuset Telemark HF.

Resultatområde 88 Rusområdet

88.1 Alkoholloven

Fylkesmannen mottok en klage på kommunens vedtak etter alkoholloven. Klagen gjaldt avslag på skjenkebevilling. Kommunens vedtak ble opphevet. Saken ble sendt tilbake til kommunen til ny behandling.

Vi har gitt veiledning til kommunene blant annet i forhold til alkohollovens bestemmelser om gratis utdeling av alkohol, smaksprøver, omsetning med rabatt, salg/skjenking på valgdagen og skjeking uten bevilling.

I Telemark var det 7 passasjerskip som hadde statlig skjenkebevilling i 2009. Vi behandlet en ny søknad om skjenkebevilling. En bevilling ble inndratt på grunn av manglende drift.

I 2009 ble det ikke foretatt kontroller vedrørende statlige skjenkebevillinger.

88.2 Rusmiddelarbeid

Rapporten ble utarbeidet i tråd med retningslinjer gitt av Helsedirektoratet og sendt innen angitt frist.

I 2009 har rusrådgiver ved fylkesmannen vært på tilskuddsbesøk i fem av 11 kommuner. De øvrige tilskuddskommune vil få besøk i løpet av første kvartal i 2010. Kommunene har fått tilbud om kurs/kompetanshevende tiltak som fylkesmannen har arrangert. For øvrig har fylkesmannen bidratt med råd og veiledning overfor kommunene.

Tinn er Telemark fylkes KTP kommune. Tiltaket har vært fulgt opp gjennom to besøk, telefoner, mail og deltakelse på felles seminar.

Rus- og psykiatrirådgiverne fra Vestfold, Buskerud, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder har faste møtepunkter med kompetansesenteret/Borgestadklinikken ca. fire ganger pr. år. I tillegg har rusrådgiverne hatt enkeltstående møter med kompetansesenteret. Det er utarbeidet en felles kompetanseplan for de fem fylkene. Planen gjelder for 2009 og 2010.

I 2009 ble det avholdt faglige nettverk/rusfora i Vest-Telemark, Midt-Telemark og Grenland/Vestmar. Samtlige kommuner har hatt tilbud om å delta i nettverk. I Grenland/Vestmar har nettverket ligget nede deler av året grunnet omorganisering av nettverkstrukturen. Det har vært avholdt en erfaringskonferanse i regi av rusnettverkene. Tema på konferansen var tidlig intervensjon, med fokus på "Ungdom i svevet". I tillegg ble veilederen "Fra bekymring til handling" gjennomgått og delt ut.

Fylkesmannen har arrangert basiskurs i rus og psykiatri for ansatte i kommuner og NAV hvor IP har vært en del av programmet. I tillegg har det vært avholdt ett seminar/møte hvor invitasjonen gikk til IP ansvarlig i hver kommune. 12 kommuner deltok på møtet. IP har også vært et tema ved kommunebesøk og i dialogmøter med ledere i helse- og omsorgssektoren.

Fylkesmannen har i samarbeid med Borgestadklinikken arrangert kurs for kommuner og NAV hvor brukermedvirkning har vært ett av temaene. Brukermedvirkning har også vært en del av tema i den løpende kontakten med kommunene. I tillegg har embetet avholdt dialogmøte hvor representanter fra frivillige organisasjoner ble invitert.

73.1 Lov om sosiale tjenester

Det vises til rapportering under Arbeids- og inkluderingsdepartementets område.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Resultatområde 75 og 86	1	45	1	45
Resultatområde 76 og 77	47	0	47	0
Resultatområde 81	35	31	35	31
Resultatområde 82	108	15	108	15
Resultatområde 83	49		49	0
Resultatområde 84 og 85	81	45	81	45
Resultatområde 87 og 88	10	61	10	61
Sum:	331	197	331	197

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

81.1 Planlagte tilsyn

LOT kommuner 2009:

Kommunale sosial- og helsetjenester til barn i barne- og avlastningsboliger var tema for landsomfattende tilsyn (LOT) i 2009. Fylkesmannen og Helsetilsynet i Telemark gjennomførte tilsyn på dette område i kommunen Skien, Notodden og Kragerø, med selve tilsynsbesøkene foretatt i løpet av april/mai -09.

Skien kommune fikk følgende avvik:

1. Kommunen sikrer ikke gjennom sin internkontroll at barna i Einaren avlastningsbolig får ivaretatt sine sosiale behov.
2. Kommunen sikrer ikke gjennom sin internkontroll at barna ved Einaren avlastningsbolig får ivaretatt sine behov for helsehjelp.

Notodden kommune fikk ikke avvik, men en merknad når det gjaldt Solhaugveien avlastningsbolig:

Notodden kommune har mulighet til forbedring når det gjelder den fysiske utforming av avlastningsbolig for barn. Dette gjelder også avlastningsboligens uteområde.

Kragerø kommune fikk ett avvik:

1. Skogstjerneveien 4 er fysisk uegnet som avlastningsbolig for barn. Dette medfører at barnas behov for aktivisering, skjerming og tilsyn ikke alltid blir tilstrekkelig ivaretatt.

Andre planlagte tilsyn

- Det ble gjennomført tilsyn med Seljord, Hjartdal og Fyresdal kommuner sitt tjenestetilbud til rusmiddelavhengige etter sosialtjenestelovens kap 4

Seljord kommune fikk ett avvik:

1. Kommunen sikrer ikke at rusmiddelmissbrukere som søker sosiale tjenester hjemlet i § 4-2 a får tildelt tjenester i samsvar med sosialtjenestelovens bestemmelser om enkeltvedtak

Hjartdal kommune fikk ett avvik:

1. Kommunen sikrer ikke at opplysning, råd og veiledning samt støttetiltak etter sosialtjenesteloven kap 4 gjøres tilgjengelig for- og ytes rusmiddelmissbrukere

Det meldes avvik fordi et tilsyn ved en privat rusinstitusjon etter tilsynsplanen ikke ble gjennomført. Dette skyldes brann ved institusjonen og at den etter dette ble midlertidig nedlagt.

81.2 Områdeovervåking

1. Svikt i helsetjenestetilbudet til LAR pasienter / vår bekymring knyttet til LAR-Telemark:

- 9 dødsfall i LAR Telemark i 2009 som er meldt i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 viser høyt forbruk av beroligende medikamenter parallelt med substitusjonsbehandling. Obduksjonsrapportene viser også bruk av illegale rusmidler for LAR-pasienter.
- Vi er bekymret for om praksisen ved LAR-Telemark er forsvarlig når det gjelder deres vurdering av medikamenters interaksjoner.
- Aktiv rehabilitering som medikasjon skal være en del av, synes liten/ofte fraværende, uten at det får konsekvenser for substitusjonsbehandlingen. Når pasienten er lite motivert for rehabilitering, ser det ut til at medikasjonen fortsetter trass kjent sidemisbruk av legemidler og også illegale rusmidler.
- Vi har fått tilbakemeldinger om manglende samhandling mellom LAR Telemark og fastleger / kommunene. For eksempel har LAR Telemark en mer liberal henteordning i forbindelse med ferier, enn det flere kommuner har etablert som vanlig praksis.

Kommentarer:

På bakgrunn av denne bekymringen har vi startet flere tilsynssaker overfor LAR-Telemark hvor har særlig fokus på deres praksis når det gjelder pasienter med høyt forbruk av beroligende medikamenter parallelt med substitusjonsbehandling, og også pasienter som samtidig bruker illegale rusmidler. Vi vil kartlegge om LAR Telemark sikrer forsvarlig behandling av sine pasienter, herunder hvilke praksis de har for utskriving av pasienter som ikke synes å ha forventet effekt av substitusjonsbehandlingen .

Ny LAR-forskrift (fra 01.01.2010) synes lite egnet til å stramme inn den praksisen som er etablert i Telemark.

Økonomisk sosial hjelp og kvalifiseringsstnad

- Fylkesmannen følger utviklingen nøye. På bakgrunn av hendelser i en kommune så vil de bli kalt inn til et møte i 2010.
- Oppfølgingen av kommunene vil også danne grunnlaget for utvelgelse av hvilke kommuner det skal føres tilsyn med i 2010

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

- Fylkesmannen behandlet 154 klagesaker i 2009. Av disse var 98 på kapittel 5, 55 på kapittel 4 og 1 på kapittel 6
- 93 % av klagen ble behandlet innenfor 3 måneder

81.4 Spesielle oppgaver etter sosialtjenesteloven kap. 4A

Fylkesmannen i Telemark har i 2009 mottatt 169 meldinger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner. Disse meldingene fordeler seg på totalt 31 personer. Fylkesmannen har stadfestet 17 kommunale vedtak om bruk av tvang og makt, og gitt dispensasjon fra lovens utdanningskrav i 13 saker. Vi har gjennomført 3 stedlige tilsyn.

Vår saksbehandlingstid oversteg 3 måneder i ca. halvparten av sakene som ble behandlet i 2009. Dette skyldes hovedsakelig vakanse i stillingen som har arbeid med sosialtjenesteloven kapittel 4A som sitt ansvarsområde, men også at det i en periode ble vurdert som nødvendig å prioritere andre oppgaver høyere.

Vi har et sterkt fokus på bedre ivaretagelse av at saksbehandlingstiden blir overholdt i fremtiden.

81.5 Andre oppdrag

Helsetilsynet i Telemark har sendt rapportering om svikt / trender risikoområder til kontaktfylkeslegen for Helseregion Sør- Øst hver tertial.

Forslag til tilsynsområder for 2011 er sendt Statens helsetilsyn med frist 20.01.2010

81.6 Hendelsesbasert tilsyn

Det vises til rapport i Regrot.

Resultatområde 82 tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Det vises til rapport i Regrot 07.01.2010.

Kopi av vedtak i tilsynssaker der det er påpekt pliktbrudd overfor helseforetak, kommuner eller andre virksomheter er oversendt til Statens helsetilsyn fortløpende.

Helsetilsynet i Telemark avsluttet i 2009 77 tilsynssaker (hendelsesbasert) med en median saksbehandlingstid på 143 dager.

Politisaker

Helsetilsynet i Telemark har i 2009 ikke mottatt skriftlig henvendelse fra politiet i alvorlige saker med anmodning om råd om etterforskning bør iverksettes. Vi har ikke oversikt over muntlige henvendelser. Vi har anmeldt en sak til politiet.

82.2 Planlagt tilsyn

LOT kommuner 2009:

Kommunale sosial- og helsetjenester til barn i barne- og avlastningsboliger var tema for landsomfattende tilsyn (LOT) i 2009. Fylkesmannen og Helsetilsynet i Telemark gjennomførte tilsyn på dette område i kommunen Skien, Notodden og Kragerø, med selve tilsynsbesøkene foretatt i løpet av april/mai -09.

Skien kommune fikk følgende avvik:

1. Kommunen sikrer ikke gjennom sin internkontroll at barna i Einaren avlastningsbolig får ivaretatt sine sosiale behov.
2. Kommunen sikrer ikke gjennom sin internkontroll at barna ved Einaren avlastningsbolig får ivaretatt sine behov for helsehjelp.

Notodden kommune fikk ikke avvik, men en merknad når det gjaldt Solhaugveien avlastningsbolig:

Notodden kommune har mulighet til forbedring når det gjelder den fysiske utforming av avlastningsbolig for barn. Dette gjelder også avlastningsboligens uteområde.

Kragerø kommune fikk ett avvik:

1. Skogstjerneveien 4 er fysisk uegnet som avlastningsbolig for barn. Dette medfører at barnas behov for aktivisering, skjerming og tilsyn ikke alltid blir tilstrekkelig ivaretatt.

LOT spesialisthelsetjeneste 2009:

Med regionalt team ble det gjennomført tilsyn med spesialisthelsetjenesten til voksne med psykiske lidelser til samtlige DPSer i Telemark. Viser til Helsetilsynets oppsummering og til tilsynsrapporter fra de enkelte tilsyn.

Egeninitierte tilsyn kommuner 2009:

Bø sjukeheim og Nome sjukeheim, demenstilbudet.

Notodden kommune, legevakt.

Skien kommune: Skien sykehjem, legemiddelbehandling. Hjemmetjenesteområde 2 i Skien kommune

Egeninitierte tilsyn spesialisthelsetjeneste 2009:

Nevrologisk enhet, Sykehuset Telemark HF: Mottak, registrering og behandling av henvisninger til nevrologisk enhet. Tilsynsbesøket fant sted 03. -04. 11. 09. Det ble gitt 2 avvik: 1. Sykehuset sikrer ikke i tilstrekkelig grad informasjon til pasientene i forbindelse med vurdering og timetildeling ved nevrologisk poliklinikk. 2. Pasienter til nevrologisk poliklinikk får ikke alltid helsehjelp innen den frist som er vurdert som faglig forsvarlig.

Viser forøvrig til innsendte rapporter

Det meldes avvik fordi et tilsyn med legevakt ikke ble gjennomført, dette ble utsatt til 2010 pga arbeidsbelastning ved legevakta som følge av pandemien.

82.3 Områdeovervåking

Helsetilsynet i Telemark mottok 79 meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 for 2009. Vurderinger og kommentar til hvordan spesialisthelsetjenesten i Telemark etterlever meldeplikten vil framkomme i Sosial - og helsemeldingen for 2009

82.4 Klager etter helsetjenestelovgivningen

Det vises til rapportering i Regrot 07.01.2010 og til innsendt rapport til Statens helsetilsyn vedrørende pasientrettighetsloven kapittel 4A.

Helsetilsynet i Telemark behandlet i 2009 13 rettighetsklager. 90-persentil på 132 dager.

Vi mottok kopi av 75 vedtak om tvungen helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse.

82.5 Andre oppdrag

Helsetilsynet i Telemark har sendt rapportering om svikt / trender risikoområder til kontaktfylkeslegen for Helseregion Sør- Øst hver tertial.

Det er ikke foretatt kartlegging på helseområdet i 2010.

Forslag til tilsynsområder for 2011 er sendt Statens helsetilsyn med frist 20.01.2010

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Resultatområde 91 og 92	2	2	2	2
Sum:	2	2	2	2

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	

Resultatområde 93 og 94	3	3	3	3
Sum:	3	3	3	3

Kultur- og kirkedepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

Fylkesmannen utbetalte 2,32 millioner kroner i statstilskudd til trossamfunn i Telemark. Det ble utbetalt tilskudd for 6 192 medlemmer i 36 registrerte og 1 uregistrert trossamfunn. Det er liten endring i utbetalingen fra 2008.

39 trossamfunn er registrert hos Fylkesmannen i Telemark. Ingen nye trossamfunn ble registrert i 2009, og ingen ble slettet.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Askespredning

I 2009 har vi innvilget 44 søknader om askespredning. Det er 14 flere søknader enn i 2008. De fleste tillatelsene er gitt på havet utenfor Langesund og Jomfruland. I høyfjellet er det en del tillatelser på Hardangervidda og i områdene rundt Gaustatoppen.

Ingen søknader er avslått i 2009.

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

Fylkesmannen mottok 2 søknader om søndagsåpent i 2009. Begge søknadene om dispensasjon fra helligdagsloven ble avslått. Kultur- og kirkedepartementet opprettholdt fylkesmannens avslag.

Vi avslo en søknad om å utvide perioden for områder definert som "typiske turiststeder". (Endring av forskrift.)

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 95, 96 og 97	8	8 0
Sum:	8 0	8 0

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Resultatområde 98 Oppdrag på det administrative området

98.1 Rekruttere og beholde medarbeidere

Embetet har ikke lyktes med å rekruttere personer med redusert funksjonsevne eller innvandrerbakgrunn til de stillingene vi har lyst ut offentlig. Søkere med innvandrerbakgrunn har vært til intervju, men er ikke blitt funnet kvalifisert.

Imidlertid har embetet gått til fast ansettelse av en lærling i kontorlaget. Vedkommende ble først ansatt i et vikariat etter fullført læretid, og er nå fast ansatt. Vedkommende har innvandrerbakgrunn.

Embetet har også ansatt en person med innvandrerbakgrunn i et midlertidig engasjement.

Avvik

Embetet har ikke satt mål eller utarbeidet planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2008	% 2008	Antall 2009	% 2009
FMTE	1	0,9	2	1,8
Sum	1	0	2	0

98.2 Kompetanseutvikling

Som en del av arbeidet med den årlige virksomhetsplanen, utarbeides årlige planer for kompetanseutvikling. Planene bygger på:

- årlige medarbeidersamtaler
- resultatet av arbeidsmiljøundersøkelsene
- drøftinger i avdelingene

Planene drøftes med organisasjonene i medbestemmelsesmøtet i februar.

Embetet har kontinuerlig fokus på opplæring/oppfriskning i systemene:

- ePhorte
- ESS - Systemet for registrering av arbeidstid og fravær
- MSS - Lederes system for oppfølging av sine ansattes arbeidstid og fravær

I 2009 har omtrent halvparten av embetets ansatte hatt opplæring i Lov om offentlige anskaffelser.

Det har også vært gjennomført en gjennomgang av Offentlighetsloven (sivilombudsmannen var foredragsholder)

7 ansatte har i 2009 fullført, eller påbegynt, etter/videreutdanning. Av disse er 1 mann og 6 kvinner.

Fordeling menn/kvinner i lederstillinger

Embete	Kunngjorte lederstillinger	% tilsatte kvinner	% tilsatte menn	Antall kvinnelige ledere	Antall mannlige ledere
FMTE	5	40	60	5	7

Fordeling av kompetansesidler

Embete	% kompetanse kvinner	% kompetanse menn	% under 50 år	% over 50 år
FMTE	64	36	49	51

98.3 Medvirkning

Embetet sikrer medbestemmelse gjennom faste, planlagte møter én gang i måneden med de hovedtillitsvalgte

(medbestemmelsesmøter) pluss møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU).

I tillegg er det gjennomført en to-2-dagers samling sammen med AMUs medlemmer, hovedtillitsvalgte og ledelsen.

Embetet har i 2009 gjennomført en organisasjonsgjennomgang hvor en skulle vurdere organisatoriske forhold knyttet til:

- Beredskap
- Saker etter plan- og bygningsloven
- Juristressursene
- Ledelsesstruktur i avdelingene
- Stab

I evalueringmøtet for samarbeid mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte, ga organisasjonene uttrykk for at prosessen var åpen og med bred deltagelse. Alle var stort sett fornøyd med sluttresultatet av drøftingene.

98.4 Likestilling og likeverd

Embetet har en overvekt av kvinnelige ansatte, 56,5% kvinner og 43,5% menn.

I ledergruppa er det 3 kvinner og 4 menn.

Embetet har, og er, opptatt av at begge kjønn er representert i arbeidsgrupper, prosjekter etc.

Ved inngående av Tilpasningsavtalen er partene blitt enige om følgende tiltak som skal sikre kjønnsnøytrale kriterier for lønnsfastsettelse:

- Likestillingslovens § 5 krever at det skal være lik lønn for arbeid av lik verdi. Det skal gjøres en bred sammenligning av stillingene, uavhengig av stillingsinnehaver og på tvers av avdelinger og funksjoner. Ved vurderingen skal det tas hensyn til kompetanse, ansvar og oppgaver
- Det skal utarbeides en oversikt over lønnsutvikling siste år, fordelt på kjønn

I tillegg skal det hvert år legges fram data på følgende områder for menn og kvinner innen samme stillingsgruppe:

- Reisedager
- Overtidstimer
- Kompetanseutvikling - kroner
- Prosjektledelse

Resultatene av kartleggingene legges fram til drøfting i samarbeidsmøtene mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte.

98.5 Føringer på IKT-området

Informasjonssikkerhetsarbeidet

Embetet er i ferd med å avslutte sitt arbeid med egen informasjonssikkerhetsstrategi og informasjonssikkerhetsinstruks. Denne forventes ferdigstilt og vedtatt av fylkesmannen innen utgangen av mars 2010.

GIS-strategi for fylkesmannsembetene.

3.4 Fylkesmannen i Buskerud og fylkesmannen i Telemark har inngått et formelt samarbeid om kartløsning. Dette medfører tilnærmet halvering av kostnader, samt effektiviserer nedlasting og konvertering av data fra Norge digitalt ved at vi kan bruke felles rutiner. Det er også etablert gode samhandlingsrelasjoner mellom GIS-personellet i disse fylkene slik at vi ikke er så sårbare.

Kartinnsynsløsningen er integrert med sak- arkivsystemet e-Phorte, slik at saker, med registrert gnr/bnr, blir symbolisert i kartet, med direkte link fra kartsymbolet til saksidenten i sakssystemet og motsatt.

Kartinnsynsløsningen er tilgjengelig både på intranet og internet. Sikkerhet er ivaretatt slik at interne datasett bare er tilgjengelige for definerte ip-adresser og ved pålogging med brukernavn og passord.

Plandata fra kommuner som har tilgjengeliggjort sine data som wms-tjeneste er tilgjengelig i kartportalen.

3.5 Telemark har 100% stilling som GIS-koordinator, som også innehar geovekstansvaret. Det er også ca 50% GIS-stilling ved miljøvernavdeingen.

Det er gode samarbeidsrelasjoner til IT, også ved at de er lokalisert nært hverandre.

Beredskap har 1. prioritet i arbeidet med å ta GIS i praktisk bruk.

Geografiske data som krever restriksjoner er sikkerhet ivaretatt ved at de bare er tilgjengelige gjennom definerte ip-adresser og/eller ved pålogging med brukernavn og passord.

Resultatområde 99 Partistøtteordningen

Partistøtteordningen 2009:

Fylkesmannen i Sogn- og Fjordane har ansvaret for å utbetale tilskudd til politiske partier. Fylkesmannen har kontrollert hvilke partier som får støtte, bankkonto o.l. I 2009 var det 5 partier som fikk vedtak om tilbakeholdelse av statlig partistøtte, fra Partilovnemnda, fordi de ikke hadde oppfylt sin innberetningsplikt.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMTE	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 99	0	0
Sum:	0	0